



СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Видає Український Народний Союз

— SVOBODA —

Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА \$1.00

РАЗ НА ТИЖДЕНЬ

ONCE A WEEK

PRICE \$1.00

РІК CXII

П'ЯТНИЦЯ, 6 ТРАВНЯ 2005 РОКУ

ЧИСЛО 18

VOL. CXII

FRIDAY, MAY 6, 2005

No. 18

„Особливе ставлення” до України

МІНСЬК. – Мінський суд 3 травня відмовився звільнити п'ятьох українців, які перебувають під адміністративним арештом у столиці Білорусі. Українців затримали у Мінську 26 квітня як учасників акції білоруської опозиції – ходи „Чорнобильський шлях” – біля будинку адміністрації Олександра Лукашенка, присвяченій 19-й річниці аварії на Чорнобильській АЕС. Правоохоронні органи затримали 13 громадян Білорусі, 14 – Росії і 5 – України. 27 квітня білоруський суд засудив трьох з п'яти громадян України до адміністративного арешту від 10 до 15 діб. На вияв протесту вони оголосили голодування. Дозвіл на зустріч з консулом затриманим українцям дали лише 28 квітня.

29 квітня Міністерство закордонних справ України звернулося в МЗС Білорусі з пропозицією розглянути можливість звільнення громадян України з-під арешту. 30 квітня рішенням Мінського міського суду з-під варті було звільнено всіх 14 росіян, затриманих у Мінську 26 квітня, і того ж дня вони відбули на батьківщину. 30 квітня МЗС України знов звернулося до білоруської сторони з при-

воду звільнення українців з-під арешту. Міністер закордонних справ України Борис Тарасюк 1 травня заявив, що Білорусь відмовляється випустити затриманих українських громадян через „особливе ставлення до України”. У відповідь заступник начальника управління інформації МЗС Білорусі Руслан Єсін 2 травня заявив, що у Мінська немає ніякої особливої позиції щодо України, і закликав Київ відмовитися від „псевдodemократичних методів” побудови двосторонніх взаємин.

У зв'язку зі затриманням українських громадян у Мінську Україна надіслала вже три ноти білоруській стороні і має намір оскаржити рішення Мінського міського суду у Верховному суді Республіки Білорусь.

Посол Білорусі в Україні Валентин Величко сказав 3 травня, що Посол України Петро Шаповал, на відміну від російського колеги, нібито не звернувся з проханням звільнити співвітчизників. „Нинішній інцидент – це провокація, спрямована на те, щоб убити клин у наші добросусідські білорусько-

(Закінчення на стор. 18)

Голоси цих сміливих жінок почувли їхні суспільства

ПАРСИПАНИ, Н. Дж. – Базована у Вашингтоні правозахисна організація „Vital Voices” – „Життєво важливі голоси” 26 квітня у відомому мистецькому центрі ім Дж. Ф. Кенеді відзначила своєю нагородою групу жінок з різних країн світу за їхню активну діяльність у різних галузях захисту прав людини загалом та жінок зокрема. Понад 500 осіб, включно з такими діячами, як сенатор Гіларі Клінтон, колишній губернатор штату Нью-Джерсі Томас Кін, колишній секретар Державного департаменту Меделин Олбрайт, колишній керівник адміністрації Першої леді Гіларі Клінтон Мелан Вервір, актриса Салі Філд та інші були присутні під час відзначення спеціальною нагородою чотирьох українських жінок за їхню роль у Помаранчевій революції та утвердженні громадянського суспільства.

Були нагороджені: Наталія Дмитрик, яка з екрану телевізійного каналу УТ-1 розповідала глухонімим глядачам правду про результати виборів. Перекладаючи офіційні тексти мовою жестів, вона,

замість повідомляти про нібито перемогу В. Януковича, мужньо стала на бік правди, стверджуючи, що сталася масова фальсифікація результатів виборів.

Розповідь про вчинок цієї сміливої українки викликала у присутніх на церемонії особливо гарячі оплески. „Я приємно вражена реакцією американців і відчуваю велику гордість, що представляю нову Україну”, – сказала Н. Дмитрик.

Нагороджені були також професор Оксана Ярош з Волинського державного університету ім. Лесі Українки – за організування лучького студентства для участі в Помараневій революції; Людмила Мерліян – голова Громадського парламенту українських жінок; і Оксана Горбунова – голова „Ла Стради”, неприбуткової громадської організації, котра бореться з нелегальною торгівлею жінками.

Оксана Горбунова на сцені однієї з залів Мистецького центру ім. Кенеді була вже вдруге. У 2002 році організація „Життєво важ-

(Закінчення на стор. 3)

Справа Г. Гонгадзе на тлі помаранчевих надій України

Петро Войцеховський

ВАШІНГТОН. – Помаранчева революція була протестом людей проти суспільного ладу, заснованого на брехні. Від комуністичних часів українська влада успадкувала подвійність поведінки, розбіжність між словом і ділом, протилежність між офіційним законом та неофіційними правилами, якими насправді

керувались можновладці (причому ті правила з часом набували все більше спільного з так званими „поняттями” кримінального світу). Пристосування, мімікрія, окоманіювальні маніпуляції, притворство – всілякі різновиди брехні стали нормою у різних сферах життя.

Саме відрізка до цієї системи брехні була чи не найпотужнішим чинником, що мобілізував людей на під-

тримку Віктора Ющенка. У листівці, яку розповсюджувала студентська організація „ПОРА!” за кілька місяців до вирішального дня виборів, були такі слова: „ПОРА жити по-справжньому. Досить себе дури-ти. Все має бути справжнім: пиво і кава, радість і сум, слова, що ти говориш, друзі та Батьківщина. Справжнім має бути життя... Сучасна Україна – це „матриця,” де все несправжнє: влада, закони, незалежність, президенти, вибори, зарплати, стипендії, знання та оцінки, права та свободи, зрештою – життя... Пора вчитися жити. Пора вибирати”.

У вирішальну годину на цей заклик відгукнулись мільйони українців, які з помаранчевими стрічками вийшли на вулиці й майдани. Їхній настрій найбільш виразно втілила знаменита тепер майданівська пісня: „Фальсифікаціям – ні! Махінаціям – ні! Поняттям – ні! Ні брехні! Ющенко – так! Це наш президент!”.

Варто згадати, що попередником організації „ПОРА!” був рух під назвою „За правду!” Він виник у бурхливі дні січня 2001 року, коли Україна була приголомшена оприлюдненими аудіозаписами майора М.Мельниченка, що свідчили про причетність президента Л. Кучми до розправи над журналістом Георгієм Гонгадзе. Вимога не приховувати правди про долю Георгія стала такою вимогою сказати правду про всю українську політику і владу.

Трагічна доля Георгія Гонгадзе сама по собі є яскравим свідченням лицемірної та підступної сутності тодішнього режиму: влада розправилася з ним жорстоко, але таємно, і при цьому продовжувала вдавати, ніби вона не причетна до його зникнення і смерті. За часів Сталіна опонентів режиму заарештовували й розстрілювали. Пізніше з дисидентами теж розправлялися офіційно й відкрито – для цього існували КДБ, суди, „психушки” та сибірські табори. Однак, незалежна Україна представляла себе демократичною державою, де немає політичної цензури і не переслідують дисидентів. Насправді ж Г. Гонгадзе – людина мужня та відкрита – поплатився життям за те, що висловлювався більш відверто, ніж більшість його колег, стримуваних так званою „внутрішньою цензурою”. Вбивство Гонгадзе, як і декількох інших відомих журналістів, мало бути попередженням для решти.

Від самого початку за розслідуванням „справи Гонгадзе” уважно стежили західні держави та міжнародні організації. Неодноразово Україні було заявлено на найвищому рівні, що за результатами цього розслідування світ судитиме про справжній стан її демократії та законності. І понад три роки Україна відповідала заявами про свої зусилля у цій справі, які, однак, не справляли бажаного враження. Один американський журналіст, що працював у Ки-

(Закінчення на стор. 5)



Мирослава Гонгадзе під час зустрічі з Президентом України В. Ющенком 20 квітня в Києві.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

В. Ющенко позитивно оцінив перші 100 днів нової влади

КИЇВ. – 3 травня, коли минуло 100 днів з дня інавгурації Президента України В. Ющенка, він позитивно оцінив перші 100 днів праці нової влади в інтерв'ю телеканалу УТ-1. „Ми не зрадили жодного гасла Майдану. Я можу сьогодні вийти до будь-якої частини суспільства – до ветерана, дитини, до будь-кого – і сказати, що ми працювали для вас“, – підкреслив Президент. Команда В. Ющенка визначилася з головними пріоритетами праці на 2005 рік, зформувала управління в центрі і на місцях. В. Ющенко висловив впевненість у єдності „тріумвірату Ющенко-Тимошенко-Литвин“ і переконання, що політичні сили „Народний союз ‘Наша Україна‘, БЮТ та Народна партія України підуть на парламентські вибори 2006 року єдиною командою.

Майдан імені Папи Івана Павла II

ЛЬВІВ. – Міська рада ухвалила назвати одну з площ іменем Папи Івана Павла II. Власне на цьому майдані у червні 2001 року Святий Отець зустрічався з молоддю. Тоді понтифіка вітали понад мільйон молодих людей з усієї України та багатьох держав світу. З нагоди візиту Папи в Україну перед храмом у 2002 році встановили його скульптуру, а у дні скорботи за Іваном Павлом II львівська молодь висадила парк біля храму. Як розповів настоятель церкви Різдва Пресвятої Богородиці о. Орест Фредина, місце довкола храму має стати улюбленим для львів'ян.

Влада відроджує Хортицю

КИЇВ. – Президент В. Ющенко підписав указ про розвиток Національного заповідника „Хортиця“, за яким буде утворено координаційний комітет з проведення загальнонаціональної акції „Відродимо Хортицю!“. До 1 вересня 2005 року має бути затверджено генеральний план території Національного заповідника „Хортиця“, а до 1 жовтня – Державна програма розвитку острова на 2006 – 2010 роки. Крім того, В. Ющенко підписав розпорядження про вшанування пам'яті великого князя Галицько-Волинської держави Романа Мстиславича, за яким у Володимирі-Волинському відбудеться вшанування пам'яті князя у зв'язку з 800-річчям від дня його загибелі. Окремим навчальним закладам, установам, військовим частинам, а також відповідного найменування вулицям та площам буде присвоєно ім'я Романа Мстиславича, який у 1199 році об'єднав під своєю владою Володимир-Волинську та Галицьку землі.

Лікарня еліти служитиме усім

КИЇВ. – Керівник Державного управління справами Ігор Тарасюк запропонував 3 травня зробити загальнодоступною закриту лі-

карню для керівників держави „Феофанія“. Йдуть прорахунки навантаження лікарні, щоб до осені відкрити Феофанію для широкого загалу. На виставці „Експоцентр“ плянується реконструкція і будівництво нових сучасних виставкових площ. Стосовно „Українського дому“ є доручення Президента „привнести у це приміщення український дух, історію, традиції“. Має відбутися суспільне обговорення, яким буде „Український дім“. Столична влада має перевести музей Києва в інше місце, оскільки в „Українському домі“ він повноцінно не функціонує.

Україна прогала Росії у змаганні за туркменський газ

КИЇВ. – „Росія обіграла Україну у питанні купівлі туркменського газу“, – так експерти оцінюють домовленість, досягнуту 28 квітня між туркменським президентом та російською компанією „Газпром“. Згідно з нею, Росія, на відміну від України, купуватиме туркменський газ за старою ціною. Москва довела Ашгабатові, що може прожити і без туркменського газу, і нагадала, що вона все ще володіє монополією на експорт туркменського газу, бо контролює трубопровід на Захід. Завдяки цьому Росії вдалося переконати Україну. Не допомогла навіть особиста візита В. Ющенка до Туркменістану. Єдина поступка, на яку погодилася Росія – це перехід на повну оплату за газ готівкою. Раніше вона, як і Україна, сплачувала готівкою лише половину ціни на газ. У цій домовленості, як вважає експерт з Вашингтонського інституту політичних досліджень Владимир Сокор, Росія „підставила Україні підніжку“. Однак справжнє змагання за туркменський газ, на думку багатьох оглядачів, ще попереду.

Створили громадський рух „За Україну без Ющенка!“

ДОНЕЦЬК. – Громадський рух „За Україну без Ющенка!“ ініціювали Донецький обласний „Союз народжених революцією“ та регіональна Спілка підприємців. 28 квітня провідники цих організацій представили журналістам свою програму, а також передали звернення до народних депутатів. Учасники руху домагаються „усунення від керівництва державою В. Ющенка та збереження незалежності України від чужоземних союзів, альянсів, блоків“, говориться у програмі донецького руху.

Безвізовий в'їзд громадян ЕС став чинним

КИЇВ. – 1 травня набрав чинності безвізовий режим, який запровадила Україна з країнами Євросоюзу до 1 вересня цього року. Таким чином українська влада намагається залучити якомога більшу кількість гостей до пісенного конкурсу Євробачення, який відбудеться 18-21 травня в Києві, і загалом привабити у країну

більше інвестицій та туристів у літній період. Обговорюється можливість залишення безвізового режиму як постійного заходу приваблення туристів.

Неприємна новина з Росії

МОСКВА. – Експортне мито на нафту з 1 червня може бути встановлене на новому рекордному рівні – близько 136 доларів США за 1 тону, заявив 29 квітня заступник начальника відділу митних платежів міністерства фінансів Росії О. Сакович. Експортне мито на нафту переглядається раз на два місяці. Його розмір розраховується за спеціальною формулою на підставі вивчення цін на російську нафту на світовому ринку за попередні два місяці. З 1 квітня мито було підвищене до рекордного розміру в 102.6 доларя США за тону.

Зміна миротворчого контингенту

КИЇВ. – 28 квітня українські військовики завершили ротацію особового складу та військової техніки 56-го окремого вертолітного загону Збройних Сил України, який виконує завдання у складі миротворчої Місії ООН в Ліберії. З 18 квітня на африканський континент прибуло 300 українських миротворців. Літаки Ан-124 „Руслан“ перевезли 4 вертоліоти Мі-8 та близько 4 тонн технічного майна. До складу 56-го загону входить близько 300 військовослужбовців, 14 вертолітів (вісім - Мі-8, шість - Мі-24) та 95 одиниць автомобільної і спеціальної техніки.

Студенти проти ректора

КИЇВ. – Ініціатори всеукраїнської студентської акції „Очисти свій університет“ вимагають звільнення ректора Київського національного університету імені Т. Шевченка Володимира Скопенка та створення комісії з перевірки його діяльності на цій посаді. Учасники акції надіслали листи до Президента України В. Ющенка та прем'єр-міністра України Ю. Тимошенко, у яких просять розглянути питання про звільнення ректора. Свою вимогу студенти мотивують тим, що В. Скопенко „тісно співпрацював з режимом експрезидента Л. Кучми, під час виконання своїх службових обов'язків використовував авторитарні методи управління, застосовував адміністративний тиск“.

Конкурс кінопідприємців

КИЇВ. – Дирекція форуму „Кіно Експо“ присудила національні нагороди кінопідприємництва. Форум і виставка „Кіно Експо“, проходять другий рік поспіль у Києві наприкінці квітня і мають на меті стимулювання розвитку кіноіндустрії в Україні. 27 квітня найкасовішою кінострічкою в українському прокаті у 2004 році стала „Троя“, яка зібрала в Україні 10.5 млн. грн. Приз за „Трою“ отрима-

ла прокатна компанія „Кіноманія“. Кращим вітчизняним фільмом визнано українсько-російську стрічку „Водій для Віри“ Павла Чухрая. Фільм знімався в Україні, головну роль грав Богдан Ступка. Актором року, за версією Національної нагороди кінопідприємництва, став Богдан Ступка. Лавреатом у номінації „Людина-легенда“ став актор Микола Олялін. У номінації „Актриса року“ лавреата не оголошено. Кращим кінотеатром столиці оголошена „Київська Русь“, кращим регіональним кінотеатром – „Родина“ у Дніпропетровську.

І. Бакай – в міждержавному розшуку

КИЇВ. – Міністерство внутрішніх справ України, згідно з постановою прокуратури Києва, 4 травня оголосило міждержавний розшук колишнього керівника Державного управління справами Ігоря Бакая. Печерський суд Києва санкціонував його затримання й доставлення під вартою в Україну. Подано відповідний запит до Міжнародної організації кримінальної поліції (Інтерпол). І. Бакай притягується до відповідальності як звинувачуваний за перевищення влади чи службових повноважень, які спричинили тяжкі наслідки, а також як особа, яка організувала вчинення злочинів або керувала їх підготуванням чи вчиненням. Скоєння цих злочинів карається позбавленням волі на термін від 7 до 10 років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на термін до трьох років.

На честь ректора Володимира Сливки

УЖГОРОД. – Одну з нових вулиць мікрорайону „Кошицький“ названо на честь загиблого ректора Ужгородського національного університету Володимира Сливки. Міська рада посмертно присвоїла В. Сливці звання почесного громадянина Ужгороду. 24 травня 2004 року В.Сливку було знайдено у власному будинку з ножом у серці та перерізаними венами на руках і ногах. Він був доставлений в реанімацію обласної клінічної лікарні, де помер. Слідчо-оперативні групи встановили, що смерть ректора настала внаслідок ножового поранення. 25 травня 2004 року правоохоронні органи Закарпатської області заявили, що вживають усіх заходів для встановлення мотивів самогубства ректора Ужгородського національного університету В.Сливки, оскільки, за попередніми даними, ознак насильницької смерті правоохоронці не виявили. Прокуратура Ужгорода відмовила в порушенні кримінальної справи стосовно справи В.Сливки. Потім прокуратура Закарпатської області скасувала цю постанову, але про результати розслідування нічого не повідомлялося.

За повідомленнями інформаційних агентств

Міністер юстиції Роман Зварич - в облозі

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – В інтерв'ю Зеніна Завади для тижневика УНСоюзу „The Ukrainian Weekly“ міністер юстиції України Роман Зварич визнав, що він не має ступеня магістра філософії чи ступеня будь-якої іншої дисципліни з Колумбійського університету, але має академічний рівень, який є „еквівалентом магістерського ступеня“ або „рівень вищої освіти“, як він сам це визначив. Це часткове зізнання вдалося отримати від нього вже після того, як газета „The Ukrainian Weekly“ отримала підтвердження від Колумбійського університету, що Р. Зварич не одержав звіт жодного завершеного ступеня освіти.

Р. Зварич дав інтерв'ю 28 квітня, через 10 днів після того, як „The Ukrainian Weekly“ вперше звернулася телефоном до Міністерства юстиції в намаганні почути думку з цієї справи. 28 квітня Міністерство ю-

стиції вперше поширило реакцію на скандальну ситуацію довкола освіти Романа Зварича. До Інтернет-видання „Українська правда“ було надіслано неофіційний переклад листа Роналда Рейні, якого представлено як „доктора філософії, головного викладача та директора Академічної ради і студентських послуг в рамках Загальноосвітньої програми Нью-Йоркського університету“.

Роналд Рейні писав, що нинішній український міністер „викладав курси філософії в Нью-Йоркському університеті з середини до пізніх 1980-их років і що він мав репутацію талановитого і популярного викладача“. Але сам Р. Зварич в інтерв'ю українській газеті „Факти“ говорив, що в той час уже залишив науку: „Ми зі Світланною познайомилися в 1983 році в Польщі. (...) Справа в тому, що тоді я вже відійшов від науки й працював у Мюнхені особистим секретарем голови ОУН Ярослава Стецька“.

пільства, яке б вартувало називатися демократичним“

А Людмила Мерлян після нагородження сказала: „До мене знову повернулися відчуття Помаранчевої революції. Коли ми бачили ці відео-матеріали, знов відчули те, що переживали всі люди, я думаю, не тільки в Україні, а в усьому світі – ті люди, котрі хочуть змінити, покращити суспільство там, де вони живуть, і їх об'єднує ця ідея. І я знов відчула єдиний порив усіх людей, який, я певна, змінив наше буття, наше суспільство“.

Нагороди „Життєво важливих голосів“ також отримали цього року міністер у справах жінок та ветеранів Камбоджі Му Соуча, Латіфа Джабді - за активну участь у політичному житті Марокко, та Джая Аруначалам - за сприяння економічній незалежності жінок в Індії.

За матеріалами ЗМІ

Голоси...

(Закінчення зі стор. 1)

ливі голоси“ нагородила її за активну боротьбу з торгівлею людьми. „Цього разу, – говорить вона, – зовсім інші відчуття. Коли ми приїхали з України після таких кардинальних змін, і особливо коли ці зміни відбувалися за нашої участі, то звичайно ж, ми й на цій сцені, на сцені 2005 року, зовсім по-іншому себе почувасмо, бо представляємо демократичну Україну“.

Оксана Ярош нагороду від „Життєво важливих голосів“ сприймає як заклик до подальшої праці – „як аванс, тобто я постійно підкреслюю, що нас ще чекає дуже тяжка праця – і це просто має бути поштовхом, щоб ми крок за кроком ішли до розбудови су-

правив неточність своєї власної попередньої заяви про те, що він був доцентом (асистентом професора) в університеті. Він сказав газеті „The Ukrainian Weekly“: „Я не мав титулу, я був асистентом, мав можливість протягом семи чи восьми років читати лекції. Ця робота не оплачувалась. Я від цього просто мав академічне задоволення, яке я отримував заради академічної підготовки для досягнення моєї мети в Колумбійському університеті, якою була докторантура“.

Потім Р. Зварич повторив твердження, що він ніколи не писав кандидата ської чи докторської дисертації, описуючи свою письмову роботу радше як підготовчу працю після того, як він перейшов з вивчення міжнародних відносин до філософії. Однак всі студенти зверталися до нього як до професора і всі листи з університету було адресовано йому як „проф. Романові Зваричу“.

Р. Зварич також сказав, що формально він не має юридичної освіти, але практикував право в Україні на підставі того, що протягом шести років був народним депутатом, що, як він сказав, надає йому кваліфікації бути міністром юстиції України. На посаді народного депутата Р. Зварич працював у кількох комітетах, що стосувалися кількох юридичних питань, він виступав автором і співавтором кількох законопроектів.

„Якщо є юристи, які вважають, що я не маю достатньої кваліфікації, то, безперечно, це буде прерогативою президента – вирішувати й робити висновки щодо цієї ситуації“, – сказав в інтерв'ю Р. Зварич.

27 квітня на прес-конференції Президент В. Ющенко відмовився коментувати скандал навколо міністра юстиції. Прем'єр-міністр Юлія Тимошенко запропонувала вивісити для загального ознайомлення дипломи й інші освітні документи міністрів у прес-центрі Кабінету міністрів.

Л. Хм.

Медія у постпомаранчевій Україні

Вахтанг Кіпіані

КИЇВ. – Зміна політичного режиму в Україні внаслідок фантастичної за масштабом та яскравістю вражень Помаранчевої революції стала першорядною подією 2004 року номер один в Європі та постсовєтському просторі Євразії.

Протягом перших 100 днів президентства Віктора Ющенка Україна продовжує викликати величезний інтерес у світі. Очікування зокрема пов'язані з обіцянками нового уряду докорінно змінити ставлення до свободи слова та засобів масової інформації. В інавгураційній промові президент В. Ющенко пообіцяв: „Ми будемо чути один одного, бо у нас буде свобода слова і незалежна преса“.

Якщо коротко резюмувати ситуацію перших трьох місяців „помаранчевої влади“, то можна ствердити – свободи в українських медіа стало більше. Але залишаються окремі рудименти авторитарної влади, яка протягом десяти років насаджувала цензуру, переслідувала та вбивала журналістів. І цілком виправдано носила на собі ярмо „ворога преси“.

Особливістю ситуації є те, що протягом 2001-2004 років усі наймасовіші та найпопулярніші недержавні мас-медіа були підпорядковані адміністрації Президента Кучми. Цей вплив здійснювався через тиск силових та податкових органів держави,

а також через такий чисто український феномен, як „темники“ – секретні інструкції засобам масової інформації про те, як треба висвітлювати ті чи інші події й теми.

І це відбувалося на тлі шаленої монополізації національного телепростору та більшості впливових щоденних газет кількома олігархічними кланами. Це, по-перше, так звані „донецькі“, представники промислового Сходу, асоційовані з іменем мільярдера Рината Ахметова. По-друге, зять экс-президента Віктор Пінчук, який володіє відразу чотирма загальнонаціональними телеканалами. І по-третє, група Віктора Медведчука та Григорія Суркіса, перший з яких був у 2004 році керівником Президентської адміністрації, а другий – президентом найпопулярнішого в Україні футбольного клубу.

Численні звернення міжнародної спільноти до Л. Кучми та його міністрів з проханням не поборювати пресу та розслідувати злочини проти журналістів були безрезультатними. Саме тому відразу після обрання президентом В. Ющенка, базований у Нью-Йорку Комітет захисту журналістів звернувся з відкритим листом, закликаючи його вдатися до кроків для розслідування скоєних злочинів проти журналістів та для проведення реформ в медіа-просторі країни. „У цій сфері, – йдеться у зверненні, – можна внести

чимало корективів з започаткуванням вашою адміністрацією нової демократичної ери, на прихід якої так багато людей сподівається“.

Перемога демократичних сил відбулася у значній мірі всупереч впливовим олігархічним медіа. Під час революції вся Україна була заклесна листівками з логотипами центральних телеканалів і газет з наліпкою „Вони брешуть!“.

Команда Ющенка мала у своєму розпорядженні не дуже відомий і не надто поширений у регіонах „5 канал“. Але, використовуючи досвід „оксамитових революцій“ у Сербії та Грузії, опозиція вміло поєднала невеликі медійні можливості та величезний потенціал народу, який прагнув свободи. Це поєднання і стало запорукою успіху мирної революції. Деякі телеоглядачі та політологи припускають, що саме пряма телетрансляція „5 каналу“ з мільйонного Майдану об'єднала опозицію і мінімізувала провладну брехню новин телефіру.

Новій владі довелося починати в умовах надзвичайно завищених суспільних очікувань. Але у цій ситуації преса стала помічником Президента В. Ющенка та прем'єр-міністра Юлії Тимошенко, які гарантували невтручання у діяльність медіа, беззастережно виконання законів у стосунках зі ЗМІ та нові прозорі правила гри на ринку.

Дуже симптоматичним є останній (на час написання цього матеріалу) звіт авторитетної неурядової органі-

зації „Інститут масової інформації“, який є водночас місцевим відділенням „Репортерів без кордонів“. В опублікованих „Барометрах свободи слова“ за лютий-березень 2005 року зафіксовані суттєві зміни у взаєминах держави та суспільства. Ці факти, настрої у журналістській спільноті та соціологічні дослідження дозволяють стверджувати, що ми є свідками початку фундаментальних змін у стосунках влади та медіа:

1. Протягом цих місяців жоден журналіст не був вбитий і не зник безвісти.

2. Арештів та затримань – теж не було.

3. Побиття, нападів, залякування – 0.

4. За цей час не було подано жодного нового судового позову представників центральної влади до ЗМІ. І лише один позов чиновника регіональної влади – ця справа ще не розглядалася в суді.

Справа Гонгадзе. 16 вересня 2000 року у Києві зник редактор опозиційного інтернет-видання „Українська правда“ Георгій Гонгадзе. Згодом у лісі було знайдено його обезголовлене тіло. А ще пізніше – керівник парламентської опозиції Олександр Мороз оприлюднив записи, нібито зроблені в кабінеті президента напередодні вбивства. Голос, подібний до голосу президента, обговорює з керівниками Служби безпеки, міліції та адміністрації гла-

(Закінчення на стор. 27)

АМЕРИКА І СВІТ

Північна Корея випробувала ракету „суша-корабель“

ТОКІО. – Японський державний телеканал „NHK” 1 травня підтвердив факт пуску ракети ближнього радіюсу дії (до 100 кілометрів) з території Північної Кореї до Японського моря. Токіо вважає цей пуск навчальним або випробувальним, тобто таким, що не становить для Японії безпосередньої загрози. Факт пуску ракети міг би залишитися невідомим для широкої публіки, якби з попередженням про потенційну можливість ракетної атаки до японського керівництва не звернулися спецслужби США. Останніми днями Вашингтон неодноразово попереджав про можливість проведення у КНДР випробовування ядерної зброї за допомогою підземного атомного вибуху, яке може відбутися вже в червні цього року. Північна Корея в 1998 році провела пуск балістичної ракети, яка перелетіла територію Японії й упала в Тихому океані. Тоді Пхеньян заявив, що це був невдалий пуск космічного корабля.

У Єгипті – надзвичайний стан

КАІР. – 1 травня в Єгипті запроваджено надзвичайний стан – у зв'язку з низкою терористичних атак проти чужоземних туристів. Дві особи загинули і щонайменше 10 одержали поранення внаслідок вибуху й обстрілу, які сталися протягом декількох годин у популярних серед туристів районах єгипетської столиці Каїру 30 квітня. Усі постраждали під час теракту поранені цвяхами і шматочками металу, якими було начинено саморобний вибуховий пристрій. Вибух у центрі Каїру, поруч з Єгипетським музеєм, улаштував смертник, якого переслідувала поліція. Цю особу розшукували у зв'язку з вибухом, який 7 квітня влаштував на каїрському базарі інший самогубець. Тоді загинули двоє французів і американець. Район суботньої події було негайно оточено поліцейськими, а вже через кілька годин в історичному центрі міста дві жінки в чадрах обстріляли автобус з туристами; одну з них убили місцеві охоронці. Влада побоюється, що суботні події свідчать про те, що нове покоління ісламістів вирішило відновити операції проти чужоземних туристів.

Усама бен Ладен помер?

КАІР, Єгипет. – Арабський Інтернет-сайт „Манбар ас-сунна валь Джамаа“, відомий своїми близькими зв'язками з екстремістами, повідомив у п'ятницю, 29 квітня, з позначкою „терміново“, що голова міжнародної терористичної мережі „Аль-Кайда“ Усама бен Ладен вмер. Інших доказів загибелі „терориста ч. 1“ покищо нема. Прихильники бен Ладена, за голову якого уряд США призначив винагороду в 25 мільйонів доларів, сумніваються в правдивості цього повідомлення, вважаючи його зфабрикованим. Наприклад, єгипетський богослов Ясір ас-Сирі стверджує, що бен Ладен живий. Крім того, єгиптянин має відеозапис його нового звернення і незабаром передасть одному з арабських супутникових телевізійних каналів. „Він живий і здоровий“, – підкреслив богослов, зазначивши, що фільмування проводили там, де наразі перебуває провідник „Аль-Кайди“. За повідомленнями арабських ЗМІ, у бен Ладена хворі нирки, і він постійно потребує медичного догляду. Експерти нагадують, що останнім часом усі заяви „Аль-Кайди“ передавалися саме через „Манбар ас-сунна валь Джамаа“.

Активність смертників у Багдаді

БАГДАД, Ірак. – 29 квітня в одному з районів Багдаду смертники на замінованих автомобілях здійснили низку скоординованих вибухів, внаслідок яких загинули й одержали поранення понад 80 осіб. У районі Азамія іракської столиці близько 9 годин ранку за місцевим часом практично водночас пролунали чотири вибухи. Усі вони були скоєні смертниками, які перебували за кермом начинених вибухівкою авт. Перше заміноване авто злетіло в повітря біля варті іракської армії, друге – біля поліцейської варті, третє і четверте – неподалік загороджувальних барикад штаб-квартири військ спецназу МВС Іраку. Загалом загинуло 20 іракців. Крім того, через атаки постраждали ще 65 осіб – 30 військовослужбовців і 35 випадкових перехожих. У той же час в іншому районі Багдаду бойовики поранили поліцейського, а також 10-літнього хлопчика. Того ж дня,

29 квітня, на півдні Іраку, де розквартировано британський миротворчий контингент, внаслідок вибуху бомби загинув один іракський солдат і двоє одержали поранення. День перед тим, в четвер, через подібний інцидент в місті Хавіджі, за 240 кілометрів на північ від Багдаду, загинув американський вояк, а 4 вояків одержали поранення.

В Італії назріває політична криза

РИМ. – 28 квітня більшість депутатів нижньої палати італійського парламенту висловили недовіру новому урядові прем'єр-міністра Сильвіо Берлусконі. У перебігу бурхливих дебатів Берлусконі звинуватив лівоцентристську опозицію у „недемократичності“. До складу урядової коаліції увійшли ті ж самі партії, що і до відставки попереднього уряду. С. Берлусконі зробив лише деякі перестановки. Тепер голосування про довіру кабінету має відбутися у Сенаті.

Візита В. Путіна до Рамаллаху

РАМАЛЛАХ, Західний берег. – Російський президент Володимир Путін 28 квітня провів, як він висловився, плідні переговори з палестинським керівником Махмудом Аббасом щодо мирного врегулювання і можливого надання допомоги палестинським силам безпеки. М. Аббас назвав візиту В. Путіна символом внеску Росії в мир, стабільність і безпеку на Близькому Сході. Ця зустріч на Західному березі відбулася одразу після візиту В. Путіна до Ізраїлю – першої, яку будь-коли здійснювали керівники Росії. На його переговорах з ізраїльтянами позначилися розбіжності з приводу плянів Москви продавати ракети Сирії і надавати допомогу Іранові у його ядерній програмі. Ізраїльтяни також відкинули пропозицію В. Путіна провести конференцію з близько-східного врегулювання в Москві. Росія є одним з чотирьох спонзорів пляну „дороговказ“, що має сприяти мирному співіснуванню палестинської та ізраїльської держав. Кореспондент Бі-Бі-Сі Джонатан Маркус, коментуючи ці переговори, наголошує, що Росія хоче повернути собі колишній вплив. Президент В. Путін знову хоче, аби його країну вважали важливим гравцем на міжнародній арені. В часи холодної війни Близький Схід був ключовим регіоном у зовнішній політиці Советського Союзу. Москва озброювала значну частину арабського світу і утримувала особливо тісні взаємини з Сирією та Єгиптом. Але відтоді вплив Росії майже розвіявся.

М. Саакашвілі ставить умови В. Путінові

ТБІЛІСІ, Грузія. – Президент Грузії Михайло Саакашвілі не поїде до Москви на святкування 60-річчя Перемоги, якщо на той час не буде узгоджено текст спільної заяви російського і грузинського провідників. Про це заявила у четвер, 28 квітня, міністер закордонних справ Грузії Саломе Зурабішвілі. За її словами, 3 травня до Тбілісі прибуде група російських експертів, яка представить свій проєкт заяви. У підсумковому документі мають бути визначені шляхи вирішення всіх основних проблем двосторонніх взаємин, підкреслила С.Зурабішвілі.

Натан Щаранський протестує

ЄРУСАЛИМ. – Ізраїльський міністр у справах Єрусалиму і діаспори Натан Щаранський вирішив залишити свою посаду на знак протесту проти здійснення пляну однобічного розмежування з палестинською автономією, зокрема проти виведення з сектору Газа ізраїльських військ і цивільних поселень. Н. Щаранський вважає, що ізраїльська сторона може йти на поступки палестинцям лише за умови реформування палестинської влади. У своєму проханні про відставку 2 травня Н. Щаранський відзначив, що ізраїльське суспільство стоїть на межі розколу, і що сам він не відчуває з боку уряду жодних зусиль запобігти цьому розколу.

Розшуковують провідника БААС

БАГДАД, Ірак. – Уряд Іраку пропонує винагороду в розмірі мільйона доларів за інформацію про місце перебування колишнього керівника правлячої партії БААС Абделя Бакі Каріма Саадун. Його звинувачують у жорстокому придушенні повстання шиїтів в Іраку в 1991 році, вважають відповідальним за убивство 600 іракських шиїтів і за фінансування повстанців в Іраку.

Сержанта армії США стратять за вбивство товаришів

ВАШІНГТОН. – 28 квітня американського сержанта Гасана Акбара засуджено до смертної кари за вбивство і також спробу вбивства своїх бойових товаришів. На початку воєнної операції в Іраку сержант Х. Акбар розстріляв і закидав гранатами своїх однополчанів. У вистліді загинули два офіцери – 27-річний капітан Кристофер Сейферт і 40-річний майор Грегорі Стівенс, а 14 осіб були поранені. На суді, який відбувався в Північній Кароліні, представники прокуратури ствердили, що сержантом керувала ненависть до Америки. 15 військових присяжних визнали Х. Акбара винним. Суд встановив, що, як зізнався сам підсудний, він вирішив убивати своїх товаришів-американців, бо страждав, що в Іраку від їхніх рук гинуть мусульмани. Звинувачувач зачитав рядки зі щоденника Акбара з 1997 року: „Моє життя не буде мати змісту до того часу, поки Америка не буде знищена“.

Фільтри для морального бруду

ВАШІНГТОН. – Наприкінці квітня Президент Дж. Буш своїм підписом надав чинності затвердженому в Палаті представників і Сенаті законопроектів під назвою „Акт про родинний перегляд і авторські права“. Його практичне застосування може зменшити потік морального бруду у кінемистецтві, зокрема сцен жорстокості, сексу тощо. Згідно з законом, відеоіндустрія дістає право інстальовати у вироблювану нею апаратуру спеціальні електронні фільтри, котрі не пропускать аморальних, кривавих сцен та вульгарних висловів у фільмах під час їхнього перегляду родинним колом. Американська гільдія режисерів виступила з критикою „незаконного втручання“ в їхні кінотвори і подала позов до суду в цій справі.

За матеріалами інформаційних агентств**Заклик до Дж. Буша засудити сталінізм**

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Відома американська публіцистка з газети „Вашінгтон Пост“ Анна Аплебаум закликала Президента США Дж. Буша з нагоди відзначення 60-річчя Другої світової війни вшанувати пам'ять жертв сталінізму. Вона висловила побоювання, що московські урочистості стануть вихваланням тоталітаризму. В коментарі вона звертає увагу на те, що Дж. Буш не святі перебуватиме в товаристві колишніх і нинішніх диктаторів, і назвала Олександра Лукашенка і Войцеха Ярузельського. Це викличе критику, тим більше, що торжества відбудуться біля поховань Леніна і Сталіна.

Анна Аплебаум нагадує, що закінчення Другої світової війни започаткувало масові злочини комуністичного режиму – поневолення ряду країн і народів, депортації і страти. „Кожен з американських

президентів відвідав нацистські табори смерті. Настав час виявити шану пам'яті жертвам Сталіна. Це зробити нелегко за браком в Росії відповідних пам'ятників, але можна покласти квіти до каменя, привезеного зі Соловків і встановленого біля будинку колишнього НКВД, або відвідати одне з місць масових розстрілів у Підмосков'ї.

Вшанування тріумфу тоталітаризму буде злим дороговказом для Росії і усього світу, вважає публіцистка. На її думку, Конгрес США повинен прийняти резолюцію, яка закликає Росію осудити пакт Гітлера – Сталіна і загарбання балтійських країн у 1940 році.

Анна Аплебаум пише, що Президент США для пом'якшення враження від його візиту до Москви плянує відвідати Латвію і Грузію, але цього замало.

Л. Хм.

В пам'ять Чорнобиля

КОРК, Ірландія

28 квітня у приміщенні мерії міста відбулись урочисті заходи з вшанування пам'яті загиблих на Чорнобильській АЕС. Участь у вшануванні взяли Посол України в Ірландії Євген Перелигін, представники громадськості міста. Відбулося урочисте відрядження конвою з гуманітарною допомогою з міста Корк в Україну. Гуманітарний вантаж складається з ліків, харчових концентратів, одягу та медичного обладнання. Його одержать лікарні Києва та Харкова, сирітські притулки та добродійні організації України, що опікуються дітьми, постраждалими від Чорнобильської катастрофи. Науковому центру радіаційної медицини АМН України безкоштовно відправлений переносний сонографічний сканер „Sono Site 180 Plus“, який має широкі можливості ультразвукової діагностики хворих.

РИГА, Латвія

Посол України в Латвійській Республіці Мирон Янків взяв участь у церемонії вшанування пам'яті загиблих ліквідаторів, яка була організована Посольством та Латвійським республіканським союзом „Чорнобиль“. Мирон Янків виступив на вічу біля меморіального знаку в Ризькій клінічній університетській

лікарні ім. П. Страдіня. Відбулася зустріч посла з лікарями університетської лікарні, під час якої були обговорені питання дальшого поглиблення співробітництва між медичними закладами України та Латвії, які займаються проблемами лікування захворювань, пов'язаних з наслідками аварії на ЧАЕС.

ТОКІО, Японія

З нагоди 19-ої річниці аварії на Чорнобильській АЕС в Посольстві України в Японії пройшла Третя міжрегіональна конференція „За дружбу і співробітництво“. Представники добродійних організацій, фондів, асоціацій, товариств із префектур Токіо, Кіото, Аїті, Сайтама та Окаяма обмінялися досвідом співпраці зі своїми українськими партнерами у подоланні наслідків аварії на ЧАЕС. Посол України в Японії Юрій Костенко висловив глибоку вдячність українському народу урядові Японії та її неурядовим організаціям за допомогу постраждалим від Чорнобильської катастрофи. Вже цього року уряд Японії надав фінансову допомогу на суму 75 тисяч доларів США для забезпечення Житомирським благодійним фондом „Заручники Чорнобиля“ проекту модернізації обладнання медичних закладів 27 сіл, де мешкають переселенці з Чорнобильської зони.

МОСКВА, Росія

Посол України в РФ Микола Білоблочкий і співробітники посольства взяли участь у Панахиді на Мітинському кладовищі у зв'язку з 19-ю річницею Чорнобильської трагедії і поклали вінок від Президента України до пам'ятника загиблим. Пам'яті жертв Чорнобильської катастрофи 1986 року була присвячена 102-га зустріч традиційного Українського музичного сальону в Культурному центрі України в Москві. У концертній програмі взяли участь відомі виконавці та колективи Москви, зокрема заслужена артистка України та Росії, солістка Великого театру Росії Галина Чорноба, лауреат міжнародних конкурсів Марина Росі, дитячий хореографічний ансамбль „Мальва“ Українського культурно-освітнього центру (художній керівник Ніна Шевельова). Українська народна хорова капеля Москви виконала твори українських композиторів-клясиків – М. Леонтовича, М. Ділецького.

ВІЛЬНЮС, Литва

Посол України в Литовській Республіці Борис Клімчук виступив з промовою на поминальному вічу з нагоди 19-ої річниці аварії на Чорнобильській АЕС, організованому Спілкою чорнобильців Вільнюського краю „Радіяті“. Відкрито фотовиставку в Сеймі Литовської Республіки, присвячену аварії на Чорнобильській АЕС.

НЮ-ЙОРК

„Міжнародне співробітництво з подолання наслідків Чорнобильської катастрофи має вийти на якісно новий рівень“, – наголосив Генеральний секретар ООН Кофі Анан у розповсюдженій 26 квітня спеціальній заяві з нагоди 19-ої річниці Чорнобильської катастрофи. „Міжнародна спільнота має надати необхідну фінансову підтримку виконанню програм допомоги населенню, яке потерпає від довготермінових наслідків Чорнобильської аварії“, – йдеться у заяві.

Генеральний секретар ООН також привітав наміри України прийняти навесні наступного року Міжнародну конференцію, приурочену 20-ій річниці трагедії.

Постійне представництво Білорусі при ООН у Нью-Йорку спільно з постійними представництвами Росії й України провело благодійний Чорнобильський базар з метою збору коштів для дітей, які потерпіли від катастрофи.

Білоруська місія організувала також демонстрацію стрічки японських кінематографістів „Олексій і джерело“, що розповідає про життя білоруського села в чорнобильській зоні, виступила ініціатором проведення з 25 по 29 квітня в штаб-квартирі ООН виставки малюнків білоруських дітей, які потерпіли внаслідок катастрофи на ЧАЕС.

Посольство України в США

Справа...

(Закінчення зі стор. 1)

єві, якимось саркастично зауважив: коли Кучма заявив, що бере розслідування „справи Гонгадзе“ під свою особисту контролю, стало зрозуміло, що він сам і стоїть за цим вбивством. А Роман Купчинський, колишній директор Української служби Радіо „Свобода“ у Празі, виступаючи нещодавно на зустрічі з українською громадськістю у Вашингтоні, згадав, як Україна тоді ж нібито погодилася скористатись допомогою ФБР у тому розслідуванні. Але фахівці з Америки безплідно просиділи в Києві, не отримавши доступу до матеріалів слідства – бо Л. Кучма лише робив вигляд, ніби хоче розібратися в цій справі.

Віктор Ющенко за перші місяці свого президентства дав поштовх багатьом змінам, яких очікувало суспільство. Зрушення, зокрема, відбулися і в „справі Гонгадзе“. Але саме стосовно цієї справи дії нової влади покищо викликають чи не найбільше критики та розчарувань серед її палких прихильників.

Першого березня Віктор Ющенко особисто зробив сенсаційну заяву для преси: справа Гонгадзе, нарешті, розкрита, слідство незабаром буде завершено, виконавці вбивства затримані й зізналися, тепер на черзі – організатори й замовники цього злочину. В той же день Генеральний прокурор С. Піскун оголосив – знову ж на прес-конференції, – що викликає (через три дні!) на допит колишнього міністра внутрішніх справ Кравченка – того, хто на плівках Мельниченка обіцяв Кучмі, що за Гонгадзе візьмуться його „орли“. Проте допит не відбувся: через три дні вранці Кравченка знайшли застреленим; з пістолетом в руці, але вбитим двома пострілами...

Чи були ті заяви В. Ющенка і С. Піскуна спричинені лише політичною незграбністю та слідчою непрофесійністю? Чимало людей підозрюють, що за ними – цілеспрямоване

бажання впливових осіб навколо В. Ющенка назавжди поховати правду в справі Гонгадзе разом з усім причетним до неї компрометом. Першим серед таких можновладців називають голову Верховної Ради Литвина – бо на аудіоплівках записано, як він підбурював Л. Кучму, доповідаючи президентові про Г. Гонгадзе (В. Литвин був на той час головою Президентської адміністрації). Разом з тим плівки М. Мельниченка, безперечно, загрожують і багатьом іншим високим посадовцям – тому що записані на них розмови з Л. Кучмою можуть стати офіційними доказами їхньої причетності до різних протиправних дій.

Після смерті Ю. Кравченка записи М. Мельниченка знову опинилися в центрі уваги – як останнє джерело свідчень щодо організаторів вбивства Г. Гонгадзе. До недавнього часу офіційні органи України відмовлялися визнати справжність тих фонограм (незважаючи на те, що американські експертизи окремих фрагментів визнали їх непідробленими, а багато деталей записаних розмов точно збігаються з відомими тепер фактами). З іншого боку, Микола Мельниченко, який отримав політичний притулок в Америці, заявляв, що не довіряє українському слідству, та відмовлявся передати йому свої матеріали – щоб вони не були знищені.

В березні ц. р. Україна зробила досі нечувані для неї кроки: офіційно закрила кримінальну справу проти М. Мельниченка, яка існувала з 2000 року (за звинуваченням в „розголошенні державної таємниці, перевищенні повноважень і підробці документів“), а також оголосила, що український президент особисто зустрінеється з ним у Вашингтоні, а Генпрокурор одночасно прибуде туди для отримання мельниченкових показів та матеріалів.

Проте в останній момент держсекретар О. Зінченко оголосив, що заплановані зустрічі не відбудуться – нібито за браком часу в президентському розкладі. Посилаючись на

інформацію „з джерел в оточенні президента“, журналіст Олексій Ленський вказує, що відмовитись від зустрічі з М. Мельниченком В. Ющенко переконав його близький радник Петро Порошенко (за посадою – секретар Ради національної безпеки і оборони) – буцімто, щоб тема „справи Гонгадзе“ не перебрала на себе головну увагу преси під час візиту В. Ющенка до Америки. Одночасно в українській пресі з'явилася сенсаційна інформація, що М. Мельниченко мав зв'язки з російською службою безпеки та навіть кілька разів, вже під час еміграції, літав до Москви (вже пролунали натяки, що Мельниченко – мало не „агент Путіна“).

Наразі навколо „плівок Мельниченка“ рогоростається новий виток складної інтриги, де зіштовхнулися принаймні два різних інтереси. Перший – остаточно „поховати“ записи, не допустити їх офіційного визнання. Наприклад, В. Литвин та О. Зінченко називають „плівочний“ компромат проти них „провокаціями“. Показово, що депутатська більшість у Верховній Раді вже тривалий час відмовляється заслуховувати звіт своєї ж слідчої комісії (очолюваної депутатом Григорієм Омельченком), яка ретельно вивчала ці плівки – останній раз безрезультатне голосування з цього приводу відбулося 19 квітня.

Другий інтерес – зберігати якомога довше невизначеність навколо цих записів, щоб вони могли бути засобом шантажування окремих політиків, а отже – закулісної влади над ними. Такі наміри приписують російському магнатові-політемігрантові Борисові Березовському (і, на думку журналіста Ленського, пов'язаному з Березовським Порошенкові). Слід відзначити, що цьому інтересові довгий час сприяв своїми діями і сам Микола Мельниченко, погоджуючись оприлюднювати фрагменти записів вибірково і відповідно до конкретних кон'юктурних обставин.

Але в цій справі має бути захищений і третій, найголовніший інтерес – суспільний. Він полягає в тому, щоб

злочини, про які свідчать записи кучмівських розмов, були повністю та негайно розслідувані, щоб правда була встановлена й оприлюднена, і щоб злочинці були покарані. Саме на цьому наполягає вдова загиблого журналіста Мирослава Гонгадзе, яка цими днями була у Києві, щоб дізнатись, як просувається розслідування справи про вбивство її чоловіка. Ця справа „є своєрідним лакомосовим папірцем, перевіркою влади“, – відзначила вона в розмові з київським журналістом. Покищо, каже Мирослава, подібно до того, що слідство рухається „до логічного завершення“, але кінцевий результат ще належить побачити. Якщо влада закінчить розслідування та назве імена замовників цього злочину, а також покарає їх – це буде перший крок на шляху до побудови демократичного суспільства“.

Підтримавши Віктора Ющенка, українці висловили сподівання, що матрицю брехні й притворства буде зруйновано. Президент призначає на важливі посади нових людей і палко закликає своїх посадовців працювати й жити по-новому – але як водночас зруйнувати матрицю старої поведінки? Публіцист Микола Рябчук наголошує на необхідності „усвідомлення злочину та публічного каяття“, а це, в першу чергу, означає „визнання злочинців злочинцями“. Тільки тоді стане неможливим „відродження драконячих голів під жовтогарячими прапорами, – достоту, як повідроджувалися вони десять років тому під прапорами жовтоблакитними“. А інакше, зазначає М. Рябчук, „є величезна небезпека, що Ющенко задушуть у „помаранчевих обіймах“ ті самі люди, які найбруднішими методами душили його останні чотири роки“.

Усвідомлення злочину та каяття не здатне бути абстрактним. І перша конкретна справа, яку цей процес просто не може оминати – це справа загиблого журналіста Георгія Гонгадзе. Ось чому її результат такий важливий для майбутнього всієї України.

Час тріумфу чи жалоби?

8 травня 1945 року Президент США Г. Труман проголосив капітуляцію нацистської Німеччини і її союзників та закінчення бойових дій у Європі. Наступного дня наша „Свобода“ вийшла з великим заголовком на першій сторінці – „Війна в Європі закінчена“. Але водночас газета УНСоюзу почала вміщувати матеріали, які привертати увагу до становища України. Степан Шумейко, голова відділу УККА в Мейплвуді, Н. Дж., 16 травня 1945 року писав у „Свободі“, що Україна не стане вільною, доки перебуватиме під гнітом комуністичної диктатури.

Причини для тривоги не були безпідставними. Ще від 1943 року, коли німецьке військо почало відходити з України, на її населення впала хвиля репресій. Корінних мешканців Криму – кримських татар – взагалі усіх вивезли в Сибір, українці заповнили табори ГУЛагу, тисячі їх були страчені за вироками військових трибуналів. У 1945 році до цих репресій додалося примусове вивезення втікачів до Європи за колючі драти в СРСР. Величезне число колишніх мешканців західних теренів України було позбавлене рідної домівки і доробку батьків, приречене на злидні біженського життя.

Ці дії уряду Сталіна були критично сприйняті громадськістю світу, тому закінчення війни тривалий час в СРСР не відзначалося, аж Л. Брежнєв використав цю дату для посилення ідеологічного впливу на населення СРСР – було встановлене нове свято – День перемоги.

Тепер провід Російської Федерації, продовжуючи політику своїх попередників, намагається використати річницю закінчення бойових дій для пропаганди ідеологем минулого устрою – ніби усі народи СРСР згуртувалися довкола Москви і під проводом Комуністичної партії і російського народу на чолі зі Сталінін героїчно відбили напад свого недавнього союзника. Цій меті служать і помпезне святкування річниці у Москві, на яке запрошено провідників держав і міжнародних організацій світу.

Далеко не всі погодилися з ідеологічним змістом влаштованого свята. Їхати до Москви відмовилися президенти Литви і Естонії, президент Грузії поставив свій приїзд у залежність від дотримання Росією певних угод. Міністер закордонних справ Латвії Артис Пабрікс, виступаючи у квітні в Данії з промовою про підсумки Другої світової війни, сказав: „Історія потребує очищення від мітів, брехні і пропаганди, зфабрикованих тоталітаризмом“. В складному становищі опинився Президент України В. Ющенко, який намагається зустріти цей день серед українських ветеранів війни.

Історичні річниці варто відзначати, але при цьому наголосувати на правді про минуле. Чи не мав рації Президент США Г. Труман, який 3 травня 1945 року закликав американців утриматися від парадів і зосередитися на ще не вирішених проблемах. Тоді в США було проголошене 13 травня Днем молитви за тих, хто віддав життя за перемогу. Варто б пригадати цей заклик у наші дні, в незалежній Україні...

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про мандрівки великоднього перекладання

Різні є традиції, пов'язані із святами Великодня, а деякі із них продовжують пильні звеличники української традиції й сьогодні. У мене їх особливо багато та, здається, буду вже їх продовжувати незалежно від віку та обставин. Одне з таких традицій є готування та печення великоднього перекладання (а не паски, як це загальноприйняте у народних звичаях).

Цей перекладанець увійшов у мій звичай від зовсім молодих років, коли мене навчили його пекти бабуня та її вірна Ганя, що виконувала усі вказівки своєї улюбленої „пані“, коли тільки для цього зайшла потреба.

Отож в осередку уваги перед святами Великодня був у бабуні саме перекладанець, а паски чи „баби“ поставали так автоматично випестувані та підготовані руками вірної куховарки Гані. Але оцей перекладанець з усіма численними „додатками“, що треба було пристарати задовго ще перед Великоднем – це була довголітня „традиція“ нашої родини, яка просто від моєї улюбленої бабуні дісталася мені – а може, я її перехопила таки з бажання чи охоти? В кожному випадку традиція підготування і печення перекладання у кожній Великдень дісталася мені, і я старалася її аж до сьогодні вірно плекати, незважаючи на зміну обставин, життя та інших родинних звичаїв, що вимагали уваги та праці.

Ось так рік за роком приходив час підготувати усі численні складники до „традиційного перекладання“, і як довго моя пам'ять сягає, я не покидала цього для мене „святого“ звичаю, навіть у воєнні роки, якщо на це місце перебування і обставини дозволяли. Розуміється, що і цього року усе йшло звичним порядком, і я вже довгий час перед нашим Великоднем шукала та підготувала усі ті численні складники, що входять у зміст того традиційного печива.

У Велику п'ятницю я взялася до роботи і, готуючи усі численні додатки, що у мене „мусять“ входити до цього печива, як завжди зі сантиментом та десятками спогадів про подібні приготування, гадую, оцей перекладанець – чи не думок, скільки споминів подібних днів, скільки картин стало перед очима...

Але чи могло бути інакше? Чи наші традиційні родинні і народні звичаї не є частиною нашого „я“, що звичайно стараємося передати наступному поколінню? Перед моїми очима стала, як жива, улюблена бабуня, як укладає на тісто усі „приписані“ сушені овочі та інші додатки, здавалося, що за вікном не сусідня сіра ньюйоркська кам'яниця, а густі, зелені дерева приходства у Мшані – одне слово, усе було як кожного року, коли підготовлено оцей перекладанець.

Коли він вже добре „підріс“ завдяки дріжджам, і я хотіла вкласти його до печі – показалося, що моя піч „застрайкувала“ та не хотіла запалитися. Чи уявляєте мою розпуку? Ніякі зусилля, спроби не помагали. І ось я стала з „готовим“ перекладанцем в ньюйоркському помешканні зовсім безсила. Не було іншої ради – я „сіла“ на телефон та почала відзвонювати по всіх знайомих. Одних не було вдома, у других не було відповідної печі... а мій перекладанець рухався і ріс...

Вкінці таки знайшлася недалеко добра „пластова подруга Леся“, що запропонувала перекладанцеві теплу пічку. І ось я з широкою бляшанкою перед собою бігла Другою авеню Нью-Йорку, щоб перекладанець „не простудився“ і дріжджі не „впали“, аж до мешкання моєї подруги...

Здається, довго буду пам'ятати оцей Великдень, який приніс мені мандрівку з перекладанцем на руках по вулицях метрополії світу.

О-КА



СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Видає Український Народний Союз

— SVOBODA —

Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік \$55.00, на півроку - \$35.00. Для членів УНСоюзу
\$45.00 річно, на півроку - \$30.00. За кожну зміну адреси - \$1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор — Ірена Ярославич
Редактори: Ольга Кузьмич, Христина Ференцевич,
Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи“

Адміністратор Володимир Гончарик

Керівник відділу оголошень

Марійка Осціславська

Передплата — Марійка Пенджола

(973) 292-9800 (дод. 3041)

(973) 292-9800 (дод. 3040)

(973) 292-9800 (дод. 3042)



НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА

запрошує на презентацію антології

д-р МАРІЇ РЕВАКОВИЧ

„Півстоліття Напівтиші: Антологія поезії Нью-Йоркської Групи“

(Київ: Факт, 2005)

в суботу, 14 травня 2005 р.,
о год. 5-й по пол.

в будинку НТШ

63 Fourth Ave. (між 9-ою і 10-ою вулицями)
New York, NY 10003

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Готується видання книги
про Вільне козацтво

Історичний клуб „Холодний Яр” поінформував мене, що в Україні чекає на видавця роман-хроніка „Дума про вільних козаків” Михайла Іванченка (300 сторінок рукопису і 30 фотоілюстрацій). У романі розкривається мало знана для читачького загалу історія Вільного козацтва. Відродилося воно в березні 1917 р. у селі Гусаковому Звенигородського повіту на Київщині (нині Черкащина).

На колишньому хуторі кошового отамана Запорізької Січі Івана Гусака ніколи не згасав козацький дух. Відтак на селянській сходці у волосній управі хлібороб козацького роду Никодем Смоктей оголосив про падіння царського самодержавства і закликав земляків записуватися в козаки. Кінна сотня перших добровольців у Звенигороді проголосила владу Центральної Ради.

Агітаційний рейд сотні навколишніми селами та повітами зібрав до козацтва тисячі добровольців. Вільне козацтво почало формуватися і в інших місцевостях України. Вільне козацтво стало тоді єдиною військовою силою, що підтримувала в новоствореній державі лад. Козаки навчалися військової справи, охороняли спокій земляків, збиралися на маніфестації і козацькі з'їзди. Зокрема, у Чигирині в жовтні 1917 року відбувся Всеукраїнський з'їзд

Вільного козацтва, на якому військовим отаманом Вільного козацтва обрано генерала Павла Скоропадського, а наказним отаманом – Івана Полтавця-Остиянцю.

На початку 1918 року звенигородське козацтво розігнало повітовий з'їзд більшовиків, розгромило біля Сміли червону орду карателя Муравйова. Влітку вільні козаки під командою кошового отамана Звенигородщини Семена Гризла, отаманів Леонтія Шевченка та Юрка Тютюнника розбили в повіті німецьке військо, започаткувавши новий етап боротьби... Багато вільних козаків було в Армії УНР і повстансько-партизанських загонах, в яких боролися до кінця 1920-их років.

У „Думі про вільних козаків” всі прізвища і події – справжні. Автор роману, син сотника Вільного козацтва Грицька Іванченка, встиг свого часу записати спогади колишніх козаків про тогочасні події...

Пожертви можна прислати на мою домашню адресу: Assya A. Humesky 2427 Buckingham Rd., Ann Arbor, MI 48104. Варто теж підтримати альманах „Плуг”, про який „Свобода” писала 4 лютого, ч. 5. Я беру на себе турботи з пересилкою коштів в Україну.

Ася Гумецька,
Ен Арбор, Миш.

Якою мовою говоритимуть міністри?

Я не письменник і ні політичний діяч, я просто – українець. Коли я жив в Україні, до 1992 року, то в Кривому Розі нас тільки двоє розмовляли українською мовою, тому нас називали „бандерівцями”. Хочу нагадати, що ще за радянських часів Петро Шелест на з'їзді комуністів говорив українською мовою. Тоді всі вивіски були з російської мови замінені на українські, і він не боявся, що втратить свою посаду.

Якщо тепер міністри в Києві говорять російською мовою, то якою мовою будуть говорити підлеглі? Якщо сам президент на офіційних переговорах з чужоземним президентом використовує чужинську мову, то що можна сказати за інших? Я прочитав в газетах, у березні 2005 року, що на засіданні РНБО йшла мова про призупинення закриття російських шкіл і відновлення у вищих навчальних закладах груп з російською мовою викладання. Чи не варто подумати про український народ? Якщо могли говорити українською мовою Папа Іван Павло II, чеченець Д. Дудасв, грузин М. Саакашвілі, то чому за ці роки посадові особи не

змогли вивчити державної мови?

Хочеться запитати, в якій країні світу люди, працюючи в державних установах (від малих до великих), не говорять державною мовою, але отримують заробітну платню з державного бюджету? Поки не пізно, потрібно подивитися, чи не порушується Конституція України, де написано, що державною мовою є українська!

Якщо студенти закінчать вищі навчальні заклади і, можливо, прийдуть працювати в державні установи, то якою мовою вони будуть користуватися? Але якщо ці студенти готуються для інших держав, то тоді питання їх навчання повинно стояти зовсім в іншому плані.

І знову читаю в газеті „Свобода” від 18 березня статтю „Неінтелігентна акція інтелігентів” – про намір запровадити російську мову як офіційну. На мою думку, на цьому питанні вже давно пора поставити велику крапку. Далі випробувати терпіння українського народу ніхто нікому не дав права.

Іван Барановський,
Клівленд, Огайо

Знову з'явилася Елізабет Гольцман

Дякуємо за фоторепортаж з урочистого бенкету на честь Президента України В. Ющенка і його дружини, вміщений у „Свободі” 22 квітня. Дивує нас, що на бенкеті була Елізабет Гольцман, колишня конгресменка, яка була автором і промотором Бюро спеціальних досліджень при відділі юстиції американського уряду.

Це бюро було створене у 1980-их роках, щоб вишукувати, судити, відбирати громадянство і депортувати уявних „злочинців”, які „ухитрилися” емігрувати до США. В бюрі працюють близько 50 адвокатів. Воно діє по нинішній день і коштує нас мільйони доларів. Недавно американський Конгрес збільшив асигнування на утримання бюро.

Жертвою Е. Гольцман і бюро був (і є) Іван Дем'янюк. По довгих роках у тюрмах, по багатьох судових розправах його видворили із США одного зимового дня у 1986 році до Ізраїлю, на суд за приписувану йому участь у знищенні 800 тисяч євреїв в таборі смерті Треблінка. В цей день радіо в Нью-Йорку подавало репортажі голосом Е. Гольцман кожні пів

години, інформуючи слухачів що „сьогодні Іван Дем'янюк, найбільший злочинець Голокосту, видворений до Ізраїлю на суд за його злочини проти єврейського народу”.

В Ізраїлі І. Дем'янюка засудили на кару смерти в 1988 році і він там просидів до розвалу „імперії зла”, коли „знайшлися” документи, які засвідчили, що убивцею „Іваном Грозним” був зовсім інший чоловік. Верховний суд Ізраїля признав, що сталася помилка. Однак ні Е. Гольцман, ні Ізраїль, ні американський уряд не перепросили його, не надали відшкодування за довгі роки тюрми, суди, кошти адвокатів і знищення життя його і родини.

Під час репортажів про І. Дем'янюка слухачам і читачам преси прищеплювалося уявлення про українців-нацистів, їх генетичний антисемітизм, історичне переслідування євреїв в Україні. Аж тут ось – усміхнена Е. Гольцман на урочистому бенкеті з нагоди візиту Президента В. Ющенка.

Божена Ольшанівська,
Ньюарк, Н. Дж.

Незвичайна картина Миколи Волги

Мільйони років тому утворився на Півночі Вірменії камінь-самоцвіт агат. В 1974 році його звільнив з базальтового полону колекціонер-початківець Микола Волга, який згодом став відомим знавцем самоцвітів. І полетів той камінь до Києва.

Майже тридцять років пролежала в колекційній шухлядці зрізана з кулеподібного агату тоненька плівка. У 2002 році потаємний зміст цього творіння попросився на художнє полотно. Микола Волга і Віталій Солодов взяли на себе сміливість зробити з того картину. До агатових струмів, які летіли в небо і протинали землю, додали голуба і лева – символи небесного лету та земної сталості.

Народилася картина. Але загадкою було, те, чому той голуб-янгол мав незвичний окрас – помаранчевий, і чому мистці назвали свій твір „Благая вість”. Лише через два роки розгадав цю таємницю київський Майдан.

Напевно, художники передчули і передбачили унікальну подію і зафіксували її заздалегідь певним чином. Під час великого протистояння правди і кривди ту картину принесли мистці до штабу В. Ющенка на Майдані Незалежності і подарували тим, кому конче була потрібна духовна підтримка в досить непрості дні.

Відтоді картина з помаранчевим голубом-янголом перебуває в експозиції Київського музею „Помаранчевої революції”, а її копії-близнюки понесли благу вість до Москви, Парижу, Нью-Йорку, щоб засвідчити собою те диво, яке сталося в Україні наприкінці 2004 року. Цю картину можна побачити на виставці в Українському Інституті Америки, яка триватиме до 29 травня. Контактний тел.: (212) 288-8660.

Микола Славутич,
Нью-Йорк

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ ЦЕНТРАЛЬНОГО
НЮ-ДЖЕРЗІ

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в суботу, 14 травня 2005 р., о год. 2-й по пол.

в залі церкви св. Михаїла
1700 Brooks Blvd., Manville, N.J.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь з рішенням правом голосу: члени управи Округного комітету, конвенційні делегати, та по два делегати від наступних відділів:

26, 155, 209, 269, 312, 349, 353, 372

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо:

У нарадах візьме участь:

Ярослав Завійський – контролер УНСОЮЗУ

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Михайло Захарко, голова
Іван Кушнір, секретар
Стефан Захарко, касир

Користуйтеся
веб-сайтами
„СВОБОДИ”
www.svoboda-news.com
„УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА”
www.ukrweekly.com
УНСОЮЗУ
www.unamember.com

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Нові члени УНСоюзу



Павло Одемчук, син Галини і Олександра Одемчуків з Кент, Ваш., – новий член 496 Відділу УНСоюзу. Свого сина забезпечили батьки.



Софія Яманіші, доня Олександри Боднар і Майка Яманіші з Пеперел, Мас., – нова членка 13-го Відділу УНСоюзу. Свою доню забезпечили батьки.



Марко-Андрій Рокицький, син Світлани і Андрія Рокицьких з Ветерсфілду, Кон., – новий член 277-го Відділу УНСоюзу. Свого внука забезпечили бабуся і дідусь Віра і Любомир Рокицькі.



Павло і Лідія Пащук, діти Оксани і Андрія Пащуків з Кент, Ваш., – нові члени 496 Відділу УНСоюзу. Своїх дітей забезпечили батьки.

Загальні збори Монреальської Округи

МОНРЕАЛЬ. – Річні загальні збори Округи відбулися в суботу, 26 березня, в приміщенні Монреальського відділу Конгресу українців Канади. Збори вела Текля Мороз, секретарювала Олександра Дольницька. Після спільної молитви присутні вшанували хвилиною мовчання пам'ять членів УНСоюзу, які в звітному році відійшли у вічність.

До Монреальської округи належить тепер три Відділи: 434-ий (секретар – Олександра Дольницька), 465-ий (секретар – почесний член Головного уряду УНСоюзу Текля Мороз) і 473-ий (секретар – Віра Баніт).

В своєму звіті Т. Мороз згадала, між іншим, про два святкування тутешньої української громади, в яких вона репрезентувала УНСоюз. 11 вересня в міському Парку України відбувся багатолюдний Український фестиваль для відзначення 13-ої річниці Незалежності України і для відзначення внеску українців у мистецтво і культуру Монреалю, провінції Квебек і Канади. На цьому фестивалі старанням Т. Мороз був окремий стіл з пропагандивною літературою УНСоюзу. 28 листопада спільними силами української громади влаштовано в Домі української молоді урочистий бенкет для відзначення

75-ліття Організації українських націоналістів. На цьому святі Т. Мороз склала писемний привіт від УНСоюзу.

Кожний учасник зборів дістав фотокопію фінансового звіту УНСоюзу. З нього довідалися, між іншим, про те, що секретарі Відділів Округи придбали УНСоюзові чотирьох членів (26.67 відсотка призначеної їй квоти – 15 нових членів).

Звітуючи про свою працю, секретарі Відділів говорили про труднощі в придбанні нових членів УНСоюзові і про те, що найбільш успішними є одноразові поліси, що їх наші люди купують своїм дітям і внукам. На зборах вибрали новий провід Округи в такому складі: голова – Текля Мороз, заступник голови – Євген Дячишин, секретар – Олександра Дольницька, скарбник – Сергій Джула, організаційний референт – Марта Білик; Контрольна комісія: голова – Олена Мандрик, члени – Віра Баніт і Олександр Кіцак; делегати до Відділу КУК – Марта Білик і Олександра Дольницька.

Після молитви, якою закінчено збори, Т. Мороз запросила присутніх на перекуску, що її вона приготувала з допомогою Є. Дячишина і О. Кіцака.

Адольф Гладилович

Шановні Пані і Панове!

В імені Клубу Сеньйорів УНСоюзу маємо шану запросити Вас на річний З'їзд сеньйорів УНСоюзу, який відбудеться на Союзівці. Для загальної інформації подаємо, що Клуб сеньйорів УНСоюзу є активним вже понад 30 років. Метою сеньйорів УНСоюзу є зберегти і плекати українську спадщину, сприяти єдності громади, розвивати товариську діяльність і підтримувати громадське життя українців в Америці. Маємо надію, що Ви зможете приєднатися до нас. Хочемо, щоб ця конференція була якнайбільше цікавою і тому радо візьмемо до уваги Ваші поради і коментарі щодо програми.

Запрошуємо громаду на

З'їзд СЕНЬЙОРІВ УНСОЮЗУ НА СОЮЗІВЦІ

Початок у неділю, 12 червня (включно з вечерею) до п'ятниці, 17 червня (включно зі сніданком) 2005 р.



Seniors visiting the UNA Home office in 1998.

Просимо реєструватися на Союзівці вчасно. Побут включає: 5 нічлігів, харчування, бенкет та розвагові програми.

Ціна для членів УНСоюзу – одна особа 375 дол., для двох осіб в кімнаті 315 дол. від особи.

Для не-членів – одна особа 425 дол., для двох осіб в кімнаті 335 дол. від особи. Тільки бенкет – 30 дол.

Всі ціни включають податок і чайові.

Телефон на Союзівку у справі реєстрації: (845) 626-5641

У справі зорганізування автобусу із вашої місцевості для 25 осіб або більше просимо звертатися до Головної Канцелярії на тел.: (973) 292-9800 (3071)

Тиждень Клубу сеньйорів є приємним, цікавим і головно доступним.

Оксана Тритяк, Головний організатор УНС, Президент Клубу сеньйорів УНС.

Не розходиться хмара над нашою мовою

Після наших недавніх публікацій про становище української мови і підступи нових обрусителів в Україні – „Неінтелігентна акція інтелігентів“ Р. Л. Хомяка і „Статус ‘офіційної’ для російської – це небезпека для української“ Оксани Шараневич („Свобода“, 18 березня і 15 квітня) – до редакції пишуть і телефонують занепокоєні читачі. Юрій Кравчук з Вілмінгтону, Делевар, навіть закликає до нової „помаранчевої революції“ – в обороні рідної мови, і висловлює докір на адресу Президента Віктора Ющенка та прем'єр-міністра Юлії Тимошенко: мовляв, вони вже думають про наступні парламентські вибори, тому готові поступатися й там, де треба стояти неохотно. Цей докір, мабуть, занадто поспішний, бо ж пам'ятаймо, який такий спадок, який страшний бруд залишив по собі антинародний і антиукраїнський кучмізм. Щоб позбутися цього спаду, потрібна величезна праця і час. Але, на жаль, підстави для занепокоєння справді є і, як не дивно, їх дає вже нова влада.

15 квітня група відомих українських вчених, письменників та журналістів (Вячеслав Брюховецький, Наталя Яковенко, Віра Агеева, Юрій Андрухович, Наталка Білоцерківська, Оксана Забужко, Микола Рябчук та багато інших) звернулася до віцепрем'єр-міністра з гуманітарних питань Миколи Томенка з пропозицією відновити працю Національної комісії з питань правопису, „повернувши до її складу провідних українських мовознавців, безпідставно вилучених з кон'юнктурних міркувань...“.

Цю історію наші читачі добре знають – на сторінках „Мова про мову“ ми багато разів обговорювали її, тому тут нагадаємо тільки головні цілі перебігу справи. У вікопомному 1991 році делегати І Міжнародного конгресу українців рішуче висловилися за створення єдиного для всіх українців світу правопису. З цією метою уряд незалежної Української держави в 1994 році створив комісію, однак вона виявилася безплідною – заступником голови був директор Інституту української мови НАНУ Олександр Тараненко, мовознавець затятої просовєтської і

проросійської орієнтації. Ситуація якісно змінилася, коли цей Інститут очолив член-кореспондент НАНУ проф. Василь Німчук і докола нього виникла прогресивна „робоча група“. В серпні 1999 року вона подала проєкт нової редакції українського правопису на обговорення IV Міжнародного конгресу українців, а в грудні цей проєкт був предметом обговорення в НТШ в Нью-Йорку (див. „Свободу“ з 6 січня 2000 року) і дістав схвальний відгук, зокрема й від видатного українського мовознавця-академіка Юрія Шевельова. Але й недруг не спав. Ретрогради з оточення О. Тараненка та академіка Віталія Русанівського, котрий довгі роки ревню служив ідеї „спільної колиски“ і злиття української мови з російською, здійняли навколо найновішої редакції правопису брудну хвилю шельмувань і нищих вигадок: нібито проф. В. Німчук і його „робоча група“, на догоду західній українській діаспорі, намагаються повернути „віджилі“ норми Харківського правопису 1929 року, хоч ішлося лише про повернення й узаконення тих якостей і рис нашої мови, котрі були нещадно вичавлені з неї руками україножерів.

Взоруємось на мову Т. Шевченка й І. Котляревського, проєкт пропонував закінчення **-и** для родового відмінку іменників третьої відміни однини, флексіями котрих є дві приголосні (*молодість, область, радість* і т. п. – молодості, області, радості). Так само цілком природним було б повернення **-ія** всередині іншомовних слів (*матеріальний, індустріальний, артеріальний*, бо ж – *матерія, індустрія, артерія* і т. п.); передання грецьких і німецьких дифтонгів **-ау** та **-еі** через **-ав** (*авдиторія, авкціон* і т. д.; *Айзенгавер, Аїніштайн* і т. д.), англійської **-w** через українську **-в** (*Волтер*, а не *Уолтер*, як роблять росіяни); англійської **-h** через українську **-г** (хоч тут, як і щодо **-th** у словах грецького походження, автори проєкту прийняли половинчасте рішення: залишити „хокей“ і „хобі“, й однаково правильно буде вживати *арифметика* і *аритметика, ефір* і *етер, марафон* і *мара-*

тон... І ще декілька змін, котрі можна було дуже легко прийняти.

„Маємо надію, що новий український правопис вже не втратить сутності ‘золотої середини’, тобто зведе писемну мову України і діаспори до спільного знаменника, і далі житимемо як усі інші нації, котрі не ділять свої граматики на материкову і діаспорну“, – писала „Свобода“ 6 січня 2000 року. І прийняли б, якби суспільство було національно здоровим. Ба, формально незалежна Україна не тільки далі стогнала під русифікаторським гнітом – він ставав ще брутальнішим, а „старший брат“, аби не привертати до себе уваги, волів діяти руками яничарів. Після несправедливих і в своїй більшості примітивних звинувачень Л. Кучма відхилив цей проєкт найновішої редакції українського правопису.

То чи не час тепер, після очисного вітру Помаранчевої революції, повернутися до правописної проблеми – вже на іншому світоглядному рівні? Бо тоді, як підкреслюють у зверненні до М. Томенка мовні і літературні авторитети, „це академічне питання надзвичайної ваги набуло, на жаль, політичного забарвлення і через це, замість бути предметом наукового обговорення серед визнаних фахівців, спричинило дискусію в засобах масової інформації на рівні чуток та навмисної брехні, яка привела до цілком спотвореного уявлення про суть проблеми в пересічного громадянина і паралізувала роботу Правописної комісії“.

Й от з київської преси довідуємося, що М. Томенко під час розмови з журналістами в Кабміні 21 квітня сказав просто таки непристойні в устах головного гуманітарника України речі – що, на його погляд, доцільно залишити теперішній склад правописної комісії (Пане Томенку, відкрийте ширше очі – та ж головним мовознавцем у цьому складі є той самий злісний залишок совєтщини В. Русанівський, який колись гвалтував, що Харківський правопис „був скерований на штучний відрив української мови від російської“, а серед членів бачимо значну кількість нефілологів, й серед них – археолога Петра Толочка, котрий не один раз, вже й у незалежні роки, з ненавистю витолочував нашу мовну і духовну ниву!), і що „не будемо повертати старий правопис... стару українську мову“.

Може, зарано панікувати? М. Томенко – це ще ж не вся влада.

Але тим часом хмара над нашою мовою ще й потемнішала: на поверхню суспільної свідомості вплив проєкт указу Президента В. Ющенка „Про захист прав громадян на використання російської мови та мов інших національностей України“. Текст цього законопроєкту одержали різні міністерства та відомства для „узгодження“. „Майбутній указ, у разі його підписання, надасть переваги саме російській мові, а не гагаузькій, грецькій чи польській... Знаючи природу нашого чиновника, вихованого на байдужості до української культури, ще змушеного – про людське око – використовувати українську мову в ролі фарфутка на офіційних церемоніях, фатальні результати такої акції для укра-

їнства, яка дивує своєю поспішністю, можна цілком передбачити... Саме українська мова сьогодні опинилася в ситуації меншини, саме вона потребує присутньої довгоочікуваної державної підтримки“, – стверджують у „Літературній Україні“ 7 квітня професори-мовознавці (Ю. І. Ковалів, А. К. Мойсієнко та ін.).

Відомо, що за „офіційний“ статус для російської мови в Україні висловився не лише лівий Олександр Мороз, провідник соціалістів, але й наближений до Президента Петро Порошенко. „Либонь, через Мороза, Порошенка – й проєкт незалежного президентського указу. Я розумію, які тиски йдуть на наших найвищих, зовні і зсередини, але їм потрібно згнітити серця й позичити мужності, гордості хоча б у прибалтів, по яких вся російська преса б'є з гармат найбільшого калібру. Як відомо, краще вмерти, ніж жити в ярмі, тобто під чужою п'ятою“, – пише відомий український письменник, колишній голова Спілки письменників України Юрій Мушкетик („Літературна Україна“, 14 квітня).

А учасники XVI Наукової сесії НТШ (148 осіб) звертаються до Президента В. Ющенка: „...Ми вкотре змушені констатувати, що українці досі є дискримінованою нацією на своїй етнічній території. Особливо гірко про це говорити вже в „післяпомаранчевій“ Україні, коли наші надії на поліпшення стану функціонування української мови, розширення обсягу книгодрукування теле- та радіомовлення українською мовою не тільки не зреалізовані, а навпаки, у цій сфері з'явилися нові загрози. Маємо на увазі передусім наміри запровадити російську мову як другу державну (офіційну) мову в Україні“ („Літературна Україна“, 21 квітня).

Чи відчує президентське серце висловлену в цих людських документах тривогу? Чи виявиться достатнім для президентського розуму цей кричущий факт: на кожні 59 російськомовних книжок, які тепер видаються в Україні, припадає тільки одна україномовна...? А правопис вимагає значно глибшого вникання в суть проблеми. Чи знайде Президент України на це бажання і час? Чи продеретесь крізь хаші нових антиукраїнських інсинуацій? Адже неминуче здійсниться нова хвиля брехень проти відхиленого Л. Кучмою проєкту українського правопису.

Вже здійснюється. На веб-сайті „Української правди“ Ярослав Білик – ім'я невідоме ні серед журналістів, ні серед філологів – ось як спритно пересмикує і фальсифікує ситуацію: „Сьогодні ініціатори нової граматики наполягають залучити до роботи представників діаспори, які взагалі не кристуються академічним правописом. Мовляв, у такій делікатній справі неможливо без порад заокеанських науковців. Однак чомусь мало цікавляться реакцією маленьких українців, яким не пояснюють переваг нових правил...“. Дивує вже не так позиція цього справді „маленького українця“, котрий сховався за псевдо, як відсутність критеріїв відбору текстів у самої „Української правди“. Засноване чесним і хоробрим Георгієм Гонгадзе, це Інтернет-видання на наших очах перетворюється у кошик для сміття...

Петро Часто

„Українські дні“ – на місцевому рівні

ВАШІНГТОН. – Протягом останніх двох років Українська національна інформаційна служба (УНІС), Вашингтонське бюро УККА, організовувала та проводила „Українські дні“ у столиці США. Учасники „Українських днів“, а також члени Конгресу і представники Адміністрації США високо оцінили ці заходи. Щоразу більша кількість конгресменів висловлювала бажання підтримувати постійні контакти з нашою громадою на місцевому рівні. Беручи до уваги ці прохання, УНІС ініціює „Українські дні“ на місцевому рівні у п'ятницю, 20 травня, та в понеділок, 23 травня. Участь великої кількості людей у цьому заході є дуже важливою в контексті „Помаранчевої революції“, яка відбулася в Україні, та нещодавньої візити Президента В. Ющенка до США. Українська громада Америки с

природною зв'язковою ланкою між урядами США та України, яка може підтримувати постійний зв'язок з офіційними особами та заохочувати їхню активну позицію щодо питань, які стосуються України. Закликаємо всіх членів української американської громади скontaktуватися з місцевими відділами УККА та взяти участь у цій імпрезі.

УНІС передасть відділам УККА інформаційні комплекти, які ми приготували для засідань з членами Конгресу США у Вашингтоні, де викладені питання, що цікавлять нашу громаду. Якщо ви маєте запитання або потребуєте додаткової інформації, просимо звертатися до бюро УНІС на телефон: (202) 547-0018 або електронною поштою на адресу unis@ucca.org.

УНІС

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Травень – місяць Світового Конгресу Українців Підтримуйте світове українство!

У революційному процесі в Україні минулого року велику роль відіграла також організована українська діаспора. Рекордна кількість громадян України за кордоном взяла участь у виборах. Понад 2600 українців, які є громадянами інших держав, були міжнародними спостерігачами на різних виборчих округах. Коли вдуматися в значення гасла Майдану „Разом нас багато, нас не подолати!” і врахувати демографічні статистичні дані, що один з трьох українців проживає за межами України (а їх близько 20 мільйонів), то це гасло бачиться ще вагомим. 20 мільйонів – це невід'ємна частина українського народу.

Процеси революційного характеру формують учасників, і сьогодні український народ служить прикладом для інших – прикладом єдності, хоробрости, відданости та демократичности. Втілення цих принципів, розбудова національно-духовної та економічної самобутности – це завдання сьогоднішнього дня як для народу України, так і діаспори.

Розбудова та добробут діаспори не менш важливі, ніж розвиток народу на Рідних Землях. В цьому напрямку впевнено працюватиме новий президент та уряд України, однак їхнє пріоритетне завдання – це забезпечення добробуту народу України. Тому громадські структури у діаспорі надалі залишаються не тільки амбасадорами України, які займаються українськими справами у країнах, де проживають українці, але є також основним джерелом захисту прав українців.

Діяльність Світового Конгресу Українців давно відома більшості українців. Незалежна демократична Україна як суб'єкт світового товариства, подолання штучних політичних кордонів, удосконалення засобів електронної комунікації – все це уможливило нове спілкування, тісніші зв'язки та

втілення нової концепції світового українства. Сьогодні брати і сестри – українці на Заході – мають змогу допомогти у розширенні мережі комунікації між українцями, які розкидані в межах одинадцяти часових зон у Російській Федерації, у розвитку українського шкільництва у Придністров'ї, або встановити пам'ятник українським жертвам советських репресій на території РФ – Карелії. Розбудова світового українства – це втілення гасла Майдану „Разом нас багато, нас не подолати!”

Травень – це місяць збірки коштів на Світовий Конгрес Українців. Ми закликаємо вас – ставайте будівничими світового українства! Допоможіть здійснити доручення, які СКУ зобов'язався виконати. Відкрийте свої серця і свої фінансові можливості та допоможіть СКУ заявити всім українцям в діаспорі, що ми створені для них і що вони є частиною нашої світової української родини. Будь ласка, пожертви висилайте на: 145 Evans Ave., #207, Toronto, Ontario M8Z 5X8, Canada, або: 225 East 11th Street, New York, NY 10003, USA. Для звільнення від податку в Канаді просимо виписувати чеки на Ukrainian World Foundation, а в США – Ukrainian Congress Committee of America або Ukrainian American Coordinating Council. В інших країнах пожертви можна також передати через ваші крайові центральні репрезентації. Наперед дякуємо за вашу допомогу і ваші пожертви.

За Світовий Конгрес Українців:

Аскольд Лозинський, президент
Віктор Педенко, генеральний секретар
Богдан Федорак, фінансовий референт
Оля Даниляк, скарбник

Збори Відділу НТШ

ЕДМОНТОН, Канада. – Загальні збори едмонтонського Відділу НТШ відбулися 12 квітня в Пластовому домі. Збори відкрив, вітаючи всіх присутніх, діючий голова Петро Саварин. Після однохвилинної мовчанки у пам'ять померлої членкині відділу Віри Кунди, він поздоровив едмонтонських членів відділу з підвищенням їхніх членських ступенів: дійсне членство централі НТШ в Торонто признала Олегові Ільницькому, Андрієві Горняткевичу і Олександрі Рудницькій, а членами-кореспондентами стали Оленка Білаш, Богдан Клід, Мирна Косташ і Андрій Нагачевський. Він теж повідомив присутніх, що НТШ Канади дістало федеральний чартер, а тепер старатися щодо харитативного федерального числа. З діючої управи звірували скарбник і голова. Богдан Медвідський, скарбник, покликаючись на звіт кредитівки за місяць лютий, тільки подав, скільки має відділ на своєму конті в кредитівці. Петро Саварин зложив ширший звіт.

Відтак відбулися вибори нової управи. Її вибрано в наступному складі: Петро Саварин – голова, Сергій Ціпка – заступник, Михайло Саварин – писар, Іван Павло Химка – скарбник. Цілі на майбутнє: збільшення членства, інтеграція членства з так зв. четвертої хвилі і по змозі – видання 5-го збірника відділу НТШ.

Петро Саварин

Make it Memorable at Soyuzivka

Memorial Day Weekend May 27-30, 2005



Olya Fryz

Performing her new and
“soon-to-be-released”
Ukrainian children's CD



**Saturday Evening Zabava
with FATA MORGANA**

Adoptive Parents Program

Discover and cherish a
millenia old heritage
and culture

- Ukrainian Food Cooking Demo
with Andriy Sonevytsky
- Arts & Crafts with Maya Lew
- Pysanky and Art Painting
on Glass Demonstrations



www.Soyuzivka.com

Call for Reservations
845-626-5641

UNA Estate Soyuzivka • P.O. Box 529 • 216 Foordmore Road • Kerhonkson, NY 12446 • 845-626-5641 • email: Soyuzivka@aol.com

Давня Україна - тема Наукової конференції в НТШ-А

НЮ-ЙОРК. - У серії суботніх доповідей в Науковому Товаристві ім. Шевченка в Нью-Йорку зустрічаємо популярні доповіді на теми, усім добре відомі, але також і такі, що вимагають особливого знання та зацікавлення. Таким особливим можна уважати конференцію наукового порядку на тему нових перспектив в археології України, в якій взяли участь троє доповідачів з Інституту археології НАН України і троє фахівців-археологів з дипломами американських університетів. Це були коментатори Рената Голод і Олександр

Лесков з Пенсильванського університету і доповідач з того ж університету д-р Лада Онишкевич.

Четверо доповідачів з Інституту археології НАН України доповідали на цікаві теми сьогоднішніх досліджень в Україні. Усі п'ять доповідей відзначалися глибоким знанням предмету та поінформували численних слухачів, що виповнили вчерг залу НТШ А, про найновіший стан розкопок в Україні і нові перспективи у цій особливій ділянці, успіхи та численні знахідки, які збагачують історію минулого України.

Ведучу програмою д-р Ренату Голод представив публіці інж. Тит Геврик. Вона працювала у розкоп-

ках в Україні і є постійним промотором обмінної програми в цій ділянці між Україною і США.

Доповідачі з України подали найновіші висліди розкопок та дослідів, пов'язуючи з історією та покликуючись на досягнення першого дослідника цих археологічних досліджень В. Доманацького. Доповідачі підкреслювали також важливість випадкових знахідок, які певним чином збагатили археологію. Слухачі дізналися також про скитську матеріальну культуру, про зброю та одяг цих часів, декоративне мистецтво, що було таке характеристичне для скитських часів.

Зовсім окрему ділянку порушила у своїй доповіді д-р Л. Онишкевич, яка інтерпретувала старогрецький кістяний напис про Аполлона, знайдений на острові Березань. В цьому тексті міститься прохання і немов подарунок Богові, наскільки можна його так інтерпретувати.

Усі доповіді були незвичайно цікаві, інформативні та викликали безліч питань слухачів, тим більше, що були збагачені численними прозірками з процесу розкопок.

У підсумках цієї виняткової серії постало від організаторів, зокрема д-ра Ренати Голод, запитання, чи не слід пригадуватися над влаштуванням постійних семінарів з цієї цікавої ділянки минулого України.

О. К.

Всеукраїнська учительська конференція

Шкільна рада повідомляє, що наступна Всеукраїнська вчительська конференція відбудеться 17-19 червня в Рочестері, Н.Й. Адреса: John Fisher College, 3690 East Ave, Rochester, NY.

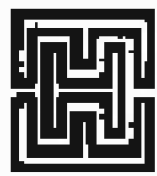
Запрошуємо всіх вчителів Шкіл українознавства до участі в конференції. Кожних два роки така конференція дає змогу вчителям зустрічатися, обговорювати свої проблеми, брати участь у практичних лекціях та знайомитися з новим матеріалом. Просимо прислати свої зголошення на адресу Шкільної Ради: Educational Council, P.O.Box 391, Cooper Station, New York 10216. Тел.: (212) 477-1200.

Шкільна рада



Учасники конференції археологів в НТШ-А.

Фото: В. Лопух



НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО
ІМ. ШЕВЧЕНКА в АМЕРИЦІ

КОНКУРС НА ОТРИМАННЯ СТИПЕНДІЙ

У Науковому Товаристві ім. Шевченка існують фонди підтримки аспірантів та докторантів (graduate students), які займаються науково-дослідницькою діяльністю у галузях гуманітарних та соціальних наук, пов'язаних з українською тематикою.

Подальше частинний список фондів і спеціальностей:

Фонд ім. Петра Андрусева - мистецтво,
Фонд ім. Ореста і Марії Гладких - мистецтво, архітектура,
Фонд ім. Михайла Грушевського - історія,
Фонд ім. Наталії Данильченко - різні галузі українознавства,
Фонд ім. Ксені Калмук - література,
Фонд ім. Остапа Коники - історія,
Фонд ім. Івана Лесюка - різні галузі українознавства,
Фонд ім. Ірини і Євгена Мельників - різні галузі українознавства,
Фонд ім. Володимира Олейка - право,
Фонд ім. Ярослава Падоя - право,
Фонд ім. Зенона і Юлії Петешів - музика (акрипка),
Фонд ім. Володимира і Ольги Прокопових - різні галузі українознавства,
Фонд ім. Антона Савицького - різні галузі українознавства,
Фонд ім. Константина і Ольги Роговських - право,
Фонд ім. Ірини Щербанюк - різні галузі українознавства,
Фонд НТШ-А - різні галузі українознавства.

Дальші інформації та критерії
можна одержати з канцелярії НТШ-А:

Shevchenko Scientific Society
63 Fourth Ave.
New York, NY 10003-5200
або на інтернеті під адресою
www.shevchenko.org.



To book a room or event call: (945) 426-5641, ext. 141
216 Fourdmore Road * P. O. Box 520
Kerlinhous, NY 12446
E-mail: Soyuzivka@aol.com
Website: www.Soyuzivka.com

Календар подій 2005р.

8 ТРАВНЯ - День Матері, буфет, год. 11-та ранку, 15 дол. від особи.

20 ТРАВНЯ - Ellenville High School Prom.

20 - 22 ТРАВНЯ - Girl Scout Troop B56 Camp Out

27 - 30 ТРАВНЯ - Вікенд з нагоди Дня Пам'яті - ВВ Ота. Забава. Вікенд призначений Батькам, що ухвалили дітей з України - спонсори Українське посольство і УНС.

1 ЧЕРВНЯ - Ellenville High School Scholarship Banquet

2 ЧЕРВНЯ - Весілля

6 - 9 ЧЕРВНЯ - Highland High School Senior Day, Clergy Days.

10 - 12 ЧЕРВНЯ - Ukrainian Language Immersion Weekend offered at State University of New York at New Paltz.

11 ЧЕРВНЯ - Весілля.

12 - 17 ЧЕРВНЯ - Конференція Клубу Сеньйорів Українського Народного Союзу.

18 ЧЕРВНЯ - Весілля.

19 ЧЕРВНЯ - День Батька на Соколиці.

25 ЧЕРВНЯ - Весілля.

26 ЧЕРВНЯ - 3 ЛИПНЯ - Перший табір Пташат.

26 ЧЕРВНЯ - 8 ЛИПНЯ - Тенісний табір для дітей, віком від 10 - 18 років.

27 ЧЕРВНЯ - 1 ЛИПНЯ - Exploration Day Camp-Session #1, for ages 7-10.

3 - 10 ЛИПНЯ - Другий табір Лташат.

4 - 8 ЛИПНЯ - Exploration Day Camp-Session #2 for ages 7-10.

8 - 10 ЛИПНЯ - Ukrainian Language Immersion Weekend offered at State University of New York at New Paltz.

10 - 16 ЛИПНЯ - Discovery Camp-Session #1 for ages 8-12.

17 - 22 ЛИПНЯ - Перший табір Чемного для дітей віком 4 - 7 років.

22 - 24 ЛИПНЯ - Ukrainian Language Immersion Weekend offered at State University of New York at New Paltz.

17 - 23 ЛИПНЯ - Discovery Camp-Session #2, for ages 8 - 12. Adventure Camp-Session #1 for ages 13 - 16.

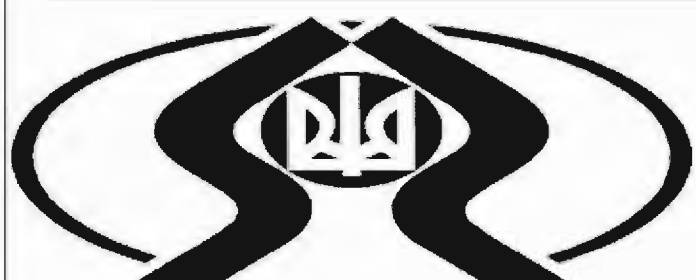
24 - 29 ЛИПНЯ - Другий табір Чемного для дітей віком 4 - 7 років.

24 - 30 ЛИПНЯ - Discovery Camp-Session #2, for ages 8 - 12. Adventure Camp-Session #2, for ages 13 - 16.

24 ЛИПНЯ - 6 СЕРПНЯ - Teachers Seminar, Educational Council of NY. Teachers Seminar, Ukrainian Educational Council of New York City.

29 - 31 ЛИПНЯ - Загальна освітня УПА - Вікенд призначений для ознайомлення українського життя.

31 ЛИПНЯ - 5 СЕРПНЯ - Scuba Course for ages 12 and up.



Selfreliance

Ukrainian American Federal Credit Union

Selfreliance.Com

Ваші гроші - працюють на вас!

Шер Сертифікати

Термін 20 місяців

Термін 10 місяців

4.50%*

APY

3.50%*

APY

4.5% 20 місяців якщо ви отримуєте Direct Deposit на свій рахунок у Кредитівці.

Мінімальний вклад всього \$1,000

Звичайні щадничі рахунки

**Дивіденду заробляє
кожен вкладений доляр!***

Мінімальний баланс всього \$5!

**Нащо Вам "їхній банк", коли можете
ощаджувати у своїй Касі -
де Ваші гроші на Вас працюють!**

Самопоміч

Українсько-Американська Федеральна Кредитова Спілка

Your savings federally
insured to \$100,000

NCUA

National Credit Union Administration,
a U.S. Government Agency

HOME OFFICE: 2332 W. Chicago Ave., Chicago, IL 60622 773-329-7500
Toll Free 1-888-222-8571

5000 N. Cumberland Ave, Chicago, IL 773-589-0077
761 S. Benton Street, Palatine, IL 847-359-5911
300 E. Army Trail Rd, Bloomingdale, IL 630-307-0079
8410 W. 131st Street, Palos Park, IL 708-923-1912
8624 White Oak Street, Munster, IN 219-838-5300

New Jersey

734 Sandford Ave. Newark, NJ 973-373-7839
558 Summit Ave. Jersey City, NJ 201-795-4061
2200 Rte 10W Parsippany, NJ 973-451-0200

*Annual percentage yield (прибуток у річному відношенні). Дивіденди нараховуються коли на рахунок мінімум \$10. Час отримання сертифікату обмежений і може бути змінений без повідомлення. Мінімальний вклад \$1000, максимальний \$150,000 на члена. Завчасний вибір підлягає обмеженням прибутку. Тільки члени в котрих є Direct Deposit на рахунок у кредитівці кваліфікують на 20 міс. шер сертифікат з 4.5% APY. Телефонуйте до бора кредитівки за докладним поясненням. Тільки для наших членів.



Вісті Фундації імені Івана Багряного

Травень 2005 р., ч. 57

Юрій Краснощок – лауреат нагороди імені Ів. Багряного

Нагороду ім. Ів. Багряного за 2004 рік вручено за визначний внесок у розбудову державної незалежності України та об'єднання суспільства Леонідові Бойкові, Олегові Черногузові та Юрієві Краснощоків. В попередніх роках такі відзначення (грамоту-диплом та одну тисячу доларів) було надано Іванові Дзюбі, Олександрові Шугаєві, Леонідові Череватенкові, Анатолієві Погрібному, Євгенові Сверстюкові та Вадимові Усаню. За двох лауреатів 2004 року були вже дописи, а тепер подаємо біографічні дані Ю. Краснощока.

Юрій Краснощок народився в 1927 році, в Чернігові, в родині інженера-зв'язківця. Батько був пе-

реслідуваний як спеціаліст часів „старого режиму”. В роки війни разом з батьком брав участь в русі опору проти німців в Києві. В 1944 році, 17-літнім, пішов на війну. У 1955 році звільнений з війська в запас у званні капітана. Закінчив факультет журналістики Київського університету. Член Спілки журналістів України з 1961 року. Лауреат премії Спілки журналістів „Золоте перо”, автор багатьох оповідань, гуморесок, фейлетонів та памфлетів. Працював начальником Управління держкомвидаву УРСР, директором першого на Україні рекламного агентства „Телепресрєкляма”, діяльність якого неприхильно зустріла комуністична вла-

да. Останній час, майже десять років, працював відповідальним секретарем Українського радіо. Працюючи на відповідальних посадах, постійно виступав в пресі: вів колонку фейлетонів в „Робітничій газеті”, а також в газеті В'ячеслава Чорновола „Час”. Видав книжки „Муха в патоці”, „Рецепти кохання”, „Терористична акція „Смерч””, „Гільйотина для маршалів” та „Диявольська гра”, написав дві п'єси – „Магічна сімка” та „Оранжевий скорпіон”.

Юрій Краснощок є членом Спілки письменників України. Його батько і двоє братів загинули на війні. Дружина – лікар, син – архітектор.

Був ініціатором та редактором першої антології давньої української поезії „Аполонова люття”.

Бере активну участь у громадському житті: був відповідальним секретарем організаційного комітету Конгресу українців незалежних держав колишнього ССРСР та І Всесвітнього форуму українців у Києві.

Представник Фундації в Києві

Першим представником Фундації ім. Ів. Багряного в Україні, з перших днів проголошення незалежності України, став Олександр Шугай – відомий громадський діяч, поет, прозаїк, есеїст, перекладач, відповідальний секретар та заступник голови Київської організації Національної спілки письменників України, лауреат премії імені Івана Багряного та премії „Благовіст”. Народився він 15 вересня 1940 року в селі Олексіївці Роменського району Сумської області, в сім'ї фельдшера. У 14 років, надрукував свій перший вірш-байку, а в 16 років написав „Роменський вальс”. Закінчив факультет журналістики Київського університету та міжнародні курси славистів при Братиславському університеті (Словаччина).

Трудову діяльність розпочав у редакції Роменської районної газети, працював у провідних газетах і журналах України, а також за кордоном – „Советская Армія” (Група радянських військ на території Німеччини, Потсдам), „Українські вісті”, (Дітройт, США), тривалий час був на видавничій роботі. Був редактором книжок Ліни Костенко, Дмитра Павличка, Івана Драча, Бориса Олійника та багатьох інших.

Автор поетичних збірок „Роменцвіт”, „Неподільність”, повістей „По стерні босоніж”, „Крапля сонця у морі блакити”, роману-дослідження „Іван Багряний або через терени Гетсиманського саду”, роману „Притча про хату, або Сорок святих”, багатьох новель, статей, досліджень, рецензій, а також перекладів з давньої української мови віршів Климентія Зіновіїва „Золоте чересло”, спогадів про Григора Тютюнника, Бориса Тена,

Бориса Антоненка-Давидовича, інших публікацій. Упорядкував книжки творів Івана Багряного „Під знаком Скорпіона”, „До Ворскли по рибу”, „Золотий бумеранг” та ін. Окремі твори О. Шугая перекладалися на чужинські мови.

Пробудження в церковних справах

Цей факт одразу ж прирівняли до сенсації: Вселенський Патріарх заявив, що Українська Православна Церква не повинна залежати від Москви. Про це стало відомо 26 березня, коли глава офіційної делегації Вселенської патріархії під час зустрічі з Президентом України Віктором Ющенком передав українській стороні послання Патріарха.

Константинопольський Патріарх вважає, що свого часу „підпорядкування Київської митрополії Московській Церкві було здійснено без згоди Святого і Священного Синоду Вселенської Церкви Христової”. Цією заявою, по суті, визнано й те, що УПЦ Московського патріархату є неканонічною Церквою в Україні. Така недвозначна заява Вселенського Патріарха, звісно, стала наслідком подій, які відбулися в Україні наприкінці минулого року. Адже до цього часу заяви Вселенського патріарха мали зовсім протилежний

зміст і спрямовані були радше в інтересах і на угоду Москві, аніж на встановлення справедливості в церковних справах. Як розвиватимуться події далі? Один з чільних діячів УПЦ Київського патріархату, Архископ Димитрій (Рудюк) передбачає, що вже незабаром, орієнтовно після Великодня, делегація Вселенської патріархії, ймовірно, може прибути в Україну і зробити наступний крок у справі визнання незалежності Української Церкви. На мій же погляд, для нас у цій ситуації будуть важливими не тільки наступні кроки Вселенського Патріарха, а й пізнання нами низки, можна сказати, зовсім незнаних сторінок з історії українського церковного життя, що, в свою чергу, допоможе відповідно усвідомити та оцінити ті події, які відбуваються в УПЦ і навколо неї.

Сергій Козак,
Київ

Помер Павло Маляр

З смутком повідомляємо, що 9 березня 2005 року відійшов у вічність Павло Маляр – прозаїк, журналіст, педагог та редактор. Народився він 16 лютого 1910 року в Миргороді, на Полтавщині. Середню й вищу освіту здобув в Харкові. До 1941 року викладав мову й літературу. Батьки його були „розкуркулені” й заслані на Сибір. Він був примусово вивезений на працю в Німеччину.

На еміграції викладав в українських гімназіях в Європі та в Школі українознавства в США. Павло Маляр є одним з засновників УРДП в Німеччині. Він був першим редактором газети „Українські вісті” в 1945 році. Приїхавши до Америки, оселився в Дітройті, де став засновником і редактором газети „Український Прометей”, який редагував в 1951–54 роках. Літературною працею зацікавив-

ся ще студентом Харківського університету. Перша його новеля „Перший сніг” надрукована 1941 року в газеті „Нова Україна”. Збірка новель „Над шляхом битим” та оповідання „Щастя” появились під псевдом „Павло Миргородський”. Обкладинку до останньої збірки оформив Іван Багряний (псевдо – О. Турчин). В Америці П. Маляр видав повість „Хліб” в двох частинах, „Золотий дощ”, роман трилогію „Чайка”, „Перевесники” та „Поема про Улянку”. Остання його збірка „Книжка про те, як живуть легенди”, присвячена молоді. Впродовж існування УРДП-УДРП майже постійно був членом Центрального комітету та членом Фундації ім. Ів. Багряного.

Від імені членства Фундації та друзів висловлюємо щире співчуття дружині Мирославі та його родині. Вічна йому пам'ять!

Дякуємо!

Від часу появи останнього числа сторінки Фундації прислали пожертви такі особи: 1,839 дол. – д-р Леонід Мостович (з них 1630 дол. для журналу „Березіль” в Харкові); 350 дол. – Антоніна Шийка в пам'ять її дорогого незабутнього чоловіка Василя Шийки; 275 дол. – Леонід Ліщина; 100 дол. – Василь Луценко.

Управа Фундації щиро дякує всім жертводавцям й прохає й далі підтримувати Фундацію своїми жертвами, щоб вона могла й далі допомагати Україні. Пожертви на Фундацію звільнені від федерального податку США. В Фундації можна придбати майже всі книги, видані чи фінансовані Фундацією.

Нові книги – „Український голокост” та „3 когорти одержимих”

У 2004 році видано коштом Фундації ім. Ів. Багряного дві книги: другий том книги „Український голокост 1932–1933, свідчення тих, хто вижив” за редакцією о. Юрія Мицика та „3 когорти одержимих” лауреата премії ім. Ів. Багряного – Леоніда Бойка, у видавництві Видавничий дім „Києво-Могилянська академія”.

Матеріали про Голод 1933 року почав збирати Юрій Мицик (тепер – професор, доктор історичних наук, протоієрей УПЦ Київського патріархату) ще в 70-их роках в більшості від своїх рідних, а з 1991 року відновив збирання матеріалів з допомогою студентів Дніпропетровського державного університету та Національного університету „Києво-Могилянська академія”.

Частину першої книги упорядкував, написав вступ та дав додатки о. Ю. Мицик, другу частину впорядкував д-р історичних наук, проф. катедри джерелознавства Запорізького національного університету Анатолій Бойко, та третю частину Сергій Таранець – кандидат історичних наук Інституту Української археології та джерелознавства ім. Михайла Грушевського.

У другому томі книги подані свідчення, зібрані студентами, що стосуються переважно Київської, Чернігівської, Житомирської та Вінницької областей. Але є матеріали й з інших областей та етнічних українських земель. В свідченнях свідків багато місця присвячується розкуркулюванню, колективізації та засланням. Книга має 444 сторінки друку. В розділі „Додатки” вміщено уривки спогадів багатьох осіб України та діаспори, що були десь друковані раніше. Ю. Мицик готує третій том книги „Український голокост” й прохає фінансової допомоги, щоб її видати.

Книга Леоніда Бойка „3 когорти одержимих” є другим виданням книги про життя і творчість Бориса Антоненка-Давидовича. Вона дає найповніше монографічне дослідження життя і творчості видатного українського письменника та громадського діяча, духовного наставника „шістдесятників”, людини героїчного духу і трагічної долі, якого усе життя нерозривно пов'язане з долею українського народу в роки російсько-комуністичної влади в Україні.

Ці книги можна придбати за 20 доларів США кожна, надсилаючи чек на адресу Фундації.

Дописи і листи до сторінки
Фундації імені І.
Багряного просимо слати
на адресу:
Bahriany Foundation,
811 S. Roosevelt Ave.,
Arlington Heights, IL 60005
USA
Сторінку редагує
Олексій Коновал



ВОКАЛЬНИЙ ДУЕТ, ЛАУРЕАТИ ПРЕМІЇ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

СЕСТРИ ТЕЛЬНЮК

THE TELNYUK SISTERS

A VOCAL DUET, THE VASYL STUS PRIZE LAUREATES

PARTICIPATING MUSICIANS
OLEH PUTIATIN
AND EUGEN BORTNYCHUK

ЗА УЧАСТЮ МУЗИКАНТІВ
ОЛЕГА ПУТЯТИНА
ТА ЄВГЕНА БОРТНИЧУКА

ІГОР
POLISHCHUK

ARTIST

ХУДОЖНИК
ІГОР
ПОЛІЩУК

Північно-Американський тур проходить під патронатом
The North-American tour made possible by

Українською
Конгресовою
Комітету Америки
Ukrainian Congress
Committee of America



Кошресу
Українців Канади
Canadian Congress
ukodis Toronto
Toronto department

АероСвіт **AeroSvit**
UKRAINE'S AIRLINES



PHILADELPHIA 13 травня 7:00 pm
Український Культурний Центр
700 Cedar Road, Jenkintown, PA
(215) 663-1166

NEW YORK 14 травня 7:00 pm
Дім Висоцького Фронту
136 Second Avenue, New York, NY
(212) 505-0767

HARTFORD 15 травня 5:00 pm
Український Народний Дім
961 Wethersfield Avenue, Hartford, CT
(860) 257-3981

CHICAGO 21 травня 7:00 pm
Український Національний Музей
2249 W. Superior Street, Chicago, IL
(773) 774-5997

CHICAGO 22 травня 1:00 pm
Українська Католицька Церква
8530 W. 131 Street, Palos Park, IL
(708) 361-8876; (708) 361-8857

TORONTO 28 травня 7:00 pm
Інститут Свободи Непокорення
670 Spadina Avenue, Toronto, ON
(416) 973-3318 (ext. 104)

MONTREAL 5 червня 3:00 pm
Дім Української Молоді
3770 Beaubien East, Montreal, QC
(450) 441-9699

OTTAWA 11 червня 7:30 pm
Українсько-Суспільна служба в Оттаві
St. John the Baptist Ukrainian Shrine's Hall
957 Green Valley Circle, Ottawa, ON
(613) 843-8706, (613) 725-5768

HAMILTON 15 червня 7:00 pm
Український Культурний Центр в Гамілтоні
741 Kewlworth Avenue North, Hamilton, ON
(905) 387-5279

TORONTO 18 червня 7:30 pm
Канадсько-Українська Мистецька Фундація
2118-A Bloor Street West, # 204, Toronto, ON
(416) 766-6802, (416) 766-0851

SELF-RELIANCE N.Y. FCU

Самопоміч
Selfreliance

ВУДЖЕВІСТ
CREDIT UNION

www.telnyuk.info

OMNI

з підтримкою:
Українська Національна Кредитова Кооператива, Дім Українців Канади, Служба Медіації Українських Жіночих Організацій.

OMNI

МІСТ

Сторінки історії СУА – час праці і відданості



Уряд СУА, вибраний на першому жіночому конгресі в Америці, в травні 1931 року. Сидять: Анастасія Рибак, віце-голова; Олена Д. Лотоцька, голова; Анета Л. Кмець, віце-голова, стоять: Стефа Абрагмовська, касирка, і Анастасія Вагнер, секретарка.

Ірина Куровицька,
голова Союзу Українок Америки

Союз Українок Америки (СУА) – найстарша і найбільша українська крайова жіноча організація, заснована у 1925 році на основі п'ятих жіночих товариств Нью-Йорку та околиць. Від самого початку свого існування об'єднав жінок українського походження. У своїй діяльності СУА керується засадами християнської етики, релігійного виросуміння і політичної надпартійності, та підтримує принципи охорони прав людини. СУА зберігає українську ідентичність і культурну спадщину, з проведенням студій і досліджень української історії, літератури, мистецтва і народних традицій. СУА одержав державний статус неприбуткової та звільненої від оподаткування організації під кодом IRS 501 (c)(3).

Організаційна структура СУА – триступенева. На місцевому рівні працюють відділи, які об'єднуються в окружні управи, котрі, у свою чергу, підпорядковуються Головній управі СУА, з осідком в Нью-Йорку. Віддалені відділи підлягають зв'язковій, а за вільне членство в СУА відповідає член ексекютиви. Для активної праці організації створено референтури: організаційну, культурно-освітню, зв'язків,

виховну, суспільної опіки, мистецтва, музейну, стипендійну, архівальну та екологічно-довкілля.

Організацію очолювали Юлія Шустакевич, Юлія Ярема, Олена Лотоцька, Анета Кмець, Анастасія Вагнер, Стефанія Пушкар, Лідія Бурачинська, Іванна Рожанковська, Марія Савчак, Анна Кравчук. З 1999

року головою є Ірина Куровицька.

Офіціозом СУА є журнал „Наше життя”, який видається щомісяця українською і англійською мовами від 1944 р. (зі спарованим числом за липень-серпень). Його редакторами були: Клавдія Олесницька, Олена Лотоцька, Лідія Бурачинська, Уляна (Любович) Старосольська, Ольга Лісківська, Ірена Чабан від 1990 року. Англомовними редакторами були Марта Бачинська, Галина Кузичин, Тамара Стадниченко.

Від самого початку і упродовж свого існування СУА обстоював права людини взагалі і справи по-

неволеній України зокрема. Свій голос СУА доносив до широкої аудиторії не тільки Америки, але й на світовій арені. Одним із перших прикладів є протест членок СУА проти пацифікації Західної України польським урядом у 39-их роках і створення „Медичного допомогового фонду” під проводом дра Неонілі Пелехович. У тому ж часі СУА брав активну участь у маніфестаціях з приводу Голодомору в Україні 1932–33 років, що відбувалися в Америці і країнах Заходу. З ініціативи СУА у 1933 році було створено „Комітет негайної допомоги голодуючій Україні”, який, з одного боку, інформував міжнародну спільноту про жахіття, що діялися в Україні, а з іншого – збирав кошти та пересилав їх в Україну, щоб рятувати людей від голодної смерті. В архіві СУА зберігаються важливі документи про діяльність цього Комітету та про надану ним допомогу. Згодом СУА передав копії цих документів до „Урядової комісії Сполучених Штатів зі справ Голоду в Україні. СУА вшанував 70-ліття жертв Голодомору 1932–33 років в Україні і присвятив їх пам'яті листопадове число журналу „Наше життя” (2003 р.), опубліковуючи найважливіші документи з того періоду. СУА розпочав акцію перевірок у місцевих бібліотеках, чи є там книжки про голод в Україні 1932–33 років. Ідею СУА підтримали СКУ і СФУЖО із зверненням до світового українства, щоб включитися в цю акцію.

**Союз Українок Америки
має честь запросити шановну громаду
на відзначення 80-ліття свого існування,
яке відбудеться на 27-ій Конвенції СУА
(від 27 до 31 травня 2005 року),
у столиці штату Нью-Йорк – Олбані.**

Зв'язки СУА. Від початку свого існування СУА підтримував тісні зв'язки з Союзом Українок у Львові (Україна) та подібними організаціями в Європі і Америці. У 1932 р. з ініціативи СУА в Нью-Йорку відбувся Жіночий конгрес, в якому взяли участь представниці різних українських жіночих організацій і товариств США і Канади, а також делегатки від американських жіночих організацій. Рішення Конгресу сприяли організаційному зростові СУА.

У 1940 році СУА став співзасновником Українського Конгресового Комітету Америки (УККА). Від 13 Конгресу СУА діє самостійно як крайова організація. СУА був одним із засновників Злученого Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК). У 1948 році з ініціативи СУА скликано Світовий Конгрес українського жіноцтва у Філадельфії, на якому вирішено створити Світову Федерацію Українських Жіночих Організацій (СФУЖО). У той час журнал „Наше життя” містив окрему сторінку „Вісті СФУЖО”, яка інформувала про працю СФУЖО. Крім того, канцелярія СФУЖО знайшла своє пристановище в домі СУА у Філадельфії. СУА активно і творчо сприяв зростанню місцевих і міжнародних зв'язків СФУЖО. У 1954 році вперше Олена Лотоцька взяла участь у конгресі Міжнародної ради жінок у Гельсінкі. Хоча вона була членом американської делегації, але виступала в імені поневоленої України. У 1955 році на

Міжнародному конгресі в Колумбії з рамени СФУЖО виступали членки СУА. У 1963 році Олена Процюк стала першою представницею неурядової організації Світового руху матерів (СРМ) в ООН.

В 1948 році СУА став першим етнічним членом Генеральної федерації жіночих клубів, членом Національної жіночої партії, а перед Другою світовою війною – членом Червоного Хреста і Університетських жінок. У 1952 році СУА увійшов до Національної ради жінок США (НРЖ/США), – однієї з найвпливовіших неурядових організацій. Згодом, у 1993–1995 році, вперше в історії цієї понад столітньої організації, президентом її стала українка – Ірина Куровицька. Всі голови СУА входили до дирекції НРЖ/США, а також кілька членок СУА входили до ексекютиви НРЖ/США.

Допомога СУА відповідала викликам часу. Від 1948 року переведено акцію допомоги переміщеним особам та біженцям з України в Німеччині та Австрії, а також у 1958 році – для самотніх бабусь в Європі. У 1953–63 років в рамках програми „Мати і дитина” СУА опікувався українськими школами і дитячими садками в повосній Німеччині, Австрії та Бельгії. У 1954 році, коли до світової громадськості дійшла інформація про трагедію жертв жінок-в'язнів у Кінгірі (Казахстан), розчавлених радянськими танками, СФУЖО виступила із закликом створити Фонд допомоги українським політ'в'язням – „П'ятсот”, який СУА підтримував.

В Нью-Йорку в 1959 році відбувся Другий світовий жіночий конгрес і XII Конвенція СУА, що стало найбільшим вкладом СУА у ріст СФУЖО. СУА видав для цієї Конвенції „Конгресову книжку”, яка вмістила історію СФУЖО і її складових організацій.

Головою управи СФУЖО стала членкиня СУА Лідія Бурачинська. Усі голови СУА були заступницями голови СФУЖО з уряду, референтури зовнішніх зв'язків, народнього мистецтва очолювали теж членки СУА. Відтак СФУЖО почала видавати свій офіційний журнал „Українка в світі”. Редакторами цього журналу були членки СУА Лідія Бурачинська, Осипа Грабовенська, Наталія Пазуняк, Ірена Пеленська і Н. Скочилас.

Поступово голос членок СУА на міжнародній арені ставав більш впливовим. Через Світовий рух матерів (СРМ) репрезентація СФУЖО, яку очолювали членки СУА, мала змогу виступити в ООН в обороні поневоленої України. Серед чисельних акцій, які СУА ініціював у справах захисту прав людини, слід також згадати про заклик СУА до американського уряду вплинути на стримання примусового вивозу українського населення в Сибір, протести до Ліги Націй стосовно розв'язання 1938 року польською владою Союзу Українок України, після Другої світової війни звернення до президента Гарі Трумена в обороні скитальців, зустріч з Елеонорою Рузвельт для спростування її помилкового розуміння положення українського народу під радянською владою, акції підтримки в'язнів сумління (особливо жінок), акції у справі Чорнобильської катастрофи, результатом якої було прийняття першої в світі резолюції на конференції Міжнародної ради жінок (МРЖ) у Лондоні в квітні 1986 року за старанням присутніх членів СУА.

(Закінчення на стор. 24)



Оксана Соколик, голова СФУЖО (праворуч) вручає нагороду для СУА голові СУА Ірині Куровицькій на святкуванні 75-ліття Союзу Українок Америки у Вашингтоні, грудень 2000 р. Зліва: Наталка Гевко – ведуча програмою святкування.

До 60-річчя закінчення Другої світової війни

В пам'ять американських героїв



Меморіал у Вашингтоні

У ці травневі дні сотні людей приходять до Меморіалу Другої світової війни у Вашингтоні. У цій війні США втратили понад 400 тисяч осіб з 16 мільйонів, які служили у військових формаціях різ-

ного призначення. США вступили у війну в 1941 році і закінчили її восени 1945 року.

Величний меморіал в пам'ять війни було вирішено будувати в 1993 році, за проектом Фрідріха

Ст. Флоріяна. Почалося будівництво у вересні 2001 року і було закінчене в травні 2004 року, коли відбулася церемонія відкриття. Меморіал розміщено між Монументом Вашингтона і Меморіалом Лінкольна, що символізує важливість цієї війни в обороні і утвердженні демократичних ідеалів суспільства, проголошених двома великими президентами.

Меморіал складається з кола, утвореного 56 колонами, що символізують штати, території і округ Колумбія, населення яких брало участь у війні і дало пожертви на зведення пам'ятника. Два павільйони з написами „Атлантика“ і „Тихий океан“ символізують терени морських битв в двох океанах. В павільйонах є зображення медалі Перемоги, врученої усім учасникам війни. На кожній стороні меморіалу розміщені барельєфи, які відтворюють життя країни в роки війни – виступ по радіо Президента Франкліна Д. Рузвельта після нападу Японії на Перл-Гарбор, сцени бойових дій і праці в тилу для забезпечення фронту. На Стіні Свободи розміщено 4 тисячі золотих зірок в пам'ять про 400 тисяч полеглих американців.



Пам'ятник в Ліберті-парку.

Меморіал має свою сторінку в Інтернеті: www.wwiimemorial.com.

При відвідуванні Меморіалу можна поставити на картці або програмці пам'ятний штампель з відповідним написом і датою візиту.

В Ліберті-парку штату Нью-Джерсі теж є пам'ятник війни, який символізує американського вояка як рятівника мільйонів в'язнів нацистського режиму.

Л. Хм.

9 травня не є днем перемоги для України

У Москві та Києві відзначать 60-ту річницю закінчення Другої світової війни. І хоч розгром нацистської воєнної машини слід сприймати з великим задоволенням, проте з уваги на наслідки війни будь-які святкування є неприйнятними.

Кінець Другої світової війни та ганебний Ялтинський договір, підписаний декілька місяців перед її закінченням, не принесли миру, а навпаки, збільшили страждання мільйонів людей, які потім жили в ув'язненні іншої імперії, більш жорстокої, ніж нацистська. У процесі примусової репатріації людей до Совєтського Союзу було знищено близько 2 мільйони совєтських громадян. Мовчазна згода союзників на совєтську гегемонію в більшості країн Східної Європи та Азії спричинилася до додаткових 40-45 років тиранії.

Українці 9 травня повинні вшановувати тих мучеників, які загинули в роки війни. Ми повинні пам'ятати, що близько 75 відс. совєтських політв'язнів після війни були українського походження.

Ми повинні пам'ятати, що в 1946 році совєтський режим ліквідував Українську Католицьку Церкву, а Українську Православну Церкву поглинула Російська

Православна Церква, утворена Сталіним. Ми повинні пам'ятати, що нацисти відповідальні за 20 мільйонів людських жертв, але комуністи – за 100 мільйонів. Нам слід пам'ятати, як стверджують багато істориків, що жодна нація на світі не мала стільки жертв, як українська.

Ми звертаємося до членства наших організацій, щоб 9 травня відзначити трагічні наслідки Другої світової війни Панахидами за всіх тих, які воювали в різних військових формаціях, але у своїх серцях несли мрію про незалежну Україну.

Ми звертаємося до наших організацій з проханням донести до урядів своїх держав правду про совєтські репресії та комуністичне зло.

Ми звертаємося з проханням до Президента України відкликати його поїздку до Москви, оскільки Москва символізує трагедію українського народу, його біль та страждання протягом 45 років після оманливої перемоги 9 травня.

За Світовий Конгрес Українців –

Аскольд Лозинський,
президент
Віктор Педенко,
генеральний секретар

Біль втрат ніколи не забудеться

У вересні 1939 року пригломшив нас Гітлер, коли почав війну проти Польщі. Резервістам наказали прийти до місця, де вони служили в польському війську. З нашої колонії пішли Василь Підцерковний, Олекса Бай, Михайло Дубський.

Потім прийшли „визволителі” зі Сходу, які вже в 1940 році почали вивозити людей на Сибір. Мою сестрінку, яку видала подруга з гімназії, і багатьох інших вимордували енкаведисти, коли залишали Галичину і в Бережанах, а тіла вкинули в ріку Золоту Липу.

Я зі стрийною відшукали дочку за одягом: очі були видובані, язик відрізаний. Страшна розпач матері бачити замученою свою дитину. Цим 22 молодим людям, яких замордовано, тепер поставили величавий пам'ятник в Нараєві, при головній дорозі Бережани-Львів.

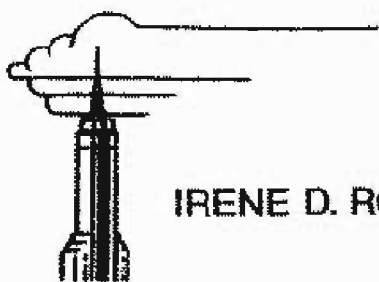
Лев Фігурський,
Йонкерс, Н. Й.



Пам'ятник у Бережанах



Пропам'ятна дошка з прізвищами жертв.



IRENE D. ROGUTSKY, D.D.S.

The Empire State Bldg.
350 Fifth Avenue, Suite 5222
New York, N.Y. 10118
(212) 947-1665

Застарілі символи комуністичних ідеологем

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – З нагоди 60-річчя закінчення в Європі бойових дій Другої світової війни в Україні випущено медаль, грошові знаки і поштову марку, присвячені цій річниці. Можна зрозуміти прагнення уряду вшанувати пам'ять трагічних подій, які саме для України обернулися велетенськими жертвами і матеріальними втратами. Проте символіка випущених знаків аж ніяк про трагедію не говорить, бо знову на перший план виступають тези всенародного героїзму і керівної ролі Москви у війні проти нацистської Німеччини і її союзників.

Національний банк України 28 квітня впровадив в обіг ювілейні монети „60 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років“ номіналом 20 гривень і 1 гривня. Монета 20 гривень виготовлена з срібла, а 1 гривня – з алюмінієвої бронзи. На срібній монеті зображено ключ журавлів, які зникають у хмарах, на алюмінієвій – вояки, які повертаються з фронту. І це, мабуть, єдиний натяк на трагедію, бо на цій же монеті зображено орден „Отечественная война“, яким нагороджували далеко не всіх учасників збройної боротьби.

Пам'ятну медаль „До 60-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні“ закінчено чеканити 28 квітня на Банкотно-монетному дворі Національного банку України. 2,8 млн. медалей відіслано в області України для нагородження ветеранів війни. На медалі – орден Перемоги зі Спаскою вежею Кремля, мавзолеєм Ульянова-Леніна, російськими написами „СССР“ і „Победа“. Цей орден готували для вручення Сталінові з нагоди присвоєння йому звання генералісимуса, але нагородили ще кілька осіб, зокрема короля Румунії Михая – єдиного з живих досі нагороджених.

Застаріла символіка розміщена і на поштовій марці „60-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні“ (у малому аркуші з купоном), введе-



Пам'ятна медаль „60-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні“

ній в обіг 22 квітня. Тираж марок – 280 тис. примірників. Гвардійська стрічка Збройних сил СРСР має над військом, яке переходить Дніпро, прямує на Київ з гаслом „Дайш Київ!“

Друга світова війна принесла Україні не тільки руїну від проходження двох фронтів, але і жорстокі репресії з боку Москви проти населення, особливо в 1939-40 роках, жакіття тактики „спаленої землі“ в 1941 році, численні жертви в катівнях НКВД, масові страти українських вояків за вироками „особливих відділів“ НКВД, криваве придушення збройного опору УПА, повсякденні репресії і голод. Тож на державних знаках в пам'ять цієї події не слід вміщувати символи комуністичного режиму, вигадані і



Медалі готуються для розсилання в міста і села України. Фото: УНІАН

нав'язані кремлівськими ідеологами. Україна має ряд власних пам'ятних знаків минулої трагедії, і саме вони відповідали б настроям і очікуванням народу.

Л. Хмельковський

„Вінер Блют“ досі звучить у душі... (3 останніх днів Другої світової війни в Європі)

Наближався травень, і здавалось, що весна – от-от, за день-два. Зима, одначе, ще дошкулювала останніми подихами холоду, вкривала небо сірими хмарами, припорошувала поля снігом. Головний шлях звивався круто між верхами через австрійські ліси у напрямі міста Пассау в Баварії і був забитий залишками німецького війська, що відступало, цивільними втікачами різних національностей, переважно з країн Східної Європи, і населенням цих сторін. І ми опинилися на цій дорозі серед втікачів, котрі залишили Австрію, де вже совєтські війська зайняли частину цієї країни.

Нараз дорога спорожніла. Настала якась мовби святкова тиша, неначе всі потомлені пішли кудись на відпочинок. Німецька танкетка помчала в сторону Австрії, та за кілька хвилин вернулася й поїхала назад на Пассау (Passau). Вояки з німецького війська шукали за цивільним одягом, передягались, залишаючи свої частини.

Ми з'їхали з головної дороги і, натрапивши на німецький хутір, попросились, щоб хоч трохи відпочити, та, якщо можна, переночувати. Каліка-господар – обидві ноги відірвало йому, коли служив у танковій частині німецької армії на Східному фронті – повернувся додому рік тому. Кульгав він на дерев'яних протезах, підпираючись палицею, старався, нещасний, вести господарство. Його жінка, хоч у неї були малята, помагала чоловікові щосили.

Самітня сестра господині, Цензі, теж жила з ними і також невтомно працювала. Ще й один дідусь-остарбайтер з Білорусії крутився тут та дещо робив.

Господар, добра душа, приймав усіх подорожніх, котрі просились відпочити. І тут уже, крім нас, пристала родина німців з Румунії. В цій родині пишалась красою їхня доня, п'ятнадцятилітня Еріка. Вродлива, струнка, кароока... Хоч ми з нею були одного віку, ще підліткового, вона більш скидалася на панянку і старалась вести себе, як доросла. До того ж, була ще й талановита – дуже добре грала на акордеоні й популярними на той час пісеньками розвеселяла товариство.

Хоч війна ще йшла повним ходом, то тут, то там вибухали гарматні набої та горіли будинки, молоде серце жило надією, романтичною мрією й очікуванням чарівного майбутнього. Настав вечір, і під звуки присмної музики з-під рук Еріки всі заснули твердим сном. Наступного дня прокинувшись ми доволі рано. Тиша, котра панувала довкруги, непокоїла... Цензі, сестра господині, побігла за горбик біля хати, щоб поглянути на головний шлях. За хвилину вернулася задихана з радісним вигуком: „Американер! Американер!“. Ми всі вибігли з хати подивитись на американців. Дорога вздовж була заставлена американськими танками, котрі посувались з Пассау у напрямку Австрії. На невеликій віддалі від нас, якщо диви-

тись уздовж цієї дороги, на узвишші видніло містечко Вегшайд (Wegscheid), куди поволі посувались американські танки.

Німецькі мешканці – члени „Фольксштурму“ (домашня оборона) одержали наказ замкнути на дорозі протитанкову загороджу, тим замикаючи єдину в цій околиці дорогу на Австрію. Два молоденькі німці з „гітлер-югенду“ з „панцерфауста“, протитанкової зброї, підстрілили перші два американські танки перед самим містечком Вегшайд. Колона американських танків відступила назад, розтягнула бойову лінію недалеко від нас і почала стрілювати містечко. Через десять хвилин після початку обстрілу у Вегшайді не було вже ні „Фольксштурмів“, ні „гітлерюгенду“, ні живої душі з цивільних людей. Всі мешканці містечка полишили його, побоюючись відплати від американської армії за знищені танки. З горбика, понад наші голови, перелітали набої з американських танкових гармат. Ми бачили, як падали стіни будівель, перетворюючись в купи руїн.

Стрільно вцілило у вежу церкви – і вежа розсипалась на кусочки. Так американці продовжували бій з порожнім містечком до вечора. Під вечір військова розвідка поїхала двома джипами в містечко, провіривши безпеку, повідомила танкову команду, і танки та вантажні авто почали рухатися в бік Австрії. Довгі колони танків і вантажних авто їхали безупинно цілу ніч в напрямі Відня.

Через пару днів ми ходили до містечка Вегшайд та оглядали зруйновані і спалені будівлі. Перед входом до містечка, при до-

розі, стояли американські жертви цього цілоденного бою – два підбиті американські танки з зігнутими дулами.

Ще кілька днів просиділи ми в господаря-німця, за цей час вже потепліло. Починалась справжня весна. Сади і городи розквітали, поля зеленіли. Війна в Європі офіційно скінчилась, а нам доводилося вирушати в дальшу дорогу. Наші воєнні мандри ще не скінчились.

Чутка була, що в Регенсбурзі гуртувалося багато наших людей, бо там було безпечніше і далше від наших „визволителів“, котрі їздили ночами у вантажних автох по американській зоні, ловили „совєтських громадян“ та силою вивозили на „родину“.

Ми вирішили залишити нашу відпочинкову зупинку, попрощатись з нашими господарями та людьми, з котрими перебували тих кілька днів перед кінцем війни. Зібрали необхідні для щоденного вжитку речі, поклали на ручний візок, щоб рано-вранці бути готовими в дальшу мандрівку.

Сутінки опускали завісу над кінцевою дією дня. Надходив тихий, погідний вечір. Злегенька повівав теплий вітерець. Всі готувалися скорше лягти спати і рано вирушити в дорогу. Та чомусь не спалось... Люди потиху говорили між собою. Питали одні других, куди ідуть. Чи стрінемося ще колись? В кутку у темряві ледве видніла самітня, струнка постать. Почулись звуки акордеона. На прощання тужливо залунало ніжне: „Вінер Блют, Вінер Блют...“.

Едвард Кухар,
Говел, Н. Дж.

УКРАЇНА І СВІТ

Протистояння театру і міністерства культури триває

ПАРСИПАНИ, Н. Дж. – У попередніх числах „Свобода“ (чч. 15, 17) повідомляла про конфлікт Київського театру російської драми ім. Лесі Українки з міністром культури і туризму Оксаною Білозір, яка звільнила з посади керівника театру Михайла Резніковича. 25 квітня Печерський районний суд Києва залишив на посаді художнього керівника Михайла Резніковича – попри наказ про його звільнення, підписаний Оксаною Білозір. Суд юридично закріпив відсутність будь-яких підстав для звільнення М. Резніковича, якого О. Білозір звинуватила у зло-

вживанні службовим становищем. За рішенням суду М. Резнікович залишається керівником театру, тому що міністерство не має права розривати з ним трудову угоду.

Актори театру оголосили про намір розпочати голодування та страйк і звернулися до прем'єр-міністра Юлії Тимошенко з проханням звільнити з посади міністра культури Оксану Білозір. Також актори вимагають від Оксани Білозір публічного вибачення перед М. Резніковичем. В Україні створено Комітет громадянської непокори працівників культури, до якого увійшли

члени Союзу кінематографістів, художники, артисти цирку.

28 квітня Міністерство культури і туризму України подало до Апеляційного суду Києва скаргу про скасування рішення Подільського районного суду щодо поновлення М. Резніковича на посаді генерального директора-художнього керівника театру ім. Лесі Українки. Розгляд скарги було призначено на 4 травня. У міністерстві повідомили, що підставою для розірвання контракту, укладеного між художнім керівником театру і міністром, зокрема стало „грубе порушення керівником без

поважних причин обов'язку дотримуватися порядку укладення договорів оренди нерухомості, закріпленої за театром, і вживати заходів з погашення заборгованості з орендної плати“. Крім того, Генпрокуратура, яка проводила перевірку у театрі, виявила факти порушення у господарсько-фінансовій діяльності.

Актори Ольга Сумська, Ада Роговцева, Євген Паперний, Георгій Дрозд, Віталій Борисюк, Антон Мухарський, Дмитро Лаленков заявили, що підтримують відставку М. Резніковича з посади директора та художнього керівника театру.

Актори висловилися за те, щоб були розділені посади директора театру та художнього керівника. Вони вважають недоцільним концентрувати владу в одних руках. Виконуючий обов'язки директора і художнього керівника театру Микола Юдов закликав М. Резніковича повернути гербову печатку театру, оскільки її відсутність ускладнює виконання його обов'язків, в тому числі і нарахування платні акторам.

Радник міністра культури та туризму Оксана Мельничук повідомила, що контрактом між міністерством та керівником театру передбачено розірвання угоди тоді, коли є фінансові порушення або зловживання службовим становищем.

За матеріалами ЗМІ

Після „помаранчевої...

(Закінчення зі стор. <None>)

українські взаємини, які склалися віками“, – сказав В. Величко. Він заявив, що відмова Мінського суду в звільненні п'ятьох громадян України зумовлена невизнанням останніми своєї провини. Білоруський дипломат підтвердив, що громадська організація „Народний альянс“ поставила намети напроти посольства, у яких чергують 5-7 осіб.

Українська молодіжна організація „Народний альянс“, членами якої є затримані українці, продовжує пікетувати білоруське посольство у Києві. 4 травня вона почала акції протесту.

Президент Віктор Ющенко має намір 8 травня обговорити під час зустрічі в Москві з президентом Білорусі О. Лукашенком питання арешту українських громадян – учасників мирної акції протесту в Мінську.

„Факт подвійних стандартів у відношенні до учасників мирної демонстрації – громадян України, громадян Росії й громадян інших держав – свідчить про спеціальний підхід білоруського керівництва до цього епізоду“, – додав В. Ющенко.

УКРАЇНСЬКА

Федеральна Кредитна Спілка

Я роблю всі свої
розрахунки на
одному
місці



Українська Федеральна Кредитна Спілка є установою, де Ви можете покласти ВСІ свої фінансові справи від кредитних карток та ощадних сертифікатів до кредитів на хату та бізнес.

Обмаль часу, щоб приїхати до Спілки особисто? Через наш веб сайт Ви можете перевірити баланс, перевести гроші, заплатити рахунки, навіть побачити копії змінних чеків. Безпечно, будь куди і де б Ви не знаходились. Адже УФКС це сучасна фінансова установа з філіями на східному та західному побережжях США, і наша головна ціль високоякісні послуги своїм членам. Це і є секретом наших успіхів.

Приєднайтесь до Української Федеральної Кредитної Спілки, ми подбаємо про Ваш добробут!

- Моргеджі
- Позички на хату
- Позички на авто
- Персональні позички
- Студентські позички
- Ощадний рахунок
- Чековий рахунок
- Зарплат рахунок
- Кредитні, дебітові та АТМ картки
- Молодіжні рахунки (клуб "Рукавичка")
- Сертифікати
- Money market
- Пенсійні рахунки
- Бізнесові позички
- Бізнес чекові рахунки
- Позички під забудову
- Стипендії
- Payroll deductions
- Подорожні чеки
- Грошові перекази
- Інформація про рахунки через Інтернет та телефон
- Плата рахунків через Інтернет та багато іншого...



УКРАЇНСЬКА
Федеральна Кредитна Спілка

Добробут для поколінь

Rochester, NY
(585) 544-9518

824 Ridge Rd. East,
Rochester, NY 14621
Fax: (585) 338-2980

Syracuse, NY
(315) 471-4074

211 Tompkins Street
Syracuse, NY 13204
Fax: (315) 474-2328

Albany, NY
(518) 266-0791

1828 Third Ave.
Watervliet, NY 12189
Fax: (518) 266-1269

Sacramento, CA
(916) 721-1188

6029 San Juan Ave.
Citrus Heights, CA 95610
Fax: (916) 721-9851

Boston, MA
(781) 493-6733

107 Eastern Avenue
Dedham, MA 02026
Fax: (781) 493-6730



RUFKU direct
FREE ONLINE BANKING

PayWISE
ONLINE BILL PAYMENT

www.rufcu.org
Visit Our Web Site

Audio Response: (585) 544-4019

Безкоштовний тел.: (877) 968-7828

РІЧНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНГ

СУБОТА, 14 ТРАВНЯ 2005 Р.

Воррен, Маш. Річні загальні збори 146 і 174 Відд. УНГ, які були з'єднані минулого місяця, відбудуться о 2-й год. по пол. в Українському Культурному Центрі за адресою: 26601 Ryall Rd. Пасажо залаштунком гостей та усіх членів відділів.

Віра Крива
секретар 174 Відд. УНГ

В Україні придивляються до олігархів

ПАРСИПАНИ, Н. Дж. – Останнім часом у пресі з'являється усе більше повідомлень про Рината Ахметова, якого вважають найбагатшою людиною в Україні. „Свобода“ в ч. 16, за інформацією ЗМІ, повідомила, що Р. Ахметов залишив Україну. Тим часом на підприємствах, які належать Р. Ахметову, почалися перевірки прокуратури. Ними охоплені Металургійний комбінат „Азовсталь“, Харцизький трубний завод (ХТЗ), Центральний і Північний гірничозбагачувальні комбінати, 90 відс. акцій яких належать Р. Ахметову.

13 квітня на ХТЗ прибула група контролерів під керівництвом прокуратури – разом 30 осіб – з податкових органів, міліції, СБУ, Фонду державного майна, Антимонопольного комітету і відділу контролю за цінами.

Прокуратура Криму перевіряє законність придбання садиби „Новий Кучук-Кой“ українським олігархом Р. Ахметовим. За словами прокурора автономії Віктора Шемчука, під час приватизації разом з садибою покупець – Донецька голдингова компанія „Систем Кепітал Менеджмент“, яка належить Р. Ахметову, – отримала „на обслуговування будинку“ 3.2 гектара землі. В зв'язку з цим почалася перевірка. Садиба „Новий Кучук-

Кой“ розташована біля Ялти, в селищі Паркове. Вона була побудована в 1913 році на кошти родича художника Врубеля – Якова Жуковського з Санкт-Петербурга. Садиба має статус пам'ятника архітектури, історії і культури.

Під час прокурорської перевірки на території Донецького ботанічного саду, де розташована садиба Р. Ахметова, виявлено злітну смугу і ангар з двома літаками та двома вертольотами.

Прокуратура опротестувала передання 145 гектарів Ботанічного саду спеціально створеному комунальному підприємству. Рішення про передання земель приймав Кабінет міністрів під керівництвом В. Януковича, будинок якого також розташований у Ботанічному саду. Р. Ахметов мешкає в Ботанічному саду вже 10 років. Його резиденція – готель „Люкс“ – обнесена високим парканом з камерами спостереження. Зараз садиба залишилася без господаря, який виїхав за кордон. При цьому Р. Ахметов навіть пропустив гру півфіналу Чаші України і збори акціонерів власної компанії „Систем Кепітал Менеджмент“.

Місцеві газети і телебачення, більшість з яких контролюються Р. Ахметовим, дуже обережно говорять про зникнення президента



Ринат Ахметов з дружиною Лілією зфотографовані в травні 2004 р. в Донецьку. Фото з архіву УНІАН

футбольної команди „Шахтар“. Раніше за порядком розташування почесних гостей стадіону у ложі Р. Ахметова визначали близькість кожного представника влади чи підприємництва до всемогутнього олігарха. Тепер ложа порожня, і донецька регіональна еліта втратила орієнтир.

Ринат Ахметов заявив 2 травня у Донецьку, що не має наміру за-

лишати Україну і планує й далі розвивати своє підприємництво. В інтерв'ю телеканалу „ТРК-Україна“, який пов'язують з його іменем, він жартома сказав, що йому, напевне, взагалі не варто виїздити з України навіть на кілька днів, аби не з'являлися чутки про його втечу з країни.

За матеріалами ЗМІ

Як „окраїнці імперії“ воюють з „Українцями Росії“

Прес-служба Федеральної національно-культурної автономії „Українці Росії“ та Об'єднання українців Росії надіслала до „Свободи“ перекладену українською мовою статтю московського журналіста Олега Кудріна, яка є відповіддю на опублікований в російських ЗМІ лист Олега Бакланова – голови Товариства дружби і співробітництва народів Росії та України, Миколи Луньова – президента Земляцтва донбасівців у Москві, Володимира Христенка – голови Миколаївського земляцтва в Москві, і Сергія Лисовського – голови Земляцтва донбасівців у Петербурзі. Подасмо статтю О. Кудріна з деякими скороченнями.

16 квітня Інформаційне агентство „Regnum“ розмістило листа „Національно-культурна автономія „Українці Росії“ готує „березову революцію“?“. Листа написано у формі доносу, про що переконливо говорить постскриптум: „Просимо вважати цей матеріал офіційним зверненням до правоохоронних органів Російської Федерації“. Судячи з назв організацій, ніхто з авторів листа не вважає себе українцем. Як бачимо, тут суцільно „донбасівці“, „миколашівці“, а також представник „народів Росії й України“. І всі подальші звинувачення виникають саме з цього факту. Україна для „Українців Росії“ – це незалежна країна, їхня перша батьківщина, а для авторів листа – це „окраїна імперії“, яка раптом стала державою. Тому і поєднуються вони за принципом місцевості – земляцтва, провінції, території. А далі – будь-яке лико стає в антиукраїнський рядок. Основний висновок – під вивіскою „Національно-культурна автономія „Українці Росії“ готується так звана „березова революція“. О. Бакланов і компанія з „чекістською пильністю і сексотською чесністю“ доповідають „куди треба“ (а заодно й усім): „На виділені кошти закуповується спеціальна оргтехніка. На ключові посади призначаються дуже відповідальні люди. Спішним порядком у регіонах створюються молодіжні філії, яким надається фінансова підтримка з-за кордону

(поки, зрозуміло, у вигляді комп'ютерів та іншої оргтехніки). Організуються і ресструються засоби масової інформації, у тому числі електронні“. Вибачте за довшу цитату. Але дуже вона красномовна. По-перше, своєю конкретністю в дусі старого радянського стилю. Ким виділені кошти, у яких розмірах? Як „дуже відповідальні люди“, на яких „ключових посадах“?

Йдемо далі. У конгресі брав участь чудовий український поет Іван Драч. „Геть його!“ – кричать „підписанти“. Для викриття використовуються вірші, написані поетом на смерть Аслана Масхадова. Що тут скажеш? Поети, взагалі, люди складні. І бачення світу в них своє. Іван Драч заслуговує оцінки вищої, ніж „відомий український борець за демократію“. А щодо віршів... У радянський час талановитому українському поетові Іванові Драчеві в різних комітетах докладно пояснили, як правильно любити Україну, а як ні, про що можна писати, про що – ні. І з того часу він не любить імперію. Зауважте, не російський народ, а Російську імперію. Так що давайте з І. Драчем будемо сперечатися на рівні аргументів (поетичних, політичних та інших), а не ярликів і лайок.

Найявність Світового конгресу українців (СКУ) викликає в них чи подив і обурення: „Є і такий!“. Кілька разів перечитав це місце, але так і не зрозумів, що обурює

опонентів: те, що українці є в усьому світі, чи те, що вони зуміли об'єднатися в конгрес? Узагалі, вся термінологія підписантів доносиць пахне порохом червоних скатертин партійних зборів і гіпсом ленинських бюстів: „представники вкрай реакційних і націоналістичних організацій з Канади“, „бандерівські недобитки“, „осине гніздо українського націоналізму на Арбаті“.

Особливо комічно виглядає визначення „осине гніздо“ стосовно Культурного центру України в Москві. От ми дійшли до самої суті питання. „Донбасівці“ прогнали вибори в Україні. Тепер вони виявилися в меншості в українській діаспорі в Росії. От і свербить від образи. Як же так, тільки вчора на тебе працював весь ресурс кучмівської держави, а тут залишилися і без фінансової підтримки, і без оргтехніки. А може, користуючись тим, що в Росії дехто панічно боїться „кольорової революції“, донести куди слід? І буде пара комп'ютерів з принтером... Тільки сумнівно, що ця затія вдасться.

Олег Кудрін

В пам'ять нашої дорогої і незабутньої
МАМИ І БАБЦІ

ЗВЕНИСЛАВИ РОМАНІВ

яка відійшла увічність дня 21 лютого 2005 р.

Квіти кладу на могилу...	Спасибі, мамо, за крила,
Чорні жоводні плити...	Щоб в височинь піднятися.
Спасибі, мамо, за силу	Спасибі, що Ви навчили
Гордо на світі жити.	Смерті в лице сміятися.

Мамо моя, матусю!
Чуєте: я сміюся!

— ГИНА МИХАЙЛОВСЬКА

В День Матері шануємо
всіх Матерів,
тих що відійшли від нас, і тих що з нами

ДОНЬКИ З РОДИНАМИ

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Мистецька виставка відбулася в Норт-Порті



Scope Travel Inc - the Ukraine Specialists!!

HUTSUL FESTIVAL TOUR

Ivano Frankivsk + Lviv + Kyiv
Sept. 1 - 11, 2005
via Aerosvit from New York/JFK

Join us at the greatest folk festival in Rakhiv, the heart of the Hutsul world! Enjoy over 30 ensembles performing at the biggest song and dance competition of the Carpathian Mts.

Limited hotel accommodations!!

800-242-7267 973-378-8998
www.scopetravel.com scope@mycomcast.com

OTHER TOURS:

Best of Ukraine	Jun 09	15 Days	Odesa, Kyiv, Lviv, Yalta
Western Ukraine	Jun 24	15 Days	Kyiv, Lviv, Yaremche, Krakow
Best of Ukraine	Jul 21	15 days	Odesa, Kyiv, Lviv, Yalta
Western Ukraine	Aug 12	15 days	Kyiv, Lviv, Yaremche, Kyiv
Crimea+Independence Tour	Aug 12	15 days	Yalta, Lviv, Kyiv
Independence Tour	Aug 17	10 Days	Lviv, Karpaty Exc., Kyiv
Hutsul Festival Tour	Sep 1	11 Days	Rakhiv, Lviv, Kyiv
Budget Tour	Sep 23	10 Days	Lviv, Kyiv
Ski Ukraine	Jan 15	10 Days	Bukovel Resort, Lviv

www.Bukovel.com

Scope Travel Inc - the Ukraine Specialists!!

HUTSUL FESTIVAL TOUR

Ivano Frankivsk + Lviv + Kyiv
Sept. 1 - 11, 2005
via Aerosvit from New York/JFK

Join us at the greatest folk festival in Rakhiv, the heart of the Hutsul world! Enjoy over 30 ensembles performing at the biggest song and dance competition of the Carpathian Mts.

Limited hotel accommodations!!

800-242-7267 973-378-8998
www.scopetravel.com scope@mycomcast.com

OTHER TOURS:

Best of Ukraine	Jun 09	15 Days	Odesa, Kyiv, Lviv, Yalta
Western Ukraine	Jun 24	15 Days	Kyiv, Lviv, Yaremche, Krakow
Best of Ukraine	Jul 21	15 days	Odesa, Kyiv, Lviv, Yalta
Western Ukraine	Aug 12	15 days	Kyiv, Lviv, Yaremche, Kyiv
Crimea+Independence Tour	Aug 12	15 days	Yalta, Lviv, Kyiv
Independence Tour	Aug 17	10 Days	Lviv, Karpaty Exc., Kyiv
Hutsul Festival Tour	Sep 1	11 Days	Rakhiv, Lviv, Kyiv
Budget Tour	Sep 23	10 Days	Lviv, Kyiv
Ski Ukraine	Jan 15	10 Days	Bukovel Resort, Lviv

www.Bukovel.com



Учасниці мистецької виставки 9-10 квітня 2005 р. в Норт-Порт на Флориді. Перший ряд (зліва): д-р

НОРТ-ПОРТ, Фл. – Заходами 56-го Відділу Союзу Українок Америки 9-10 квітня влаштовано мистецьку виставку. Це була перша спроба ознайомити українську і довколишню громади з місцевими мисткинями українського походження. У виставці взяли участь 17 мисткинь, віком від 8 до 90 років, які різнилися у своїй творчій праці підходом, формою, світоглядом. Деякі з мисткинь досягнули високу освіту в галузі мистецтва, були нагороджені за свої праці, деякі з них стали викладачами мистецтва. Інші ж працювали за іншим фахом, але у вільні години верталися до творчої мистецької праці. Тому на виставці було представлено приємну різноманітність.

У ділянці народного мистецтва домінували вишивка, писанка і кераміка. Були весільні рушники для молоді, виготовлені на цей величавий день Анною Білинською.

Мереживо та вирізування пристосоване до модерного одягу, базоване на мотивах давнього мереження Полтавщини та Київщини, а також і інших областей, можна було бачити

в сукнях Ірини Радзикович.

Навчилася вишивати, маючи 7 років, Оля Татарко від своєї бабусі на Київщині. На виставці показано бездоганно виконані її руками чотири жіночі одяги. А Галя Шраменко, родом із Запоріжжя, в дитинстві вчилася вишивати від мами. Пізніше Галя сама комбінувала взори, а тепер вишиває вирізуванням і мережею, як можна було побачити в її експонатах на виставці.

Мисткиня Віра Трищевська відома зі своїх творів кераміки у різних видах, як також писанок та мініатюрних ікон мальованих на яєчках. Вона спеціалізується в народних мотивах і має титул майстра українського народного мистецтва.

Писанкарки Христя Стечик та Таня Сілецька виставляли свої мініатюрні шедеври, які захоплювали відвідувачів, особливо не українців. Обидві вони практикують це мініатюрне мистецтво вже довгі роки. Христя Стечик добре знала в південно-західній Флориді, бо відколи поселилася тут, то кожного року виставляє свої писанки у бібліотеках і музеях та демонструє писання на базарах і у школах. Таня Сілецька вперше взяла курс писання писанок в 1961 році в Лорейн, Огайо. З того часу удосконалювала своє знання і сама демонструвала писання писанок у публічних школах, бібліотеках та в місцевому університеті. Також виставляла свої писанки в крамницях та бібліотеках в Огайо.

В ділянці образотворчого мистецтва на виставці були твори, виконані різноманітною технікою. Богдана Більовчук, мистецька референтка 56-го Відділу, яка відповідала за виставку, виконує картини олією. Її праці були на виставках в Нью-Йорку і були нагороджені.

Ніна Панчак, родом з Запоріжжя, опинившись на Флориді, почала навчатись малювати олією. Брала лекції малярства протягом 5 років. з 1989 року, з огляду на здоров'я, перестала творити. Ірена Кочержук-Геріс з Вірджинії та Боніта Спрінгс з Флориди, малює олією з 1960 року. Д-р Марія Дицьо від молодих літ цікавилася мистецтвом і в гімназії у Львові вчилася малювати, а за фахом стала лікарем.

Іванна Гаврилюк, найстарша віком учасниця, творить, „щоб не думати про старість”. Народилася Іванна 90 років тому у Львові, де закінчила середню освіту і учительвала. І. Гаврилюк творить привітальні



УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

затрашує шановне громадянство

на конференцію пам'яті

**ЮРІЯ ВОЛОДИМИРОВИЧА
ШЕВЕЛЬОВА**

В програмі:

„Юрій Шевельов, як вчений та людина”

— *Степан Федоренко*

„Історична фонологія” Юрія Шевельова в Україні та світі

— *Андрій Даниленко*

„Світ духових цінностей в моїх спогадах”

— *Марія Скорупа-Ів*

Конференція відбудеться

в неділю, 15 травня, 2005 р., о год. 2-ій по пол.

в будинку УВАН

Ukrainian Academy of Arts and Sciences

206 West 100th St., New York, NY 10025

Тел.: (212) 222-1866 • Факс: (212) 864-3977

Звучали твори Бетговена

НЮ-ЙОРК. – Останній концерт 16-го сезону музики в Українському Інституті Америки „В більшості – Бетговен” відбувся 16 квітня. В концерті сталася неочікувана зміна. Місце відомого майстра-челіста Юліуса Бергера з Німеччини перейняла знана вже публіці УІА Ванда Гловацька.

Вечір почали „Варіаціями” Бетговена для чельо й фортепіяна на арію закоханих чоловіків з „Чарівної флейти” Моцарта. Варіації знані своїми співними мелодіями та короткими фразами, які мають передати зітхання закоханих чоловіків. Челістка В. Гловацька, близька до таких емоційних почувань, відіграла їх з чарівною делікатністю та розумінням. Партію фортепіяна виконував директор МАТІ Микола Сук, феноменальна техніка якого знайшла своє виявлення у творах Бетговена. Крім спектаклярних пасажів та чудових ліричних мелодій, він був безконкурентний камерний музикант, який завжди знаходить відповідний характер та може в належний спосіб імітувати фрази свого партнера (особливо в коротких імпровізаторських реченнях малював кожну варіацію відмінними фарбами).

Чельова „Соната оп. 69” починається мелодійною темою, експонованою в чельо, яку плавно перебирає фортепіано. Соната масивного масштабу виповнена гострим драматичним змістом, який розвивається в суперництві цих двох інструментів.

Виконавці сконцентрувалися на музичному баянсі класичної елегантності та романтичного тиску в крайніх частинах сонати. Точність переходу мотивів нагадувала живу розмову двох інструментів. Палкою аналітичною увагою вони оживили скерцо, а в короткому адажіо музичне дихання було забарвлене співучим сентиментом. Останнє алегро набрало бравурних кольорів.

Після перерви челістка В. Гловацька зіграла третю сюїту Баха. Сюїта написана для чельо-соло і має шість частин. Першою частиною є „Прелюд”, який В. Гловацька почала грати скляним звуком, не притискаючи струни до грифа, що дає радше свистячий звук, а граючи його, створила враження, неначе хтось інший грає за стіною. Наступні п'ять частин, базовані на дивних танцювальних формах, пройшли вже більш нормальними звуками. Дивно, що В. Гловацька почала уживати туманних тонів, які краще відповідають для творів молодих сучасних композиторів, а ніяк до Баха чи Бетговена.

Клярнетову партію в концерті грала Марина Штрум, яка продемонструвала свою контролю у добуванні звуку та кольору. Помітною була її певна атака тону від делікатних піянісімо шовкової якості до потужного форте. М. Штрум була дуже доброю партнеркою В. Гловацькій та М. Сукові.

Богдан Марків

Відкриття Української бібліотеки

САКРАМЕНТО, Каліф. – 23 березня було урочисто відкрито Українську бібліотеку в приміщенні Української Федеральної Кредитової Спілки (УФКС). Відкриттю бібліотеки передувала копітка праці працівників кредитової спілки на чолі з генеральним виконавчим директором Тамарою Денисенко та управителем філії кредитівки в Сакраменто Олександром Василенком. Слова подяки – проф. Юрієві Олійнику та Ользі Герасименко-Олійник, які подарували бібліотеці багато книг і цим фактично сприяли створенню бібліотеки.

В урочистостях з нагоди відкриття бібліотеки взяли участь віце-консул Генерального консульства України в США Сергій Ніколайчук та консул Володимир Горбаренко, які щиро привітали всіх присутніх. В своїй промові вони відзначили важливість цієї події для української громади Сакраменто та усієї Каліфорнії у розвитку української культурної спадщини в США. У своїй промові Тамара Денисенко розповіла, що бібліотека у головному бюро кредитівки в Рочестері, Н. Й., працює вже майже 20 років і за час існування стала культурним осередком, книжковий фонд якого налічує більше 20 тисяч примірників. УФКС за минулий рік виділила на підтримку українських газет, журналів, інших друкованих видань та культурних заходів в США 300 тис. дол. В найближчому майбутньому планується відкрити філію кредитівки в Портланді, Орегон. Тамара Денисенко подякувала присут-

нім за їхній вклад у розвиток бібліотеки, закликала не зупинятись на досягнутому і примножувати книжковий фонд бібліотеки.

Проф. Юрій Олійник, голова Товариства зі збереження української спадщини Північної Каліфорнії, розповів про роботу товариства за минулий рік, про українські культурні заходи, які вдалося провести силами товариства. Виконавчий директор Слов'янського центру допомоги Роман Ромасьо відзначив неабияку значимість відкриття бібліотеки для української громади в Сакраменто, розповів про роботу Центру.

До слова був запрошений активний ведучий українських радіопрограм Леонід Таубе, який підкреслив важливість збереження української мови та культури в діаспорі. З промовою до присутніх звернувся Олександр Василенко, який розповів про успіхи філії кредитівки за минулий рік, пляни на майбутнє. Завершилося відкриття бібліотеки концертом дитячого ансамблю бандуристів „Сонечко” під керівництвом Ольги Герасименко-Олійник.

Просимо відгукнутись тих, хто може присвятити свій час для праці на громадських засадах в українській бібліотеці. Дзвоніть нам за телефонами: (916) 721-1188; (877) 968-7828; пишіть на адресу: UFCU, Sacramento Branch, 6029 San Juan Ave., Citrus Heights, CA 95610. Завітуйте на наш веб-сайт www.rufcu.org

Олександр Москаль

Він послав у небо пісень своїх „Журавлів”

До 75-річчя диригента Ярослава Полянського

В цьому році виповнюється 75 років від дня народження Ярослава Полянського – художнього керівника і диригента знаменитого українського хору в Польщі – „Журавлі”.

Ярослав Полянський народився 15 серпня 1930 року в селі Поляни, в західній Лемківщині. В родині Йосифа і Марії (з дому Головяк) було дев'ятеро дітей. Родина Полянських, як і 150 тисяч українців Закерзоння, була депортована під час акції „Вісла” 1947 року і виселена до Гожівського воєводства, де Славко закінчив школу і вступив до Вищої музичної школи у Варшаві. Закінчивши студії, Ярослав одружився, в них з Лесею було двоє дітей – доня Катруся і син Стефан. Після студій і одруження жив в Отвоцьку біля Варшави, з усією завзятістю і самовідданістю поринувши в культурно-освітню працю, яку тоді провадило УСКТ, засноване в 1956 році у Польщі. Був це період надзвичайно тяжкий в житті українців у Польщі. Духовне життя українців було занедбане і треба було рятувати душу народу через активну діяльність в УСКТ.

В лютому 1972 року в Сьрудборові під Варшавою Ярослав створив хор „Журавлі”, які проіснували до наших днів. Репертуар хору складався з творів Воробкевича, Копка, Матюка, Ніщинського, Лисенка, Людкевича, Бортнянського, Веделя та інших.

На початках були успішні виступи у Варшаві, Гданську, Перемишлі, Щеціні, Кошаліні, на Ольштинщині, а потім хор поїхав в Америку, Канаду, Англію, Бельгію, Голяндію, Ні-

мечину, Югославію, Словаччину. І звичайно ж, в Україні.

Всюди, де виступали „Журавлі”, вони чарували своїм співом. 15 вересня 1972 року хор був прийнятий у членство Об'єднаної Спілки співаків та музикантів Польщі. Завдяки диригентові Полянському, в окремих концертах на тлі хору виступали професійні солісти: Марійка Щуцька, Олена Мацігановська-Петрас, Володимир Денисенко, Бернард Ладиш та ін. Ці виступи переродилися на загальноукраїнські Фестивалі пісні і танцю в Польщі.

У 1982 р. Ярослав Полянський виїхав на вакації до Америки, а його місце зайняв Роман Ревакович. Пізніше Я. Полянський керував дитячим і молодіжним хорами УГКЦ у Варшаві. Брав активну участь в різних наукових сесіях на конференціях. Був автором численних статей, рецензій, які друкувалися у виданнях УСКТ. Спадщина Славка велика і чекає спонзора, щоб всі ці перли зібрати і видати окремою книгою.

Лиха смерть вирвала з наших рядів Ярослава Полянського 15 березня 1994 року, на 64-му році життя. Похоронено св. п. Ярослава на цвинтарі в Отвоцьку, де живе його дружина з дітьми. У ювілей покійного зі смутком та зворушенням згадую незлим тихим словом про його життя і діяльність на тлі історичної долі нашої пісні. Смерть Ярослава можна порівняти з розбитою пляшечкою з перфумами, за якою жаліємо, але навкруги відчуваємо приємний запах.

Ярослав Стех



В саду життя

До 100-ліття з дня народження Юрія Лавріненка

Юрій Лавріненко, відомий український літературознавець, публіцист, радіожурналіст, дійсний член УВАН у США, усе своє життя на еміграції присвятив збереженню пам'яті про тих романтиків Українського Відродження, які з гідністю і честю гинули за Україну. Адже сам був свідком того, як у 1920-30-их роках під несподіваним московським ударом у спину загинуло три чверті інтелектуалів України. Соцні підготовлених ним програм для радіо „Свобода” були присвячені іменам, політичним і культурно-мистецьким подіям 20-30-их років ХХ ст. Його перу належать літературно-критичні розвідки про Г. Сковороду і П. Тичину, П. Куліша і О. Довженка, В. Винниченка і В. Сосюру. В його доробку – „Творчість Павла Тичини”, „Соціалізм і українська революція”, „На іспиті Великої Революції. 1917-1918”, „Ukrainian Communism and Soviet-Russian Policy toward the Ukraine”, „Розстріляне Відродження”, „Зруб і парости”, спогади „Чорна пурга” і „Мій сад в Арктиці” (недруковані).

3 травня 100 років тому у мальовничому селі Хижинцях Звенигородського повіту Київської губернії народився Юрій Лавріненко. Це ім'я припало йому, бо обряд хрещення відбувся 6 травня – у день Святого Юрія-переможця. Однак, він уважав, що переможну силу отримав не від Святого покровителя, а від землі та роду свого. У недрукованих спогадах „Мій сад в Арктиці” Ю. Лавріненко з цього приводу пише: „Моя перша любов і честь, і гордість (хоч не заслуга) – Земля, де я родився... Що ж то було, що записалося на фотоплівці моєї дитячої пам'яті? Народження (як і смерть) – поза пам'яттю... Дивно, що не материне любве на все життя обличчя, що схилилось надо мною в колісці чи на руках, збереглося у моїй пам'яті найсвітлішим спомином дитинства. Перше, що збереглося із найранішої дитячої пам'яті, – кадри деталей і красивдів моєї рідної землі. Неодмінно зринає грива „шовкової трави” на характернім крутолобому високого косогору, що ним обривалося вниз у глибочезний яр рівне, як стіл, плято нашої садиби з левадою. Мабуть, ще на першому році мого життя старша від мене на п'ять років сестра Ганя виносила мене на руках до цього косогору і садила на землю в „шовкову траву”. Під теплим вітром трава робила вихилися, гладила обличчя і руки так ніжно, як потім ні одна найніжніша в моєму житті рука. Тоді я охоплював пучок шовкової і притуляв до неї обличчя. Так виникла перша взаємна любов. В родині наші поважали це таїнство, і немовлят в першу чергу знайомили з природою – з сонцем, квітами, рослинами, водою і навіть із негодом, дощем та снігом. На мого щастя, я був у родині п'ятим і користався вже виробленими традиціями та послугами старших. З косо-

гору було видно цілий світ! ...Потім у мою картину вклалась протилежна гора в садках з білими хижинськими хатами, праворуч гора з селом спадала в інший яр, за нею блищав на сонці „Хомин став”, а ще далі в полях за селом – „Бурино”... За „Буриною” на найвищій точці красивду темніла висока конусокулястої форми загадкова „Висока могила”... Літом я цілком самостійно оббігав усю нашу садибу й леваду, що мала з десяток своїх власних „географічних” назв... Кожна з тих мікромісцевостей мала свій характер, навіть мікроклімат. Та зимою, за браком взуття й теплої одежі, менші діти були в'язнями хати. Тато брав мене на руки босого в теплі широкі поли свого кожуха і ніс мене поза клуню крізь вишник і сливник на леваду, на той самий крутолобий косогір. Тато дивився на захід сонця за „Високою могилою” і читав по небу і хмарах завіршню погоду...

Мама, Оксана Григорівна, з дому Дивнич, мала купу праці. Вона взагалі була надивовижу працююча і господарна, і запровадила й у родині, серед дітей трудово-творчий дух. Навіть вечором ніхто не сидів „без діла”. Завдяки цьому наше невеличке середняцьке господарство провадилося майже з китайською інтенсивністю і не було бідним.

В цьому мікрокосмосі предковічної краси і патріархальних традицій проминуло дитинство Юрія Лавріненка. Шестилітнім хлопцем почав він відвідувати Хижинську початкову школу. Народна пісня і Шевченків „Кобзар” закладали підвалини мовної повноцінності серед русифікації дореволюційного українського села і школи зокрема.

Та... „незабаром сталося в Хижинцях щось значно більш незвичайне-небувале – національно-революційна демонстрація. Святочні де-



Зліва: Роман Маланчук, Юрій А. Лавріненко, Леонід Лиман. Нью-Йорк, 1968 р.

монстрації з українськими прапорами і портретом Шевченка, створення місцевої „Просвіти” з драм- і хоргуртками, аматорські вияви руху „вільного козацтва” – все це виповнювало вакуум, що створився в селі і в повіті після упадку царської російської влади”.

У 1917 р. Ю. Лавріненко з успіхом закінчив п'ять класів Хижинської п'ятирічної школи, і мрія про освіту стала головною мрією його життя. Ще рік вчився у сусідньому Медвині. Відтак 15-літнім хлопцем пішов до Умані вчитися у вище-середній школі садівництва і хліборобства.

„Восени 1920 р. прийшов час їхати до Уманської школи на перший рік навчання. Щоб прожити там рік і мати бодай щоденний кусень хліба і тарілку супу, треба було здати в гуртожиток школи бодай мішок або два пшениці. Тато вимостив воза сіном, поклав туди мішок чи два пшениці, наклав брезентом. Я дався мамі обняти й перехрестити мене і весело виліз на воза. Обличчям наперед. Та до першого звороту вулиці голова була повернута назад, погляд прикований до мамі при зникаючих воротах, до тополь, осокорів і ясенів та вишників нашої садиби, милого гнізда мого дитинства, нудьга і якийсь біль огортали душу, як ніч”.

Стрімкий життєвий потік ХХ століття вирвав Ю. Лавріненка з родинного Хижинського гнізда назавжди й безповоротно. Роки 1920-1926 у його біографії означені не лише навчанням в Уманській вище-середній школі садівництва і хліборобства, що вже тоді була переіменована на агротехніку. Саме тут, в Умані, відбулося зацікавлення Ю. Лавріненка літературою, перші поетичні проби пера і знайомство з поетом-менестрелем 20-их років Володимиром Сосюрою. Авторитетний поет підтримав Лавріненкове бажання продовжити освіту в університеті й нарадив Харківський, тоді столичний, університет.

„Перший рік у Харкові я прожив зовсім бідно, винаймаючи кутки в родинних мешканнях часто в кредит або з доброї ласки господарів, харківських міщан, – на Лисій Горі, на Москалівці, Основі...”.

Та дві життєві капітальні й невідмінні вартості, що далися Ю. Лавріненкові з перших дитячих років життя рідною хижинською природою і християнською родиною батьків, організовували макро- і мікросвіт студентка історико-філологічного факультету Харківського університету, заснованого Василем Каразином.

„Тільки пізніше, на старість я зрозумів, що ці дві вартості дійсні тільки у взаємодоповненні і то конче на базі любови: „не можна нічого пізнати, як тільки те, що любиш”, „кожна любов є дочка великого пізнання”, любов належить до суті християнського Бога, він створив світ „з любови”, а щоб героїчна сила любови росла й гартувалася, їй дано в супутницю страждання... Творці європейського Відродження... це знали. Але позитивізм ХІХ століття загубив цю єдність любови і знання, серця і розуму. А Марксов „науковий соціалізм” навіть сотворив новоявлену, мовляв Франко, „релігію ненависті”. Аж не віриться, що саме в нашій відсталій спровінцієній Україні після Сковороди знайшовся філософ П. Юркевич і поет Т. Шевченко, що реабітували любов і її єдність із знанням. В Україні філософа просто не помітили, а поета зінтенпретували на пророка ненависті і безкомпромісної соціальної та іншої ворожнечі. Правда, моїми дитячими деклямаціями Шевченка були якраз його програмові варіації теми любови: „На Великдень проти сонця на соломі діти” та „Мені тринадцятий минало”. Але вроджене з дитинства віровидження любови глохло під ударами матеріально-позитивістичної дійсності і викладання шкільних наук. Доперва в час української національної революції Тичинин необароковий клярнетизм відродив у моїй душі цю загублену нитку життя в любові-знанні-страдданні-радісті.

Період життя в Харкові покаже мені безодні такого життєскерування, і аж у тих безоднях проснетесь-схаменеться роджений з дитинства світ любови, що тепер озброюється знанням у боротьбі за втрачену радість, свободу і гідність людини і її країни”.

Перші роки навчання в університеті припали на період Українського Національного Відродження. Хоча вже така деталь, як фатальне перейменування університету на Інститут народної освіти означала, що заклад перетворено на вищу школу педагогічних кадрів, фахівців комуністичного виховання молоді. В стінах цієї кузні кадрів нової комуністичної епохи Ю. Лавріненко зазнав перші переслідування за правду та істину, висловлену на сторінках студентської багатотиражки „Іновець”. Відтоді партійні керівники університету посилювали кампанію проти „сумної слави сретиків з третього курсу” Ю. Лавріненка і



Зліва: Юрій Лавріненко, Юрій Клен, Іван Кошелівець. Інсбрук, Німеччина, 1947 р.

(Продовження на стор. 23)

В саду...

(Продовження зі стор. 22)

його приятеля В. Зайця.

„І досі стоїть перед очима велика як цирк, найбільша в університеті „Ленінська аудиторія” в будинку, що примикав до Павлівської площі, чи пл. Рози Люксембург. Загальноуніверситетські збори студентів. Заля переповнена по вінця, кожний хотів бачити розправу з ухильниками. Спершу я сидів на рядах ближче до президії, але коли на мене посипалася з трибуни лайка як на „ворога народу”, буржуазного націоналіста, і пролунала вимога самокритики, я непомітно перейшов нагору за задній бар'єр і здалеку спостерігав промовців і слухачів. Багато студентів були явно неуважні, ходили, розмовляли, але голосування (здається, без підрахунку голосів) за виключення було оголошено як одностайне. Не пам'ятаю того жадливого збудженого настрою, страху, напняття нервів, тих рішальних хвилин мого життя. Тільки як із глибини відчаю зринувла зла, аж радісна впертість – іти проти насильства й брехні, наперекір усім і всь, встояти, пробитись, вижити, пройти і таки здобути найвищу освіту“.

Не дочекавшись офіційного наказу ректора про виключення, перепов-

нений бажанням вчитись, Ю. Лавріненко і далі ходив на лекції. А тим часом наважився клопотатись про поновлення в університеті у самого начальника відділу Укрнауки, який, вражений „строптивістю” хлопця, втрутився у цю справу й посприяв тому, що наказу ректора таки не було. Таким чином у тому ж 1930 році Ю. Лавріненко закінчив університет. Це вже був початок розгрома Українського Відродження.

„Саме на той моторошний клань часу, 1928-1930, припадає початок моєї літературно-критичної праці...“.

„У лютому 1929 року рознеслось офіційне повідомлення про прийняття в Кремлі Сталіним півсотні українських радянських письменників, включно з Хвильовим. А наприкінці того ж 1929 року – чутка про розкриття СВУ органами НКВД“.

„У цій страшній хитавці розпочато штурму-геноциду корабель хвильовизму в особі ВАПЛІТЕ опинився віч-на-віч в прямому ударі з велетенською силою партійно-державно-поліційного апарату Сталіна. Хвильовий почав маневрувати на тактичний відступ. В цьому небезпечному моменті на підмогу Хвильовому став інший, може, наймогутніший мистецький діяч епохи

(Закінчення на стор. 25)



Зліва направо, передній ряд: сестри Леся А. Лавріненко, Ганя А. Лавріненко, Маруся А. Лавріненко; середній ряд: Оксана Лавріненко (мати), Настуня А. Лавріненко, Андріян Лавріненко (батько); позаду: Олекс А. Лавріненко (брат), Прохір Масюк (чоловік Ганни Лавріненко), Тодось А. Лавріненко (брат), Хижинці, 1926 р.

Між „Розстріляною музою” та „Розстріляним відродженням”

Яр Славутич

Мені довелося скласти перший у світі мартиролог українських письменників. Як це сталося? Трохи історії, що сягає мого юнацтва.

Навесні 1933 року, під час лютого Голодомору, умирав від голоду мій улюблений дід. Вискочивши з потяга, котрий віз людей на заслання до Сибіру, я таким чином урятувався, та – замість докінчувати середньошкільну освіту – був змушений стати чередником худоби в радгоспі „Скотар” поблизу Кривого Рогу, недалеко від нашого родового хутора на на західному краю невеликого Гурівського лісу.

Це врятувало мене й від голодної смерті. Але я старався врятувати й мого дорогого діда, потайки приносячи йому бутиль на доєного (так, щоб ніхто не бачив) молока та бодай шматочок зеконмленого хлібця з радгоспної пайки. Тоді-то, будучи у повній свідомості, мій улюблений дід прийняв від мене присягу (він диктував, а я повторював) – за всіх обставин вижити й розказати всьому світові, як хижачка радянська влада під проводом Комуністичної партії, себто Сталіна, Молотова й Кагановича, нищить Україну – виморює голодом хліборобів за відмову пристати до колгоспів та розстрілює українську еліту, особливо письменників, щоб перетворити нашу націю в безголове слухняне населення, призначене на цілковите зросійщення.

Після закінчення присяги мій дорогий дід спустив дух – я поховав його вночі на узліссі, поряд знищеного комсомольцями (під керівництвом росіянина) нашого хутора, що простояв біля козацького зимівника ще з часу Хмельниччини. Пізніше, під час війни, я взявся за виконання присяги. Будучи в підпільній „Чернігівській Січі”, що воювала проти німців

за незалежну Українську державу, я написав спогади про Голод 1932–33 років, що й були надруковані на Заході. Одночасно я почав складати мартиролог українських письменників, писати силуети чи пак нариси про розстріляних або інакше знищених авторів. Тоді я вже мав вищу освіту – закінчив Запорізький педагогічний інститут – в 1940 році.

Зібрані матеріали не раз гинули у складних обставинах війни, але завжди воскресали – немов той Фенікс – як тільки траплялася нагода їх поновити чи внести додатки. Уже після війни в Авгсбурзі (Баварія) я часто ходив по таборах для переміщених осіб, опитуючи тих, що знали щось про загиблих письменників. Саме тоді мені багато допоміг Віктор Петров (Домонтович), переглядаючи списки розстріляних чи засланих у каторжні табори смерті. Допомогали уточнювати інші, старші віком, зокрема Михайло Орест, рідний брат Миколи Зерова. Дещо додав Григорій Костюк. Найціннішими були для мене особи з уцілілих родин загиблих письменників чи їхніх колишніх приятелів.

Десь наприкінці 1945 чи на початку 1946 року несподівано відвідав мене Юрій Лавріненко. Я був приписаний до табору Зоме-Казерне, але ночував переважно „на приватці” – наймав кімнату при Кайзерштрассе, 23. Познайомився. Прибулець назвався Юрієм Дивничем. Приємно усміхаючись, додав: „Тепер я також – ІЧ. Мабуть, не без Вашого впливу”. Мені було приємно почути це від значно старшого за мене, бо звичайно старші впливають на молодших, а не навпаки. „А коли Ви стали Славутичем?” – Відповідаю: „Ще в Києві 1941 році задокументовано, що Григорій Жученко перемінився на Яра Славутича. Це виконав Микола Приходько, який у той час був працівником у міській ратуші,

за німецької окупації”.

Це все зблизило нас. Ми багато говорили, хто й над чим працює. Виявилось, що він добре знає про моє нишпорення по таборах у справі загиблих. Тепер і він вирішив почати дослідження їхньої творчості. Я показав йому списки знищених авторів – він відразу вніс уточнення і щиро похвалив мене за віддану працю. І пообіцяв допомагати, в разі потреби, бо ж він знав багатьох тих, що мене цікавили. Пригадую, питав про книжки. У мене деякі вже були, і я охоче йому позичив.

Наші приятельські взаємини тривали весь час протягом решти сорокових років, у „Мистецькому Українському Русі” (МУР-і), а „Арці”, де я був секретарем редакції. Ми часто бачилися з Іваном Багряним, хоч я й не належав до його партії. Взагалі я ні до якої політичної партії не входив, але співпрацював з усіма наставленими патріотично. Був лише членом МУР-у, кандидатом у члени щойно заснованої Української Вільної Академії Наук. Уже в Америці я став членом відновленого Наукового Товариства ім. Т. Шевченка та членом „Слова”, що виникло в Нью-Йорку, замість МУР-у.

Мій мартиролог та силуети при ньому вийшли у світ 1955 р. в Дітройті (США) під назвою „Розстріляна муза”. Якраз тоді я закінчив Пенсильванський університет у Філадельфії з науковим ступенем „доктора філософії”.

Англійськомовний різновид заходами „Свободи” появився 1956 року в Нью-Йорку. Юрій Дивнич поздоровляв, коли я заніс йому додому, відвідуючи міську бібліотеку на П'ятій авеню, де я часто проводив суботи й неділі до мого переселення в Каліфорнію. Став там викладачем української мови для американських вояків.

Тривала вже „холодна війна”, було багато втікачів через Берлін,

американці потребували перекладачів. Пригадую, що якось появився Юрій Дивнич у Монтерей, Каліф., й завітав до мене. Покупалися ми в Тихому океані й багато говорили про незабарне закінчення його дослідження „Розстріляне відродження”. Тоді він жартівливо запитав, чи не буду я гніватись, якщо він позичить від мене епітет „розстріляне” для назви своєї книги. Я не перечив, бо це слово стало вже загальноновживаним, тяжко було б усталити, хто вжив його вперше. Хібащо у стосунку до слова „муза” було новим.

Якщо мої силуети при мартиролозі були радше довідковими, розраховані також як підручник для шкіл українознавства та університетів, то Дивничеве „Розстріляне відродження”, яке з'явилося 1959 року в Парижі, – це широкі студії українського письменства, що детальніше охоплюють добу радянського устрою на тлі чергових злочинів московського імперіалізму.

Літературне відродження в Україні протягом 20-их років ХХ ст. було таке могутнє, що своїм відлунням допомогло відродити українську націю, після яких півтора десятиріч бездержавності (з часу ліквідації автономії України та підступного знищення Запорізької Січі). Велика заслуга Юрія Дивничого, гадаю, полягає саме в цьому аспекті.

Хоча це відродження розстріляли протягом тридцяти років, воно не вмирало в діаспорі, а після Другої світової війни значно поширилося й багато допомагало скріплювати подальший розвиток нашої духовності. Це й проявилось в народній революції наприкінці 2004 року, поетично названою „помаранчевою”.

Наше завдання тепер полягає передусім у тому, щоб усіма силами продовжити це відродження, щоб не було в ньому таких перерв, як нищівна радянська влада чи кучмівське 10-річчя розкрадання державного майна України та запровадження злодійковими московського тоталітаризму.



**Нед нами
небо!
Heaven above!**

ВОКАЛЬНИЙ ДУЕТ, ЛАУРЕАТИ ПРЕМІЇ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

СЕСТРИ ТЕЛНЮК
THE TELNYUK SISTERS
A VOCAL DUET, THE VASYL STUS PRIZE LAUREATES

PARTICIPATING MUSICIANS
OLEH FUTATINA
AND YUGEN BORTNYCHUK

ЗА УЧАСТЮ МУЗИКАНТІВ
ОЛЕГА ФУТАТИНА
ТА ЄВГЕНА БОРТНИЧУКА

**ІГОР
POLISHCHUK**

Північно-Американський тур промовити ісл. патріотизм
The North-American tour made possible by
Українська Конгресова Комітет Америки
Ukrainian Congress Committee of America

ARTIST

Конкурс Українців Канади
Ukrainian Congress Society Toronto
Toronto department

**ХУДОЖНИК
ПОЛІЩУК**

ІГОР

PHILADELPHIA 13 травня 7:00 pm
Український Конгресовий Центр
700 Cedar Road, Philadelphia, PA
(412) 663-1161

NEW YORK 14 травня 7:00 pm
2nd Ukrainian Theatre
218 Second Avenue, New York, NY
(212) 253-0161

PARTFORD 15 травня 5:00 pm
Український Народний Дом
861 Westfield Avenue, Hartford, CT
(860) 227-3381

CHICAGO 21 травня 7:00 pm
Український Конгресовий Мейсон
2240 W. Superior Street, Chicago, IL
(773) 731-5567

CHICAGO 22 травня 1:00 pm
Українська Катедра Імміграції
6250 W. 121 Street, Joliet, IL
(312) 301-9426 (312) 361-0427

LOUISVILLE 24 травня 7:00 pm
Концерт в історичній Республіці
520 Spindall Avenue, Louisville, KY
(502) 575-7518 (502) 394-

MONTREAL 8 вересня 8:00 pm
Дім Українців Монреалі
670 Boulevard Paul, Montreal, QC
(439) 441-0007

ОТЕВА 10 вересня 7:00 pm
Український Конгресовий Центр в Отаві
36, rue du Parquet (Ukrainian House's Hall)
975 rue du Village, Ottawa, ON
(613) 845-5706 (613) 775-5706

HAMILTON 10 вересня 7:00 pm
Український Конгресовий Центр в Гамильтоні
742 Westfield Avenue, Hamilton, ON
(905) 875-5706

LOUISVILLE 10 вересня 7:00 pm
Колоніальний Український Мейсонський Республіканський
2214-5 Third Street, N. KY, Louisville, KY
(502) 575-7518 (502) 394-

АЕРОСВІТ **AeroSVIT**
SPRATKOVATY KRAJEDIVIT UKRAINIANS VOYAGERS

www.telnyuk.info

Відомості про концерт
Українська Конгресова Комітет Америки
Український Конгресовий Центр
Українська Конгресова Комітет Канади
Український Конгресовий Центр
Українська Конгресова Комітет Америки

Відомості про концерт
Українська Конгресова Комітет Америки
Український Конгресовий Центр
Українська Конгресова Комітет Канади
Український Конгресовий Центр
Українська Конгресова Комітет Америки

Відомості про концерт
Українська Конгресова Комітет Америки
Український Конгресовий Центр
Українська Конгресова Комітет Канади
Український Конгресовий Центр
Українська Конгресова Комітет Америки

Відомості про концерт
Українська Конгресова Комітет Америки
Український Конгресовий Центр
Українська Конгресова Комітет Канади
Український Конгресовий Центр
Українська Конгресова Комітет Америки

В саду...

(Закінчення зі стор. 23)

Лесь Курбас і його театр „Березіль” та провідний драматург Микола Куліш. На місці затопленого корабля „ВАПЛІТЕ”, коли Хвильовому було дано змогу бути коротко в Західній Європі (може, цим і дати йому змогу затратитись в еміграції) в цей час серед тріскотні кулетів літературної і політичної дискусії із сцени столичного „Березоля” пролунав громовий постріл великокаліберної гармати Курбасової постанови „Народного Малахія” Миколи Куліша. За браком грошей я з іншими студентами „зайцями” стояли тісним натовпом на галерії і плескали до терплення рук. Після „Соняшних Клярнетів” Тичини це було найбільше навіки незабутнє естетичне переживання мого життя”.

У 1930 році Юрій Лавріненко вступив до аспірантури науково-дослідного літературознавчого інституту ім. Т. Шевченка ВУАН. У 1931 році він, подорожуючи з Хортиці через Київщину в Харків, відвідав колективізовані Хижинці.

„Трудно було впізнати нашу хату із садибою. Височезні тополі, ясени й осокори коло хати колгосп зрубав і забрав на будівлю стаєнь. Туди ж пішли й коні та корова. Але вишники й сливники ще стояли і мама ще по-давнім вправляла розкішний город. За умовою-зустрічі в Хижинцях приїхали з Києва сестри Ганя і Настуня, і ми мали останнє часткове возз'єднання родини. Старших братів не було – Олекса загинув на Аскольдовій могилі ще 1928 року, а Тодось лікував у Києві нирки, перстуджені 10 років тому в зимових лісових криївках повстанців. Лікування було зпінжене і нерегулярне, і Тодось помер восени того ж 1931 року. Возз'єднання не було радісне в атмосфері початкої руїни родинної садиби і чекання дальшої, ще більшої погібелі. Вже трудно було прохарчуватись татові й мамі. В передчутті наступаючої катастрофи тотального голоду ми говорили про потребу переселити до Києва до сестер маму й тата, аби не загинули з голоду. Отже, з останніх моїх відвідин Хижинців я не пригадую майже нічого, окрім того, що замість тата кілька разів виходив у колгосп на роботу. На вигоні, де колись була черід-

ка мальовничих вітряків, тепер будували колгоспні стайні... Мені руки не підіймалися до лопати”.

У 1932 р. із званням доцента Ю. Лавріненко захистив наукову працю „Український епос” під керівництвом ерудита і професора дореволюційного вишколу Олександра Білецького. Та педагогічна праця „буржуазному націоналістові” була заборонена. Отож довелося очолити відділ культури у газеті „Вісті ВУЦВК”.

Навесні 1933 року гнані голодом селяни стукалися до міських домівок, просячи в останній надії крихту спасіння у майже таких самих голодних харків'ян. На вулицях міста лежали купи трупів. „...Ідучи на працю до редакції „Вісті ВУЦВК”, я натрапив на Сумській вулиці під стіною Держбанку на купку селянських трупів. Чоловік, ще не старий, мертвий лежав на спині, жінка поклала на його груди голову, а дитина років 6 чи 7 лежала мертва під рукою мертвою матері. Жили разом і вмерли разом і лежать разом. Міцна була родина...”.

З одного боку, жахливі й тяжкі картини голодних безпомічних селян, а з другого – переслідування напівголодних горожан, і особливо свідомої інтелігенції. 13 травня пустив собі у

скроню кулю Микола Хвильовий. „...Цей постріл справив враження, яке сьогодні хочеться порівняти до вибуху атомової бомби, який убиває пам'ять... Остання контракта Хвильового проти розгортаного партією геноциду населення і культури України, контракта усім власним життям, яке він долучив до всенародної могили мільйонів інших життів, осталась таємницею цієї виняткової своєю талантом і лицарською відвагою думки й вислову людини...”. У 1942 році у Ю. Лавріненка народився син, якого він назве Миколою – на честь Хвильового.

У той роковий 1933 рік НКВД обмалувало настрої і переживання Ю. Лавріненка. Кільце переслідувань і доносів затиснулося звільненням з газети за той же „буржуазний націоналізм”, а згодом арештом. Чотири місяці ув'язнення в Харківській тюрмі знаменували остаточну заборону на літературну працю.

3 травня 1934 року Ю. Лавріненко працював у Харківському садово-декоративному питомнику й квітництві. Якимось ідучи з праці, він зустрівся у трамваї зі своїм учителем О. Білецьким, який здивовано поглянув на робочий одяг і квіти в руках одного з найздібніших своїх учнів. Ю. Лавріненко оповів йому про арешт, звільнення, заборону виїзду з Харкова, про втрату права на фах і вимушену обставинами працю в міському квітництві. На що професор Білецький притишено промовив: „Боже мій, що вони роблять з нашою найкращою молоддю!?”

„Але ситуація в Україні була така динамічна, терористично-вибухова, – писав далі Лавріненко, – що можна було сподіватися арешту при кожному найменшому загостренні режиму”. 1 грудня 1934 р. убили С. Кірова, члена Політбюро ЦК ВКП(б), улюбленого соратника Сталіна. У вбивстві звинувачували троцькістів, бухаринців, буржуазних націоналістів. 4 лютого 1935 року Ю. Лавріненка викликали до НКВД і заарештували вдруге. На цей раз довелося здолати путь на Голготу: Харківську тюрму і слідство (1 рік), Норильлаг на півострові Таймир (4 роки) і заслання в Кабарді (2 роки).

У 1943 році Юрій Лавріненко виїздить на Захід: через Сянок, оstarбайтерство в Австрії, німецькі табори для втікачів „ДіПі” до берегів вільного світу – у 1950 р.

У Норильську після року непосильної фізичної праці й морального надлому його порятував фах агронома. Ю. Лавріненко у в'язничних умовах організував пункт арктичного рослинництва і на підставі спостережень та дослідів написав наукову працю про рослинництво на Таймирі, яка, одначе, не могла бути опублікована через засекреченість усіх даних, що стосувалися Таймиру. А на засланні у Кабарді (Північний Кавказ) він в результаті трирічних досліджень написав наукову працю про нові методи вирощування картоплі в умовах субтропіків. Оці його „сади в Арктиці” були виявом не тільки боротьби за життя, а й любові до знання, коріння яких заклалися у рідному домі батьками, у яких відібрали минуле і не дали майбутнього. Та все ж їх син Юрій зумів зберегти ті росточки рідного дому й таки виростити свій гідний подиву сад високої духовності.

У 1987 році в Нью-Йорку завершився земний шлях Юрія Лавріненка. Усі, хто його знав, пам'ятатимуть усміхнене обличчя цього, може, останнього романтика Українського Відродження.

Лариса Лавріненко



І шляхи стають коротшими!

Тільки **Аеросвіт Українські Авіалінії**

пропонує безпосадкові рейси

літаками Boeing 767

Нью-Йорк – Київ, Київ – Нью-Йорк

А також через Київ:

Львів, Івано-Франківськ, Одеса, Сімферопіль,

Донецьк, Дніпропетровськ, Харків, Запоріжжя,

Чернівці, Ужгород, Москва, Мінськ, Баку,

Ташкент, Алма-Ата, Делі, Тель-Авів,

Пекін, Дубаї, Афіни, Салонікі, Софія,

Белград, Бангкок, Каїр

1.888.661.1620, 1.212.661.1620,

sales@aerosvit.us

або звертайтеся у Вашу агенцію

Вантажні перевезення:

1.718.376.1023,

express@aerosvitcargo.com

Новинка! Тепер у Вас є можливість

замовити і оформити білет на нашій

веб-сторінці **www.aerosvit.com**

АероСвіт **AeroSvit**
UKRAINIAN AIRLINES

Михайло Голинський з засади співав українською мовою

У 1927–1930 роках Михайло Голинський долучився до українізації оперного мистецтва на Великій Україні. Талановитий співак, володар героїчного тенора (це не образний вислів, а вокальний термін) Михайло Голинський не має ані свого музею, ані кімнати чи куточка в якомусь оперному театрі.

Соломії Крушельницькій пощастило більше. В її колишньому будинку у Львові час від часу вшановують славетних галицьких співаків. Саме у цьому музеї 20 лютого відбулося вшанування Михайла Голинського з нагоди 115-ої річниці від дня його народження.

Добру пам'ять про цього обдарованого співака бережуть, насамперед, його діти Богдан і Мирослава, які живуть у Канаді і США, а також львівська родина – викладач фортепіана Оксана Величко і її батько, колишній політ'язень Богдан Ковалюк. На цьому камерному вечорі прозвучали не лише розповіді про життєвий і творчий шлях Михайла Голинського, а й унікальні записи його чарівного співу.

Михайло Голинський – селянський син, з села Вербівці Городенківського району на Івано-Франківщині. Автор переднього слова до книги спогадів славетного співака, київський професор Сергій Козак десь „розкопав” епізод про перші хвилини перебування на білому світі Михайла Голинського: „Маля несамовито кричало. Батько вибіг з хати, а мати страдницьки промовила до

куми: „Не затикайте йому рота, а несіть у присінок – нехай викричється. Чи не дяк з нього буде, бо на такий голос у Городенці дяк колись Апостола читав”.

Зірка Михайла Голинського спалахнула у 1925 році, коли він вперше виступив на сцені Львівської Опери. Потім співав на оперних сценах Варшави, інших польських міст, вчився вокального мистецтва у Міляні. Спогади Михайла Голинського (а він писав їх вже на схилі літ у Канаді) можуть зацікавити не лише фахівців і шанувальників оперного мистецтва, а й тих, хто цікавиться нашою історією.

Ми вже чимало знаємо про неприємні стосунки українців і поляків, особливо у 20–39 роках минулого століття. Михайло Голинський пише, що не раз польські фахівці і журналісти пускали у нього стріли несправедливої критики. Але через усе життя співак проніс шану і вдячність до польського Чеслава Заремби, який відкрив його талант, тривалий час займався безплатно з юнаком і зробив протекцію для продовження вокальної освіти в Італії...

Доля зводила Михайла Голинського не лише зі славетними співаками. Його пам'ять закарбувала цікаві деталі зі спілкування з Василем Стефаніком, Марком Черемшиною, Антоном Крушельницьким, Кирилом Студинським, Павлом Тичиною, Дмитром Яворницьким, Миколою Зеровим, Остапом Вишнею, Володимиром

Маяковським, Миколою Скрипником. Ось коротенький фрагмент з характеристики наркома освіти України Миколи Скрипника: „Він не говорив чистою українською мовою, часто мішав російські слова. Але у нього було українське серце, була любов до нашого народу, до нашої культури”.

Саме Микола Скрипник у 1926 році через радянського консула у Варшаві Лебединця знайшов оперного співака Голинського і запросив його на гастрольне турне до Одеси, Києва і Харкова. У той час почалася українізація України, зокрема її оперного мистецтва. Українізація тривала до 1930 року, допоки Сталін не збагнув її небезпеки для своєї імперії. Друзі, значучи підступність більшовиків, застерігали Михайла Голинського, але він мав незбориме прагнення співати рідною мовою.

Його виступи на сцені Одеської Опери, насамперед виконання партії Радамеса в „Аїді” Верді, мали тріумфальний успіх. Цікаво, що в Одеській Опері легше сприймали українізацію, аніж в Київській, де у співака відразу склалася неприязні стосунки з шовіністично налаштованими директором театру і головним диригентом. Михайло Голинський не раз виступав на зборах колективу і критикував тих, хто вперто не хотів спілкуватися українською мовою. Через цю обструкцію співак не завершив гастролі у Києві, не поїхав до Харкова, а повернувся до Львова. Через деякий час з

ним уклало контракт керівництво Берлінської опери. Але співак розірвав цей контракт. Річ у тім, що невдовзі він знову отримав листа від Миколи Скрипника.

Співака запросили у Харків, який був тоді столицею України. На сцені Харківської Опери партнерами Михайла Голинського були такі видатні співаки, як Марія Литвиненко-Вольгемут, Іван Патержинський. У цей час відбулися гастролі Харківської опери у Москві і Тбілісі. Саме за участю Михайла Голинського на сцені Великого театру „Аїда” вперше прозвучала українською мовою. Три роки тривав харківський період творчості Михайла Голинського. А потім – оперні сцени багатьох країн світу.

Перед Другою світовою війною Михайло Голинський у селищі Дора (неподалік Яремчі) збудував гарний будинок. Він мав надію, що у рідних Карпатах доживатиме свій вік. Та не судилося. Війна переплутала усі його плани. Відійшов він у вічність на чужині, у канадському Едмонтоні, на 83-му році життя. У Львові є вулиця Михайла Голинського. Але складається враження, що на Великій Україні і в діаспорі про цього видатного співака знають більше, аніж в Галичині. Родина Голинського має надію, що з розширенням музею Соломії Крушельницької у ньому з'явиться і кімната Михайла Голинського.

Борис Козловський
(З газети „Високий замок”,
друкується з дозволу)

2005

УКРАЇНСЬКІ ТАНЦЮВАЛЬНІ ТАБОРИ імені РОМИ ПРИЙМИ БОГАЧЕВСЬКОЇ „Верховина“, Глен Спей, Н.Й.



- „WORKSHOP” – від 3-го до 16-го липня 2005 р.
КУРСИ для заавансованих танцюристів
від 16-го року життя,
- ТАБОРИ для МОЛОДІ – від 24-го липня
до 6 серпня 2005 р. від 8-го – 16-го років життя.
- В програмі: УКРАЇНСЬКІ НАРОДІ ТАНЦІ,
ХАРАКТЕРНІ ТАНЦІ, БАЛЕТ та ХОРЕОГРАФІЯ



По інформації:

Roma Pryma Bohachevsky Ukrainian Dance Foundation
c/o Ania Bohachevsky Lonkevych
109 Major Drive, North Wales, PA 19454 • (215) 822-5111
або по інтернеті
SYZOKRYLI.com або SYZOKRYLI@yahoo.com

Медія...

(Закінчення зі стор. 3)

ви держави стеження за журналістом і можливість викрадення та розправи над ним.

Протягом понад 4 роки об'єктивне розслідування справи було неможливим через ймовірну причетність до вбивства високопоставлених чиновників і Л. Кучми. Слідство кілька разів зупинялося, не проводилися і навіть фальсифікувалися експертизи, внаслідок чого обезголовлене тіло Георгія й досі не поховане.

Під час виборчої кампанії Віктор Ющенко неодноразово обіцяв, що він сприятиме швидкому розкриттю злочину. Родина Гонгадзе та більшість журналістів підтримували кандидата Ющенко. Після виборів новий президент призначив всіх нових керівників спецслужб і правоохоронних органів. Рішенням суду відновлено на посаді Генерального прокурора Піскуна, який у 2003 році заявляв про наближення до розкриття справи Гонгадзе.

У січні-березні 2005 року слідча група демонструвала велику активність. Заарештовано двох старших офіцерів МВС, які, згідно з їхніми свідченнями, брали участь у викраденні та вбивстві журналіста. Ще одна особа прийшла з повинною. Їхній керівник – міліцейський генерал Пукач, який підозрюється у факті вбивства журналіста, нині переховується і оголошений у міжнародний розшук. Служба безпеки України визнала, що незадовго до смерті Г. Гонгадзе за ним проводилося офіційне стеження.

1 березня ц.р. Президент В. Ющенко виступив зі спеціальною заявою про розкриття справи Гонгадзе. Але матеріали, зібрані слідством, ще не передані до суду і громадськість не поінформована про замовника убивства.

У квітні Київ відвідала вдова вбитого журналіста Мирослава Гонгадзе, яка є політичним біженцем за режиму Кучми і зараз мешкає у Вашингтоні. Вона взяла участь у слідчих діях і була поінформована про хід слідства. Президент та генпрокурор пообіцяли їй, що вже незабаром справа буде передана до суду.

Міжнародна федерація журналістів (Бельгія), Інститут масової інформації (Україна), Національне об'єднання журналістів Великої Британії та Ірландії та Фондація Г. Гонгадзе (США), у рамках власного розслідування справи Гонгадзе, заявили про низку невирішених проблем у цій справі. Вони наголошують на необхідності залучення до матеріалів цієї справи записів у кабінеті експрезидента Л. Кучми („плівки майора Мельниченка”). Без відповіді слідства стосовно цих плівок, які можуть стати вагомим доказом у справі за умови їх легалізації, просування справи є проблематичним.

Справа Александрова. Журналіст телекомпанії „ТОР” з Донецької області Ігор Александров був забитий бейсбольними битами до смерті 3 липня 2001 року. Напередодні від зробив кілька телепрограм, де викладалися факти зрощення керівників місцевих правоохоронних органів та криміналітету.

Слідчі дуже швидко знайшли „убивцю” – алкоголіка та безробітного Вередюка, який на суді взяв на себе відповідальність за вбивство. Однак, справа розвалилася. І зусиллями сторони Александрова Вередюк вийшов на свободу як непричетний до вбивства. Незабаром він помер.

Нещодавно міністер внутрішніх справ Ю. Луценко повідомив пресі сенсаційну інформацію: заарештовано трьох полковників міліції, які отруїли Вередюка як небезпечного свідка. Тим самим підтверджується версія, яка не раз звучала в журна-

лістських розслідуваннях, що і Александров, і Вередюк стали жертвами бандитів у погонах.

Безпосередніми ж виконавцями убивства журналіста були двоє братів Рибаків, які входили до однієї з місцевих контрольованих владою кримінальних груп. Тепер справа Александрова знаходиться у суді міста Луганська.

Справа Процюка. Телеоператор агентства „Ройтерс” український громадянин Тарас Процюк загинув у багдадському готелі „Палестина” 8 квітня 2003 року внаслідок попадання у нього набою, випущеного з американського танка. Проведене міністерством оборони США розслідування не знайшло підтверджень намісності вбивства. Остаточні висновки твердять про „нешасний випадок”, отже, американський уряд відмовився компенсувати родині журналіста втрату годувальника. Під тиском журналістських організацій Президент В. Ющенко дав наказ відповідним дипломатичним службам України відновити переговори щодо визнання вини американських солдатів щодо вбивства українського журналіста.

Цензура. Протягом останнього часу зафіксовано кілька випадків перешкоджання журналістам у виконанні професійних обов'язків. Серед таких випадків можна відзначити факт недопущення журналістів найбільшого телеканалу „Інтер” на перше засідання Кабінету Міністрів України під головуванням новопризначеного прем'єр-міністра Юлії Тимошенко. За кілька днів до цього журналістів цього ж телеканалу не акредитували на заходи, пов'язані з візитом Президента В. Ющенко до Страсбургу. Після скандалу у пресі ініціатива була вичерпана, і журналісти тепер безперешкодно виконують свої обов'язки.

Справа Радіо „Континент”. 3 весни 2004 року у Сполучених Штатах перебуває політичний біженець з України Сергій Шолох, власник популярного радіо „Континент”, яке транслювало ток-шоу, політичні новини та гарну музику. Мовлення радіо було припинено 3 березня 2004 року шляхом демонтажу передавача та іншого обладнання працівниками міліції та інших державних служб. Однією з причин закриття правозахисні організації називали трансляцію на хвилях „Континенту” програм радіо „Свобода”, фінансованого американським Конгресом.

У середині квітня міністер внутрішніх справ Юрій Луценко заявив, що якщо буде заява від С. Шолоха, то міліція обов'язково віддасть обладнання і радіо отримає можливість знову вийти в етер. Раніше Сергій Шолох заявляв, що готовий повернутися на Батьківщину за умови забезпечення владою поновлення діяльності радіостанції „Континент”.

Тиск на ЗМІ шляхом позовів. У місті Рівне на заході України проходить судовий процес між редактором незалежної газети „Рівненська газета” на новим губернатором Василем Червоним. Останній вимагає 50 тисяч гривень (понад 9 тис. дол.) компенсації за статтю, яку він називає образою його репутації, честі та гідності.

Суспільне телебачення. Жакливе висвітлення подій під час „диктатури темників” стала причиною активної суспільної дискусії щодо необхідності запровадження Суспільного телебачення. Низка громадських інституцій створили коаліцію „Суспільне мовлення” і вимагають від Президента В. Ющенко та Верховної Ради розпочати процес роздержавлення телеканалу УТ-1.

До виборів В. Ющенко та його представники неодноразово висловлювались за створення Суспільного телебачення саме на основі УТ-1. Однак, після приходу до влади відбувається затягування процесу безплідними дискусіями про форми і темпи реорганізації телеканалу.

Роздержавлення. Великий резонанс викликали ідеї чільних представників нової влади провести швидке і масове роздержавлення ЗМІ, які знаходяться у власності місцевих державних адміністрацій. Саме ці медіа, за словами віцепрем'єра уряду Миколи Томенка, були основними джерелами оприлюднення неправдивої, наклепницької інформації під час виборчої кампанії. Щоправда, пізніше з'явився колективний лист редакторів низки газет і журналів, які категорично протестують проти ліквідації та приватизації їхніх видань. Ця тема залишається предметом дискусій.

Сто днів Президента В. Ющенко засвідчили, що влада і медіа покищо цілком задоволені конструктивною та опертою на закон співпрацею. Влада демонструє небажання за часів Президента Л. Кучми зразки відкритості, не реагує на критику закриттям видань і цензурними обмеженнями. Преса, у свою чергу, збалансовано подає новини, збільшує кількість дискусійних, а не маніпулятивних програм, запрошує у прямий ефір як представників влади, так і опозицію.

Та все ж, як справедливо, на мій погляд, відзначає головний редактор впливового тижневика „Дзеркало тижня” Володимир Мостовий – „журналісти повинні бути критично налаштовані до дій влади”. Щоб цензура, самоцензура і навіть смертельна небезпека (згадаймо про долю Георгія Гонгадзе) говорити правду вже не повторилися. Підстави для оптимізму є.

НОВІ ВИДАННЯ

Вийшов новий том журналу „Український історик”

Появився новий том журналу „Український Історик”, присвячений Михайлові Грушевському (1866–1934) та Олегові Кандиби-Ольжичу (1907–1944). В редакційній статті „Грушевськознавство і наші завдання (у 70-ліття смерті Михайла Грушевського)” головний редактор журналу проф. Любомир Винар окреслив структуру та зміст грушевськознавства як наукової українознавчої дисципліни та визначив головні завдання Українського Історичного Товариства у вивченні життя, творчості та доби видатного історика та державного діяча.

До спеціальної рубрики журналу „Грушевськознавство” увійшли статті черкаського дослідника Валерія Ластовського, директора Історико-меморіального музею М. Грушевського в Києві Світлани Панькової, дрогбицького грушевськознавця Віталія Тельвака, киянки Галини Бурлаки, Любомира Винара, директора Історико-меморіального музею М. Грушевського у Львові Марії Магунь. Рубрика „Олег Кандиба-Ольжич: 1907–1944. У 60-ліття смерті” включає статті Любомира Винара та острозької дослідниці Алли Атаманенко і статтю київської дослідниці Наталії Лисенко.

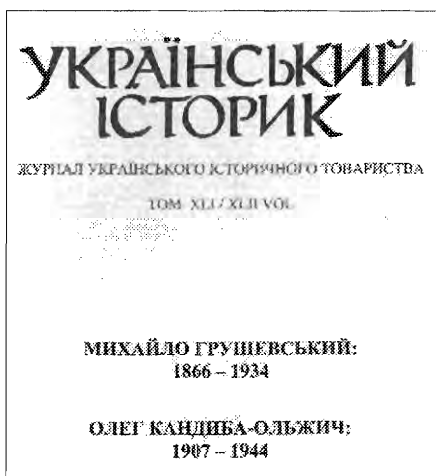
Опубліковано закінчення оригінальної україномовної праці видатного українського історика Олек-

сандра Оглоблина. В рубриці „Спогади” вміщено важливі свідчення українського історика та суспільно-політичного діяча Євгена Онацького про смерть полк. Є. Коновальця та спомини історика Олександра Домбровського про українського вченого Теофіла Кострубу.

В рубриці „Наші ювілеї”, в статті Алли Атаманенко та Галини Клинової, відзначено 90-ліття одного з найстарших членів УІТ – д-ра Олександра Домбровського. В рубриці „З архіву” вміщено завершення публікації листування Михайла Грушевського з Михайлом Коцюбинським.

В рубриці „In Memoriam” вміщено меморіальні статті про довголітніх дійсних членів УІТ та інших українських наукових установ, співредактора журналу „Український історик”, колишнього президента УВАН у США д-ра Марка Антоновича та члена редколегії журналу, колишнього президента УВАН в Канаді д-ра о. Олександра Барана.

У відповідній рубриці вміщено рецензійні статті голови НТШ в Україні д-ра Олега Романова, а також канадського дослідника д-ра Томаса Приймака. Серед рецензій і оглядів проаналізовано „Енциклопедію історії України” (Л. Винар), книгу В. Гориня про Катерину Грушевську (А. Атаманенко), англomовну книгу С. Кульчицького про національне



будівництво в незалежній Україні (В. Головка), збірник про табір для переміщених осіб у Мітенвальді (Я. Розумний), німецькомовне видання про Голодомор в Україні (О. Домбровський). Вміщено до журналу й бібліографічні нотатки. Опубліковано документи, пов'язані з акцією протестів українських наукових установ в діаспорі проти фальсифікацій виборів Президента в Україні.

Журнал знайомить читачів з бібліографією українознавчих видань, одержаних редакцією журналу. Наприкінці видання подано стислу інформацію про авторів публікацій.

Новий том журналу „Український історик” можна передплатити за адресою (вартість індивідуальної передплати в США і Канаді – 60 дол.): The Ukrainian Historian P.O. Box 312, Kent, OH 44240. Журнал „Український історик” можна передплатити для бібліотек в Україні та інших країнах.

Алла Атаманенко



YURI INTERNATIONAL TRADE, TRAVEL, PARCEL SERVICE



Пакунки, авіаквитки, доляри, харчі, бандеролі, візи з Америки і Канади до: України, Росії, Білорусі, Молдови, Балтії, Польщі, Середньої Азії та Кавказу

- Запрошення до Америки, візи в Україну, продовження віз в Америці
- Відвозимо і зустрічаємо на летовищах Львова, Києва, Москви, Торонто і Нью-Йорку
- Допомогаємо покласти еміграційні справи з "Green Card"
- Відправляємо пакунки з України до Америки і Канади

Відбираємо пакунки з кожного дому в Америці

Відеотрансфер PAL/SECAM – NTSC

Дзвінки в **Україну 14¢ за хвилину • Москва 4¢ за хвилину**

4166 Union RD., Cheektowaga, NY 14225

(716) 630-0130 • Fax: (716) 630-0133

E-mail: Yuriinter@hotmail.com

Web-Site: www.yuriinter.com



LVIV EXPRESS PARCEL SERVICES

1111 East Elizabeth Ave. **(908) 925-0717**
Linden, New Jersey 07036

PACKAGES TO UKRAINE

BELOUSSIA • RUSSIA • POLAND • ESTONIA • LATVIA • LITHUANIA • SLOVAKIA

МОРЕМ	ЛІТАКОМ	ДОЛЯРИ	ЕЛЕКТРОНІКА
 мінімум 10 фунтів	 2-3 тижні мін. 10 фунтів	 Пересилка і доставка	 220 V

15 років в бізнесі чесної і добросовісної праці.

Відправляємо і покладожуємо митні справи.

У зв'язку з розширенням компанія пошукує агентів до співпраці.

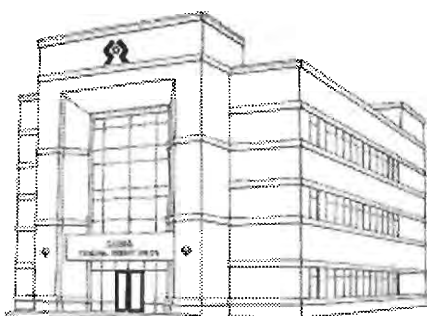
Доставляємо пакки до України, Білорусі, Росії, Польщі, Естонії, Литви, Латвії, Словачії.

Підбираємо пакки з дому безкоштовно.

Пересилка пачок через UPS для клієнтів з інших штатів.

Call Toll Free 1-800-965-7262

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА СУМА ЦЕ НАЙКРАЩЕ МІСЦЕ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ВАШИХ ОЩАДНОСТЕЙ!



**3 місячні
Сертифікати
3% APR**

**2 річні
Сертифікати
4% APR**

Не тратьте часу! Інвестуйте сьогодні!

Головне бюро
Main Office

125 Corporate Blvd

Yonkers, New York 10701-6841

• Tel: 914-220-4900 Fax: 914-220-4090

• E-mail address: SUMAYONFCU@AOL.com

• 1-888-644-SUMA

Філія в Йонкерсі
Yonkers Branch

301 Palisade Ave
Yonkers, NY 10703
Tel: 914-220-4900
Fax: 914-965-1936

Філія в Спрінг Вали
Spring Valley Branch

16 Twin Ave
Spring Valley, NY 10977
Tel: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335

Філія в Стемфорді
Stamford Branch

39 Clovelly Road
Stamford, CT 06902
Tel: 203-696-0498
Fax: 203-696-0498

300 Parker Avenue, Maplewood, NJ 07040

Tel.: (973) 763-8778

ROXOLANA

International Trade, LTD
e-mail: roxolanald@roxolana.com
web: www.roxolana.com



ПАКУНКИ ДО УКРАЇНИ.

МОРЕМ • АВІА

Вага від 10 до 150 фунтів *

- Пересилайте пакунки до нас через UPS
- Додаткова знижка для організацій
- Користуючись нашими ARS наліпками.
- Для замовлення наліпок, для підбору пакунків телефонуйте безкоштовно: 1-888-725-8665
- Пакунки до Росії, Латвії, Литви, Естонії, Білорусі, Молдови, Казахстану, Грузії, Вірменії, Польщі, Чехії і Словаччини.
- Готові продуктові пакунки з каталогу.
- Медикаменти на замовлення до України.

* Додаткова оплата за доставку
Існують певні обмеження.

Додаткова оплата за доставку – \$10 – Західна Україна; \$15 – Східна Україна
Телефонуйте безкоштовно:

1-888-PAKUNOK (1-888-725-8665)

Roxolana Travel

- У нас можна замовити авіаквитки будь-яких авіакомпаній до більшості європейських країн.
- Візові послуги в Україну (без запрошення).
- Зустрічаємо і відвозимо на летовище.
- Пашпортні послуги. Обмінюємо старі пашпорти на нові українські

Roxolana Money Service

В Україні:	ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ	
\$100 - \$8	\$300 - \$25	\$900 - \$45
\$200 - \$14	\$600 - \$30	\$1800 - \$50
\$300 - \$18	\$700 - \$35	\$1500 - \$75
\$400 - \$20	\$800 - \$40	\$2000 - \$100

Маємо ліцензію на пересилку доларів.

Також пересилаємо в інші країни.

• **Доставка \$10 за кожне замовлення**

ЗАМОВЛЯЙТЕ



Харчовий пакунок
„Родинний“ з каталогу
вміст пакунку: борошно – 20 ф.,

гечка – 10 ф., олія – 1 галон, тушонка – 3 ф.,
салати – 3 ф., родзинки – 3 ф., дріжджі – 1 ф.,
кава в зернах – 2 ф., шоколад – 2 плитки.

Ціна \$ 99 за 51 ф.

УКРАЇНСЬКА БУДІВЕЛЬНА ФІРМА

1. Більше ніж 25 років будівельної практики.
2. Говоримо по-англійськи і по-українськи.
3. Забезпечені повністю страхівкою.
4. Будуємо на нашій або на Вашій площі.
5. Високо кваліфіковані працівники.

Будуємо в North Port, Venice, South Venice, Englewood.

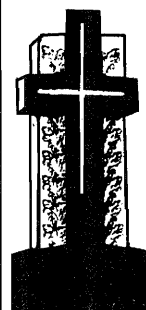
ІГОР ГРОНЬ,
президент
(941) 270-2413

ЛЮБОМИР ЛУЖНЯК,
заст. президента
(941) 270-2411

TRIDENT DEVELOPMENT CORPORATION

SO. BOUND BROOK MONUMENT CO. LLC

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО



ДАРКО ВОЙТОВИЧ, власник
(908) 647-7221 • (732) 356-1209

СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ
З РІЗНИХ ГРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ
ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ,
СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРГУ ТА ІНШИХ.



Oblast Memorials

845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net

ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В NY/NJ/CT/PA
З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ

~ ПАМ'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ

НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ
У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРТИ ВАШ ПРОЄКТ.

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

Theodore M. Lytwyn, Manager

NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED

Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами
на цвинтарі в Бавнд Бруку і
перенесенням Тлінних Останків
з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222
(973) 375-5555

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

ЛУІС НАЙГРО - директор
Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

Друкарня COMPUTOPRINT Corp.

Established 1972

Clifton, New Jersey

виконує друкарські роботи:

- книжки (в твердій і м'якій оправі)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярські друки
- весільні запрошення (в укр. і англ. мовах)

**Ваші замовлення виконуємо
сумлінно, скоро і на час та
з 30-літнім досвідом!**

973-574-8800

Fax: 973-574-8887

e-mail: computopr@aol.com

• РОЗШУКИ •

Розшукую Кунтія Василя Андрійови-
ЧА, нар. 1926 р. в с. Поляни, Львівська
обл. Останню вістку родина отримала у
1951 р. Має 2 сестри: Ольгу і Іванну. Роз-
шукує син Ольги Кунтій, Роман Степано-
вич: 79037 м. Львів, вул. Творча 12/97.
Тел.: 293-00-10

Розшукую брата Йосипа Дзюру нар.
1933 р. Томашівського повіту, Польща. У
1973 р. мене викликали до міліції у район-
ний центр Володимир-Волинський, де ме-
ні сказали, що мене розшукує брат, який
проживає у США або у Канаді.
Сестра Ганна Плиско,
Червоноград, Львівська обл.
Тел. у США (609) 860-1434

• РІЗНЕ •

Якщо бажаєте здійснити подорож
в Україну, пропоную послуги
помічника-компаньйона. Маю добрі
рекомендації в США, надійний,
чесний, професія – лікар.
Тел.: (440) 239-1486

Відеокасети
„Я ІДУ в ПРЕЗИДЕНТИ“
„ПОМАРАНЧЕВА РЕВОЛЮЦІЯ“
та
„ІНАВГУРАЦІЯ“
можна замовити за адресою:
Petro Vashchuk,
7060 E. Parkview Dr.,
Parma, OH 44134
(440) 885-2272, (440) 532-9417
e-mail: kozakpetro@yahoo.com
Ціна кожної 25 дол. з пересилкою.

• ПРАЦЯ •

Потрібна українка до домашньої
праці і в разі потреби до опіки
над дітьми (4 і 2 р.)
із замешканням.
(908) 782-5451

Відповідальна 50-літня українка шукає
працю по догляду за дітьми, старшими
особами або для домашньої праці.. Має
досвід роботи і добрі рекомендації.

Тел.: (732) 297-8594

• ЗНАЙОМСТВА •

Пенсіонер, бажає познайомитись з
пенсіонеркою, віком до 70 років
для спільного життя.
Дві пенсії ліпше, як одна.
Тел.: (941) 255-9122



ЙОСИФ
КУПЧАК

ВЛАСНИК

JOSEPH
MEAT MARKET

М'ясні європейські вироби

437 Smith Street, Perth Amboy, NJ

Tel: (732) 442-4660

ПАЧКИ В
УКРАЇНУ
DNIPRO CO.



В наших крамницях можна придбати авіаквитки в Україну
та з України, зробити візи до України.
До вибору 99 візців хусток!
Телефонні картки: 100 хв. розмови із Україною за \$10.

NEWARK, NJ	CLIFTON, NJ	PHILADELPHIA
688 Sanford Ave Тел.: (973) 373-8783 (888) 336-4776	565 Clifton Ave Тел.: (973) 916-1543	1801 Cottman Ave Тел.: (215) 728-6040

У ФЕДЕРАЛЬНІЙ КРЕДИТОВІЙ КООПЕРАТИВІ



САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК



ЗБУДУЙ СВОЇ ЗАОЩАДЖЕННЯ ЗА РАХУНОК ВИСОКИХ ВІДСОТКІВ!

ПРОПОНУЄМО ВИСОКІ ВІДСОТКИ НА ОЩАДНОСТЯХ,
ЯКІ ДАЮТЬ ВАМ МОЖЛИВІСТЬ ЗБУДУВАТИ СВОЇ ЗАОЩАДЖЕННЯ СКОРІШЕ.

► ОЩАДНИСТЕВІ РАХУНКИ

► ЧЕКОВІ РАХУНКИ

► IRA РАХУНКИ

► СЕРТИФІКАТИ РІЗНОГО ТЕРМІНУ

НЕЗАЛЕЖНО ЯКИЙ ВИД ЗАОЩАДЖЕНЬ ВИ ВИБЕРЕТЕ, ВИ ОТРИМАЄТЕ ВИСОКІ ВІДСОТКИ, ПЛЮС
ПЕРСОНАЛЬНУ ТА КОНФІДЕНЦІЙНУ ОБСЛУГУ.

ТЕЛЕФОНУЙТЕ ДО НАС СЬОГОДНІ НА:

(212) 473-7310

ГОЛОВНЕ БЮРО:
108 SECOND AVE NEW YORK
NY 10003
TEL: 212 473-7310
FAX: 212 473-3251

ФІЛІА В КЕРТОНКСОНІ:
6325 ROUTE 209 KERNONKSON, NY 12446
TEL: 845-626-2938
FAX: 845 626-8636

ФІЛІА В ЮНІОНДЕЙЛ:
226 UNIONDALE AVE, UNIONDALE NY 11553
TEL: 516 565-2393
FAX: 516 565-2097

ФІЛІА В АСТОРІІ:
32-01 31ST AVE ASTORIA NY 11106
TEL: 718 626-0506
FAX: 718 626-0458

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:
SRNYFCU@AOL.COM

ІНТЕРНЕТ:
WWW.SELFRELIANCENY.ORG

ПОЗА НЬЮ ЙОРКОМ ДЗВОНІТЬ БЕЗКОШТОВНО:
1-888-SELFREL



Ділимося сумною вісткою, що
27 квітня 2005 р.
на вісімдесят шостому році життя
відійшла у вічність наша найдорожча
СЕСТРА, ТЕТА, ПРА-ТЕТА і ПРА-ПРА-ТЕТА

бл. п.
ІВАННА ГАЛАПАЦ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 29 квітня 2005 р. в церкві
св. Миколая в Брукліні, та на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу,
Н.Й.

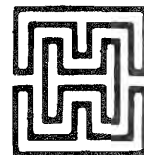
В глибокому смутку залишилися:

сестра – МАРІЯ СВІТІЙ
племінниця – ЛЮБА БІГУН та її діти:
донька ХРИСТЯ ГОУКІНС
з чоловіком МАЙКЛОМ і дітьми
НИКОЛЕЮ та КАЙЛОМ
син АНДРІЙ БІГУН з дружиною
ХРИСТЕЮ і дітьми ІВАНКОЮ
та ОКСАНОЮ

Вічна їй пам'ять!



НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО
ІМ. ШЕВЧЕНКА В АМЕРИЦІ
повідомляє своїх членів та громаду,
що 13 квітня 2005 р.
відійшов з цього світу



бл. п.
СТЕПАН КІКТА

член НТШ-А

Рідним складаємо найщиріші співчуття.

УПРАВА НТШ в АМЕРИЦІ

У 40-ий ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого найдорожчого
МУЖА, ТАТА, ДІДА і ПРАДІДА

бл. п.
МИХАЙЛА КОВБАСНЮКА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в суботу, 7 травня 2005 р., о год. 10-ій ранку
в українській католицькій церкві свв. Петра і Павла в Джерзі Сіті.

Вічна йому пам'ять!

Дружина – НІНА КОВБАСНЮК (ПІНЧУК)
сини – ВОЛОДИМИР з дружиною і дітьми
– БОГДАН з дружиною, дітьми і внуками
– ПЕТРО з дружиною, дітьми і внуками.

ПОДЯКА

За відправу Парастасу за упокій душі

бл. п.
**магістра прав
ЛЕВА СТЕТКЕВИЧА**

колишнього члена 1-ої Дивізії „Галичина“
і організації Т-ва „Броди-Лев“.

Щиросердечно дякуємо о. Ігореві Міджакові, парохів церкви св.
Михайла в Гартфордї, Кон. за відправу Парастасу.

Дякуємо о. Петрові Гронському за відвідування хворого і уділення
Найсвятіших Тайн.

Велике спасибі членам організації „Броди-Лев“ за зворушливе
відспівання Парастасу.

Особлива подяка панам Олександрові Пришлякові і Володимирові
Салякові за щирі прощальні промови.

Дякуємо всім присутнім, котрі прийшли попрощати Покійного.

Нехай місце, куди відійшов з волі Всевишнього покійний Лев Стеткевич
буде йому нагородою за трудолюбиве земне життя.

Замість квітів на могилу Покійного склали пожертви:

НА ТОВАРИСТВО „БРОДИ-ЛЕВ“:

по 200 дол. родина Стецко, д-р Олександр Стеткевич, проф. Ярослав
Стеткевич;

по 100 Богдана Мельничук, Ліда Андрусишин.

НА „МОЛОКО І БУЛОЧКУ“:

50 дол. Ліда Андрусишин.

НА ОРГАНІЗАЦІЮ JOY*SEEDS:

50 дол. Богдана Мельничук.

Щиро дякуємо всім, що вшанували пам'ять покійного Лева.

Дружина – ОЛЬГА СТЕТКЕВИЧ
родини – СТЕТКЕВИЧ, МЕЛЬНИЧУК, СТЕЦКО
і АНДРУСИШИН



Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями
і знайомими, що в суботу, 30-го квітня 2005 р., відійшла
у вічність на 67-му році життя наша найдорожча
МАМА, ДРУЖИНА і ДОНЯ

бл. п.
МАРУСЯ МАЦЬКЕВИЧ
з роду КРИВОКУЛЬСЬКИХ

нар. 30 червня 1938 р. у Львові
учителька музики і головний касир Президії УМІ

ПАНАХИДА відбулася 5 травня 2005 р. о год. 7:30 веч. в похоронному
заведенні Lytwyn & Lytwyn, 1600 Stuyvesant Ave., Union, NJ 07083.

ПОХОРОН відбувся 6 травня 2005 р. о год. 10-ій ранку з церкви св. Во-
лодимира в Елизабет, Н.Дж. на цвинтар св. Андрія Первозваного в С.
Бавнд Бруку, Н.Дж.

У глибокому смутку залишилися:

муж – ОЛЕГ
син – РОМАН з дружиною KELLIE
мама – МЕЛЯНІЯ КРИВОКУЛЬСЬКА
свати – WENDY & RAYMOLD McCANN
тета – ТЕТЯНА БУТОВИЧ з родиною
кузинки – КАТРУСЯ БАРРЕТТ з родиною
– ЛЕСЯ КУРОПАСЬ з родиною
– ДАРІЯ СТАХІВ
– АДА ОСІНЧУК
кузини – ЮРІЙ і МИРОСЛАВ з дружинами і родинами
ближча і дальша родина в діаспорі і Україні.

Нехай американська земля буде їй легкою!

Вічна їй пам'ять!

Замість квітів родина просить складати пожертви на видання творів
Василя Барвінського. Чеки можна виписувати на УМІ і пересилати на
адресу: Oleh Mackewicz, 253 E. Second Ave., Roselle, NJ 07203.



УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ
із сумом повідомляє учителів, учнів і батьків
та все українське громадянство, що в суботу,
30 квітня 2005 р. несподівано відійшла у вічність



бл. п.

МАРУСЯ МАЦЬКЕВИЧ

з дому КРИВОКУЛЬСЬКА

абсольвентка УМІ, вчителька фортепіана,
довголітня скарбничка Президії УМІ.

Опечаленим: чоловік інж. ОЛЕГОВІ,
синові РОМАНОВІ з дружиною КЕЛІ,
мамі й родині глибокі співчуття складає

ПРЕЗИДІЯ УМІ



Ділимося сумною вісткою, що 28 квітня 2005 р.
на 87-му році трудлюбивого життя відійшла
у вічність наша найдорожча

св. п.

ЛЮБА ГАЛІБЕЙ

з КОТИКІВ

довголітня учителька в Україні й Америці.

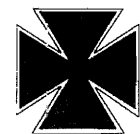
ПОХОРОННА ПАНАХИДА відбулася 2 травня 2005 р.

ПОХОРОН 3 травня з церкви св. Івана Хрестителя в Ньюарку на цвинтар св.
Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

У смутку залишилися:

муж	– РОМАН
син	– БОГДАН з дружиною РОКСОЛЯНОЮ
дочка	– ЗІРКА з мужем ГЕРИ
внуки	– ТИМІШ, МИРОСЛАВА
	– ОЛЬГА, ЛЕВ
	– ДАНИЛКО, ПЕТРУСЬ
	– МИКОЛЬЦЬО, ТИМОТЕЙ
братанок	– ЄВГЕН КОТИК
сестрінок	– ЮРКО КУХ з родиною
ближча і дальша родина в Україні і Америці.	

Вічна йому пам'ять!



З глибоким жалем і смутком повідомляємо всіх членів
Товариства Вояків УПА в ЗСА і всю українську
громаду, що у вівторок, 26 квітня 2005 р.
відійшов від нас у вічність

хорунжий УПА

св. п.

друг ІВАН ЙОВИК – „СОКОЛЕНКО“

Нар. в 1918 р., в селі Хишевичі, Львівська обл.
один із засновників і перший голова Товариства Вояків УПА в ЗСА.

ПАРАСТАС відбудеться в п'ятницю 6 травня 2005 р., год. 7:30 веч. в
похоронному заведенні Петра Яреми в Нью-Йорку.

В суботу, 7 травня 2005 р., о год. 9:30 ранку заупокійна СВЯТА ЛІТУР-
ГІЯ в церкві св. Юра в Нью-Йорку. Похований буде на упівській секції
цвинтаря св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Дружині МАРІЇ, синові адв. май. ОРЕСТОВІ з дружиною
і донями КСЕНЕЮ і КАЛИНОЮ,
дочці МАРТІ з чоловіком і донею ЛЯРИСОЮ,
всій ближчій і дальшій родині
складаємо вислови глибокого співчуття.

Вічна йому пам'ять!

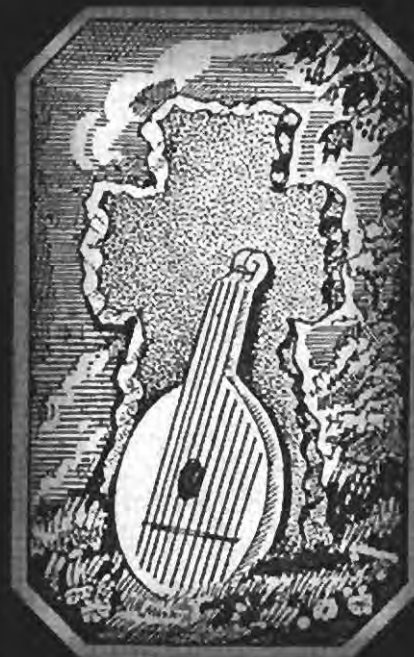
ГОЛОВНА УПРАВА Т-ВА ВОЯКІВ УПА В ЗСА
ім. ГЕН.-ХОР. РОМАНА ШУХЕВИЧА-ТАРАСА ЧУПРИНКИА

За мову і зміст
посмертних оголошень і подяк
редакція не відповідає

бл. п.

СЕРГІЙ ГРИГОРЕНКО

25 вересня, 1907 р. - 24 квітня, 2005 р.



*Ми живі свідки Ваших подвигів - будемо завжди Вас
пам'ятати. Хай американські вітри занесуть Ваші
заспіви в Україну.*

Управа і члени
Української Капелі Бандуристів
ім. Тараса Шевченка

Вічна йому пам'ять!



Зі смутком і великим жалем повідомляємо родину, приятелів
і знайомих, що у вівторок, 26 квітня 2005 р., відійшов у вічність наш
найдорожчий МУЖ, ТАТО і ДІДУСЬ

бл. п.

ІВАН ЙОВИК „СОКОЛЕНКО“

хорунжий УПА

нар. у селі Хишевичі, повіт Рудки, Львівська обл., Україна.

ПАНАХИДА відбулася в п'ятницю, 6 травня 2005 р. о год. 2:30 по пол., а
ПАРАСТАС в п'ятницю, о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра
Яреми в Нью-Йорку.

Відвідини в п'ятницю від год. 2-ої до 4-ої по пол. і від 6-ої до 9-ої веч.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в суботу, 7 травня, о год. 9:30 ранку в
українській католицькій церкві св. Юра в Нью-Йорку, а відтак на цвинтарі св.
Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Після похорону запрошуємо на тризну в Гемптонбургу.

В глибокому смутку залишилися:

дружина	– МАРІЯ ЙОВИК з дому ЦЮРАК
син	– ОРЕСТ ІВАН ЙОВИК з дружиною КЕРЕН і дітьми КСЕНЕЮ і КАЛИНОЮ
дочка	– МАРТА СОНЯ ЙОВИК ПИВОВАРІВ з мужем ЮРКОМ і донечкою ЛЯРИСОЮ
ближча і дальша родина в Америці і Україні.	

Вічна йому пам'ять!

Родина просить о молитви за спокій душі Покійного, а замість квітів
меморіальні датки складати на сиріт-студентів в Україні,
або на Патріярший Собор у Києві.

Пожертви можна пересилати на адресу:
Martha Jowyk-Pywowariw
10 Greenview Dr., Chesterfield, NJ 08620.

РЕКЛАМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040



ОСИП ГАВРИЛЮК
Професійний продавець
забезпечення УНС
JOSEPH HAWRYLUK
Licensed Agent

79 Southridge Drive
West Seneca, NY 14224-4442
Tel.: 716 674-5185 • Fax: 716 675-2238
osyp@unamember.com



ЕВГЕН ОСЦІСЛАВСЬКИЙ
Професійний продавець
забезпечення УНС
EUGENE OSCISLAWSKI
Licensed Agent

Ukrainian National Ass'n, Inc.

5 Stable Lane tel./fax: (908) 782-5451
Flemington, N.J. 08822
Email: eugenemaria@patmedia.net



L. Kulynych Cinematic Expe-
rience Specializing in Filming
*Ukrainian Weddings and
Special Events*

Web: www.UkrainianWeddings.com
Tel.: 1 (917) 848-8437

УКРАЇНСЬКИЙ ІМІГРАЦІЙНИЙ ЦЕНТР PALLADA International

ВСІ ВИДИ ІМІГРАЦІЙНИХ СПРАВ

98 Second Avenue, 2nd Floor, New York, NY 10003
Tel.: (212) 387-8683 • Fax: (212) 228-3029



ФУНДАЦІЯ
УКРАЇНСЬКОГО
ВІЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ



ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ
ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!

Ukrainian Free University
Foundation, Inc.

P.O. Box 1028, New York, NY 10276



Fregata TRAVEL SERVICE, INC.

250 West 57th St. #1211 Phone: (212) 541-5707
New York, NY 10107 Fax: (212) 262-3220

ECONOMY AIRFARES

Львів

675 дол. + tax (round trip)

480 дол. + tax (one way)

Київ

549 дол. + tax (round trip)

380 дол. + tax (one way)

Restrictions Apply

КАРДІОЛОГ ПЕТРО ЛЕНЧУР, MD, FACC



Board Certified: Cardiovascular Disease,
Interventional, Nuclear Cardiology
and Internal Medicine.

Єдиний україномовний „Interventional“
кардіолог в NY і NJ.

НОВІ КАРДІОЛОГІЧНІ ЦЕНТРИ

Всі основні обстеження проводяться в
двох зручно розміщених сучасних офісах

776 E. Third Ave.
Roselle, NJ 07203
(908) 241-5545

1432 Hylan Blvd.
Staten Island, NY 10305
(718) 351-9292



APON RECORD CO., Inc.
P.O. Box 3082 Long Island City,
NY 11103 • Tel.: (718) 721-5599
NEW VHS HISTORY OF UKRAINE

ПРИСЯГА ТА ПРОМОВА ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ – ВІКТОРА ЮЩЕНКА

VHS Apou-2008 – 2 год. 20 хв.
Ціна з пересилкою – 35 дол.

ПОМАРАНЧЕВА РЕВОЛЮЦІЯ В УКРАЇНІ

APON-2009 – 1 год. 20 хв.
Ціна з пересилкою – 28 дол.

ІНВІГУРАЦІЙНИЙ КОНЦЕРТ

APON-2010 – 1 год. 20 хв.
Ціна з пересилкою – 28 дол.

До кожного відео додаємо
авдіо-касету безкоштовно.

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ

Найбільший вибір українських книжок.

Замовляйте каталог:

1-866-422-4255

www.ukrainianbookstore.com

ОРКЕСТРА „ЛУНА“

Музика на весілля, заборони, фестивалі.

Святкування роковин.

ОЛЕСЬ КУЗИШИН

Тел./Факс: (732) 636-5406

e-mail: dumamuse@aol.com



LAW OFFICES OF

ZENON B. MASNYJ, ESQ.

Від 1983

- Серйозні персональні пошкодження
- Купно, продаж нерухомостей
(Real Estate and coop-closings)
- Репрезентування комерційної
діяльності
- Securities arbitration
- Розводи
- Заповіти-офіційні завірення

157 SECOND AVENUE

NEW YORK, NY 10003

(212) 477-3002

(Тільки за попереднім домовленням)

FATA MORGANA

Музика для всіх: весілля, заборони, концер-
ти, фестивалі і приватні прийняття.

Тел. до Олексія: (609) 747-1382 або

e-mail: ok1band@yahoo.com

website: www.fata-morgana-band.com

ARKA COMPANY

Нитки, тканина до вишивання,
писанкові прибори, касети, відео-
касети, CD, шкільні книжки, хустки,
кераміка, різьба.

89 East 2nd St., New York, NY 10009

Tel.: (212) 473-3550



Export

Import Ltd.

KARPATY TRAVEL

121 Runnymede Road,
Toronto, Ontario Canada M6S 2Y4

1-800-265-7189

в Торонто (416) 761-9105

e-mail: nsemczys@aol.com



ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ ПРОДУКТОВІ НАБОРИ ЛИСТИ ТА ДОКУМЕНТИ

НАДІЙНО І ШВИДКО до рук адресата
в Україну, Польщу та інші держави

ПОДОРОЖНІ ПОСЛУГИ

ВІЗИ • АВІАКВИТКИ

ЗАПРОШЕННЯ до Канади і США

СТРАХУВАННЯ ПОДОРОЖУЮЧИХ

НАЙДЕШЕВШІ МІЖНАРОДНІ
ТЕЛЕФОННІ РОЗМОВИ

Пам'ятайте – як посилати, літати, чи телефонувати – то тільки через КАРПАТИ!